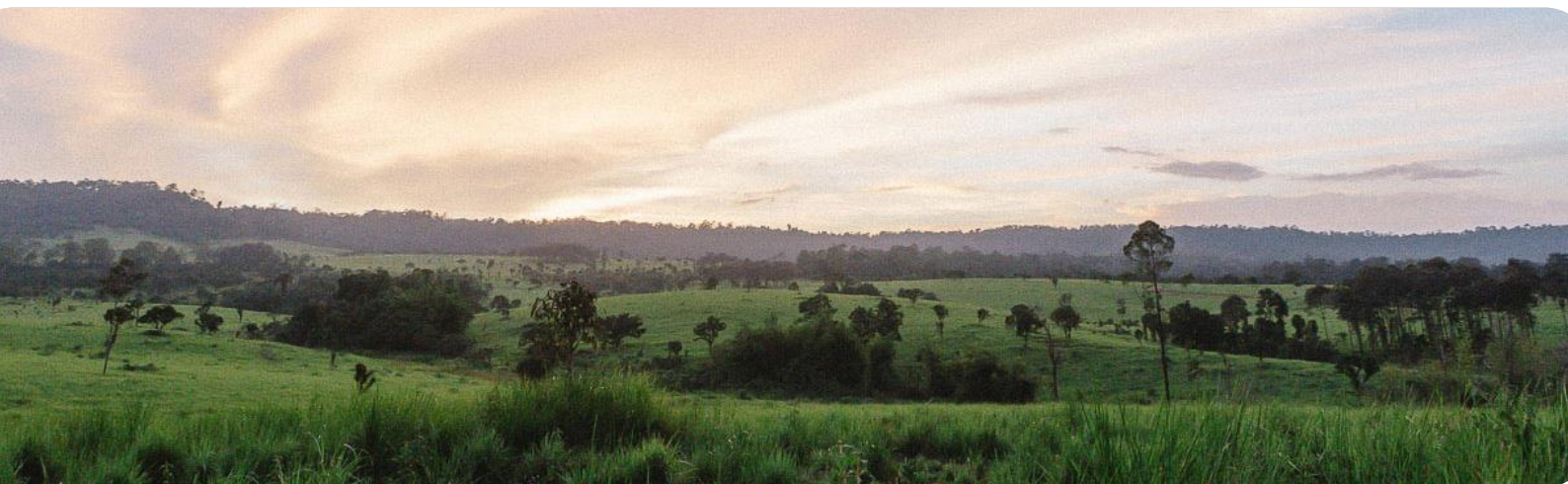


แผนงานประชาสัมพันธ์ 3 ปี
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1
ปี 2561 - 2563



สารบัญ / Contents

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ : สภาพทั่วไป	1
๑) สภาพภูมิศาสตร์.....	2
๒) ข้อมูลการปกครอง.....	4
๓) ประชากร.....	6
๔) การศึกษา.....	7
๕) โครงสร้างพื้นฐาน.....	9
๖) ทรัพยากรธรรมชาติและแร่ธาตุ.....	14
๗) ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อดูว่าที่ผ่านมาได้มีการดำเนินบรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ ของแผนพัฒนามากน้อยเพียงใด.....	22
๘) ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดฯสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.....	34
ส่วนที่ ๒ : ข้อมูลสรุปความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัด.....	34
๑) มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด.....	34
๒) รายได้เฉลี่ยต่อหัว.....	36
๓) โครงสร้างเศรษฐกิจ.....	37
- การเกษตร.....	39
- การค้าและการบริการ.....	51

สารบัญ / Content

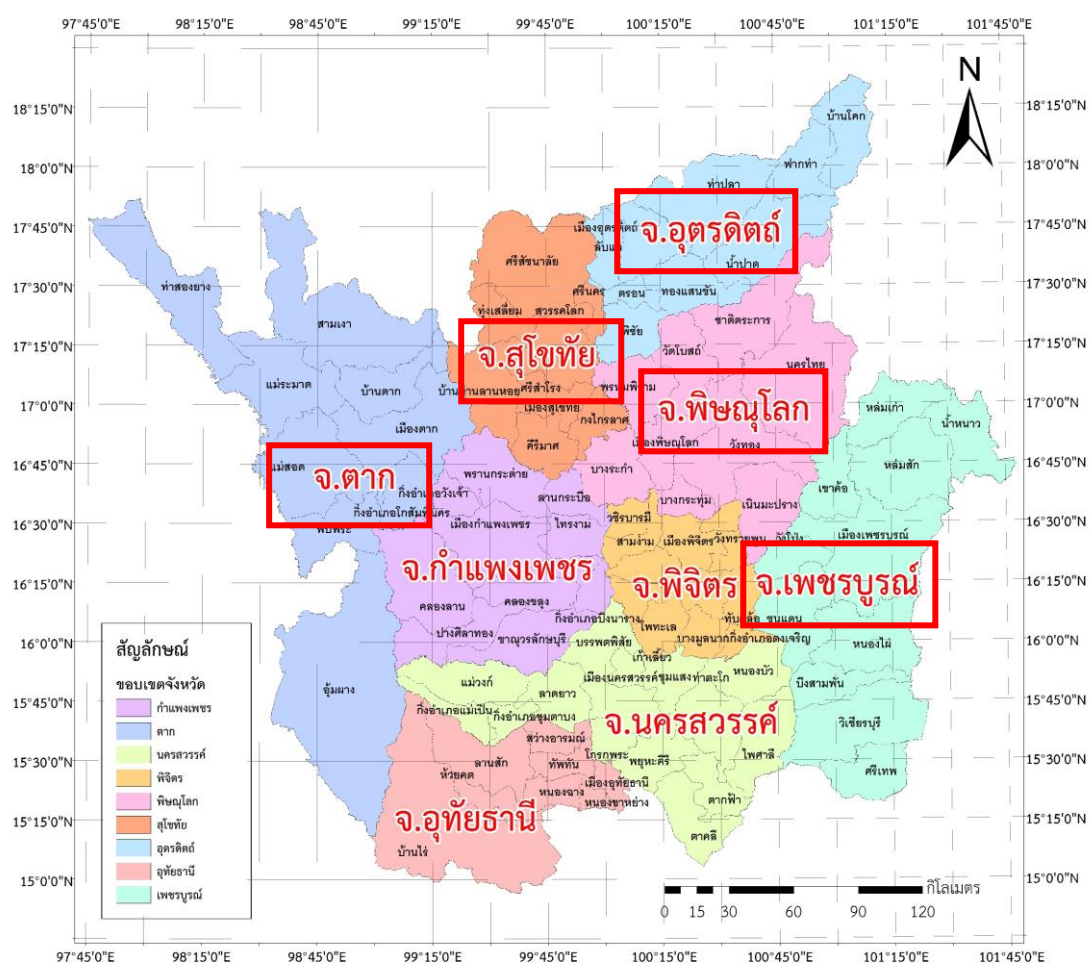
ส่วนที่ ๓ : ข้อมูลวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ให้ครบมิติสำคัญของพื้นที่.....	81
๑) การวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มจังหวัด (SWOT).....	82
๒) ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัด.....	88
๓) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ร่วม ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์	90
 ส่วนที่ ๔ : แผนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะเวลา 3 ปี (2561 – 2563)	97
๑) ประเด็นยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	98
๒) ตารางโครงการต่าง ๆ.....	103
๓) หลักเกณฑ์การติดตามและประเมินผล	118
๔) ตัวชี้วัด	123
๕) สรุปและข้อเสนอแนะ และผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	124

สภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

1.1 ที่ตั้ง

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดตาก ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดและประเทศใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน
 ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร ลพบุรี
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และจังหวัดชัยภูมิ
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ สหภาพพม่า และจังหวัดกาญจนบุรี



รูปที่ 1 แผนที่อาณาเขตของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 โดยทั่วไปประมาณ 2 ใน 3 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบลูกฟูก (rolling plains) ได้แก่ พื้นที่ในบริเวณตอนกลางของจังหวัดพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย และตาก ซึ่งเกิดจากการกระทำของแม่น้ำสายสำคัญ ๆ คือ แม่น้ำน่าน แม่น้ำยม แม่น้ำปิง และลำน้ำสาขา นอกจากนี้การกระทำของแม่น้ำยังทำให้เกิดเป็นที่ราบขั้นบันได (terraces) และที่ราบน้ำท่วมถึง (flood plain) ของแม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน อีกด้วย

ทางด้านทิศตะวันตกของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ภูมิประเทศมีลักษณะเป็นทิวเขาปกคลุมด้วยป่าไม้ มีเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนกันไปมา มีพื้นที่ราบสำหรับการเกษตรกรรมบ้างเล็กน้อย โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยซึ่งทอดตัวยาวจากภาคเหนือลงมาเป็นแนวเขตแดนกั้นระหว่างประเทศไทยกับสหภาพพม่า

ทางด้านทิศตะวันออกของกลุ่มจังหวัด บริเวณตอนบนมีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาและที่สูง โดยมีเทือกเขาหลวงพระบางทอดตัวยาวลงมามีแนวเขตแดนระหว่างประเทศไทย – ลาว ช่วงตั้งแต่อำเภอน้ำปาด อำเภอปากทำ อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ มาถึงอำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก และทอดยาวต่อเนื่องไปจนถึงอำเภอหล่มสัก อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ กลายเป็นทิวเขาเพชรบูรณ์ซึ่งทอดตัวยาวไปจนจรดแนวเขตของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพเป็นที่ราบเชิงเขาสลับลูกเนินเตี้ย ๆ ไปจนจรดที่ราบลุ่มแม่น้ำและมีที่ราบแคบ ๆ ในบริเวณเขตอำเภอหล่มสัก และอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งที่ราบนี้มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านลงไปทางใต้และไหลไปสู่ภาคกลางต่อไป

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ประกอบด้วย

1. ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณปลายเดือนมีนาคม - เดือนเมษายน อากาศจะร้อนและแห้งแล้งพอสมควร อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 40.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ 11.9 องศาเซลเซียส

2. ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม ในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2553 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเท่ากับ 1,338 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันที่ฝนตก 118 วัน และปริมาณฝนสูงสุด 87 มิลลิเมตร¹

¹ ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและงานปกครอง. กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. "ข้อมูลการปกครอง." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.dopa.go.th/padmic/jungwad76/jungwad76.htm> [ม.ป.ป.].

¹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2554. "สถิติพื้นฐานที่สำคัญ" [ระบบออนไลน์]

<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html> (16 มิถุนายน 2554).

3. ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณเดือนพฤศจิกายน - กลางเดือนมีนาคม โดยในเขตพื้นที่บริเวณภูเขาและที่สูง สภาพอากาศจะคล้ายคลึงกับในเขตภาคเหนือตอนบนซึ่งมีอากาศหนาวเย็น ในช่วงเดือนธันวาคม – เดือนมกราคม ในเขตภูเขาสูงหรือยอดดอยสภาพอากาศจะหนาวเย็นมาก จนเกิดเป็นปรากฏการณ์น้ำค้างแข็งหรือที่เรียกว่า “แม่คะนึ่ง” เกิดขึ้น และทำให้มีนักท่องเที่ยวแวะเวียนเข้ามาสัมผัสกับอากาศที่หนาวเย็นนี้เป็นจำนวนมากทุกๆ ปี

1.4 พื้นที่กลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่รวมกันประมาณ 54,325.604 ตารางกิโลเมตร¹ หรือประมาณ 33,953,502 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.02 ของพื้นที่ภาคเหนือ และร้อยละ 10.58 ของพื้นที่ประเทศไทยทั้งหมด โดยจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดในกลุ่มจังหวัด คือ จังหวัดตาก รองลงมาคือ จังหวัดเพชรบูรณ์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และสุโขทัย ตามลำดับ

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ตร.กม.)	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ถือครอง ทางการเกษตร (ไร่)	พื้นที่ถือครอง นอกการเกษตร (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)
พิษณุโลก	10,815.85	6,759,906	2,404,936	1,892,410	2,462,563
เพชรบูรณ์	12,668.41	7,917,756	3,711,569	1,924,566	2,281,625
อุตรดิตถ์	7,838.59	4,899,119	1,255,225	867,207	2,776,688
สุโขทัย	6,596.09	4,122,556	1,877,120	912,062	1,333,375
ตาก	16,406.65	10,254,156	991,695	1,343,836	7,918,625
รวม	54,325.604	33,953,502	10,240,545	6,940,081	16,772,876

ที่มา : กรมการปกครอง / สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ข้อมูลปี 2553)

2. ข้อมูลการปกครอง

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 47 อำเภอ 424 ตำบล และ 4,368 หมู่บ้าน มีหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แยกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด 5 แห่ง เทศบาล 89 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 381 แห่ง²

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
พิษณุโลก	9	93	1,032
เพชรบูรณ์	11	117	1,261
อุตรดิตถ์	9	67	562
สุโขทัย	9	86	843
ตาก	9	63	493
รวม	47	424	4,191

ที่มา : กรมการปกครอง (ข้อมูลปี 2553)

จังหวัดพิษณุโลก แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมือง , อำเภอชาติตระการ , อำเภอนครไทย , อำเภอเนินมะปราง , อำเภอบางกระทุ่ม , อำเภอบางระกำ , อำเภอพรหมพิราม , อำเภอวังทอง และอำเภอวัดโบสถ์ แยกเป็น 93 ตำบล 1,032 หมู่บ้าน

จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมือง , อำเภอหล่มสัก , อำเภอหล่มเก่า , อำเภอชนแดน , อำเภอหนองไผ่ , อำเภอปักธงชัย , อำเภอวิเชียรบุรี , อำเภอศรีเทพ , อำเภอน้ำหนาว , อำเภอเขาค้อ และอำเภอวังโป่ง แยกเป็น 117 ตำบล 1,261 หมู่บ้าน

จังหวัดอุตรดิตถ์ แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมือง , อำเภอตรอน , อำเภอท่าปลา , อำเภอน้ำป่า , อำเภอปากท่า , อำเภอบ้านโคก , อำเภอพิชัย , อำเภอลับแล และอำเภอทองแสนขัน แยกเป็น 67 ตำบล 562 หมู่บ้าน

จังหวัดสุโขทัย แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมือง , อำเภอบ้านด่านลานหอย , อำเภอคีรีมาศ , อำเภอกงไกรลาศ , อำเภอศรีสัชนาลัย , อำเภอศรีสำโรง , อำเภอสวรรคโลก , อำเภอศรีนคร และอำเภอทุ่งเสลี่ยม แยกเป็น 86 ตำบล 843 หมู่บ้าน

²รวบรวมข้อมูลจากสำนักงานประมาณ สำนักงานรัฐมนตรี. 2554."กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง" [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา www.bb.go.th/bb/.../activity/.../กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง1.doc (10 มิถุนายน 2554).

จังหวัดตาก แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมือง , อำเภอบ้านตาก , อำเภอสามเงา อำเภอแม่ระมาด , อำเภอท่าสองยาง , อำเภอแม่สอด , อำเภอพบพระ , อำเภออุ้มผาง และอำเภอวังเจ้า แยกเป็น 63 ตำบล 493 หมู่บ้าน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

จังหวัด	อบจ.	อบต.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล
พิษณุโลก	1	89	1	1	11
เพชรบูรณ์	1	105	-	2	20
อุตรดิตถ์	1	62	-	1	16
สุโขทัย	1	72	-	2	18
ตาก	1	53	1	1	15
รวม	5	381	2	7	80

ที่มา : สำนักงานรัฐมนตรี (ข้อมูลปี 2554)

จังหวัดที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด คือ จังหวัดเพชรบูรณ์ รองลงมาคือ จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ และตาก ตามลำดับ

เทศบาลนคร มีจำนวน 2 แห่ง คือ เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก และเทศบาลนครแม่สอด จังหวัดตาก

เทศบาลเมือง มี 7 แห่ง คือ เทศบาลเมืองอรัญญิก จังหวัดพิษณุโลก , เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ และเทศบาลเมืองหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ , เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ , เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี และเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย , เทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก

3. ประชากร

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)				
	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕
พิษณุโลก	843,995	845,561	849,692	851,357	854,372
เพชรบูรณ์	996,231	995,125	996,031	990,807	468,874
อุตรดิตถ์	464,205	462,951	462,618	461,040	461,294
สุโขทัย	603,817	602,813	601,778	601,504	602,601
ตาก	538,330	519,662	525,684	531,018	526,045
รวม	3,446,578	3,426,112	3,435,803	3,435,726	2,913,186

ที่มา : กรมการปกครอง / สำนักงานสถิติจังหวัด

ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2555 ประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มลดลงและเพิ่มขึ้นโดยเว้นปี คือ ในช่วงปี พ.ศ. 2541– 2553 มีจำนวนประชากรลดลงแต่ในปี พ.ศ. 2554 กลับมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น แต่ก็ลดลงในปี พ.ศ. 2555

จังหวัด	จำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2555 (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
พิษณุโลก	419,826	434,546	854,372
เพชรบูรณ์	227,095	541,779	468,874
อุตรดิตถ์	227,281	234,013	461,294
สุโขทัย	293,990	308,611	602,601
ตาก	265,492	260,553	526,045
รวม	1,433,684	1,779,502	2,913,186

ที่มา : กรมการปกครอง / สำนักงานสถิติจังหวัด (ข้อมูลปี 2555)

ในปี พ.ศ. 2555 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ 2.9 ล้านคน แยกเป็นประชากรชายประมาณ 1.๔ ล้านคน และประชากรหญิงประมาณ 1.7 ล้านคน สัดส่วนระหว่างประชากรชาย / ประชากรหญิง โดยประมาณเท่ากับร้อยละ 40 ต่อ 60 ตามลำดับ

ความหนาแน่นของประชากร (Crude density)

จังหวัด	ความหนาแน่นของประชากร (คน / ตร. กม.)				
	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี ๒๕๕๕
พิษณุโลก	77.82	78.03	78.18	78.56	78.99
เพชรบูรณ์	78.74	78.64	78.55	78.62	78.44
อุตรดิตถ์	59.36	59.22	59.06	59.02	58.85
สุโขทัย	91.77	91.54	91.39	92.30	91.36
ตาก	32.36	32.81	31.67	32.04	32.06
รวมเฉลี่ย	68.01	68.04	67.77	68.10	67.94

ที่มา : กรมการปกครอง

ความหนาแน่นของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550- 2555 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 68 คน / ตารางกิโลเมตร ยกเว้นในปี พ.ศ. 2552 และในปี พ.ศ. 2555 มีความหนาแน่นเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 67 คน / ตารางกิโลเมตร

จังหวัดที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ จังหวัดสุโขทัย รองลงมาคือ จังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ และตาก ตามลำดับ

4. การศึกษา

สถาบันการศึกษา จำนวนโรงเรียน / สถานศึกษา ในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน รวมถึงระดับสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,156 แห่ง³ สถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ สามารถจำแนกในแต่ละจังหวัด ดังนี้

^{4/1} ข้อมูลสำคัญของจังหวัดสุโขทัย .2552 . “สภาพสังคม การศึกษา” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

http://www.sukhothai.go.th/3584/2553prince_sukhothai.pdf (14 มิถุนายน 2554)

^{4/2} โครงสร้างและหน้าที่ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ .2550 “ด้านการศึกษา” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

<http://province.m-culture.go.th/uttaradit/Head3.php> (14 มิถุนาคม 2554)

^{4/3} โครงสร้างและหน้าที่ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ .2550 “ด้านการศึกษา” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

<http://province.m-culture.go.th/uttaradit/Head3.php> (14 มิถุนาคม 2554)

^{4/4} สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก.2545 . “ข้อมูลโรงเรียนและสถานศึกษาของจังหวัดพิษณุโลก” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.phitsanulok.go.th/school.htm> (14 มิถุนายน 2554)

^{4/5} สารสนเทศจังหวัดเพชรบูรณ์ “ การศึกษา/การศาสนา” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

http://www.phetchabun.go.th/data_detail.php?content_id=20 (14 มิถุนายน 2554)

สถาบันการศึกษา (ระดับอุดมศึกษา) ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

พิษณุโลก	เพชรบูรณ์	อุตรดิตถ์	สุโขทัย	ตาก
1. ม. นเรศวร	1. ม. ราชภัฏ	1. ม. ราชภัฏ	1. ม. รามคำแหง	1. ม. เทคโนโลยี
2. ม. ราชภัฏพิบูลสงคราม	2. ม. ราชภัฏอุตรดิตถ์	2. วิทยาลัยพยาบาล	(ศูนย์วิทยพัฒนา)	ราชมงคลล้านนา
3. คณะรัฐประศาสน	(ศูนย์ฯ อ. ศรีเทพ)	บรมราชชนนี	2. ม. สุโขทัยธรรมาธิ	2. ม. ราชภัฏ
(นิด้า)	3. ม. รามคำแหง		3. สถาบันบัณฑิต	กำแพงเพชร
4. ม. เทคโนโลยีราชมงคล	(สาขาวิทยบริการ)		พัฒนศิลป์	วิทยาเขตแม่สอด
ล้านนา (วิทยาเขต	4. สถาบันการพล		4. สถาบันการพล	3. วิทยาลัยลุ่มน้ำ
5. ม. ราชภัฏสวนดุสิต				4. วิทยาลัยชุมชน
(วิทยาเขตพิษณุโลก)				
6. ม. พิษณุโลก				
7. วิทยาลัยสาธารณสุข				
สิรินธร				
8. วิทยาลัยทองสุข				
(วิทยาเขตพิษณุโลก)				

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ข้อมูลปี 2553)

เป้าหมายการผลิตนักเรียน/นักศึกษา⁴ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2551-2554) ได้กำหนดเป้าหมายภายในปี 2554 มีผู้เข้าเรียนอุดมศึกษาของประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 37 ของประชากรวัย 18-24 ปี หรือจำนวนประมาณ 2,242,970 คน มีการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม ตามความเชี่ยวชาญ ของสถาบัน ประกอบด้วย

(1) กลุ่มวิทยาลัยชุมชน โดยให้มีสัดส่วนอาจารย์ปริญญาเอก 10% และนักศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 20 : 80

(2) กลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตผู้นำ โดยให้มีสัดส่วนอาจารย์ปริญญาเอก 50% และนักศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 60 : 40

(3) กลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทาง โดยให้มีสัดส่วนอาจารย์ปริญญาเอก 70% และนักศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 60 : 40

⁴ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2545 . “แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2551-2554)” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

http://www.mua.go.th/~bpp/developplan/download/higher_edu_plan/PlanHEdu10_2551-2554.pdf (14 มิถุนายน 2554)

(4) กลุ่มสถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก โดยให้มีสัดส่วนอาจารย์ปริญญาเอก 100% และนักศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 90 : 10

ในปีการศึกษา 2554⁵ กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งเป้าหมายการเพิ่มปริมาณผู้เรียนระหว่างปี 2551-2561 สัดส่วนระหว่างอาชีวศึกษาและสามัญศึกษาเป็น 60:40 ซึ่งจะมีการเพิ่มจำนวนผู้เรียนสายอาชีพโดยเฉลี่ยปีละ 2.88 %

แนวทางการพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มอบนโยบายมอบสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 1 พิชญ์โลก สุโขทัย ดาก เพชรบูรณ์ และอุดรดิตถ์ สนับสนุนการผลิตกำลังคนให้เกิดความมั่นคงด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศาสนา การพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้า บริการ การขนส่งและการกระจายสินค้า ทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ และน้ำ⁶

5. โครงสร้างพื้นฐาน

น้ำประปา ปี 2554 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น 135,996 ราย⁷ น้ำประปาที่ผลิตใช้เพื่ออุปโภคและบริโภคในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างได้ทั้งจากแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน น้ำบาดาล ภาพรวมทุกจังหวัดในกลุ่มฯ มีกำลังการผลิตน้ำประปาที่ใช้เฉลี่ยเท่ากับ 12,048 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับในกลุ่มจังหวัด พบว่า จังหวัดตากมีกำลังการผลิตน้ำประปามากที่สุด 54,840 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน รองลงมาเป็น สุโขทัย 49,800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และเพชรบูรณ์ 47,520 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เรียงตามลำดับ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณน้ำผลิตรวมทั้งสิ้น 3,517,469 ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำผลิตจ่าย รวมทั้งสิ้น 3,360,505 ลูกบาศก์เมตร และมีปริมาณน้ำจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 2,422,787 ลูกบาศก์เมตร

ไฟฟ้า ปี 2552 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าจำนวนทั้งสิ้น 896,046 ราย พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 2,482,326,821 กิโลวัตต์-ชั่วโมง เพื่อใช้ในบ้านและที่อยู่

⁵ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2554. "การรับนักศึกษาสายอาชีพเพิ่มตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2554" [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.sasithara.com> (10 มิถุนายน 2554).

⁶ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2554. "การรับนักศึกษาสายอาชีพเพิ่มตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2554" [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.sasithara.com> (10 มิถุนายน 2554).

⁷ การประปาส่วนภูมิภาค. 2554. "ข้อมูลพื้นฐานประปาส่วนภูมิภาค" [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.pwa.co.th/province/> (10 มิถุนายน 2554).

อาศัย จำนวน 1,010,714,888 กิโลวัตต์-ชั่วโมง ใช้ในกิจการขนาดเล็ก จำนวน 428,207,642 กิโลวัตต์-ชั่วโมง ใช้ในกิจการขนาดกลางจำนวน 388,181,018 ใช้ในกิจการขนาดใหญ่ จำนวน 282,767,169 กิโลวัตต์-ชั่วโมง และใช้ในกิจการอื่นๆ จำนวน 372,456,104 กิโลวัตต์-ชั่วโมง ทั้งนี้กลุ่มจังหวัดฯ มีการใช้ไฟฟ้าเพื่อบ้านอยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 41 กิจการขนาดเล็ก ร้อยละ 17 กิจการขนาดกลาง ร้อยละ 16 กิจการขนาดใหญ่ ร้อยละ 11 (รวมพลังงานไฟฟ้าที่ใช้เพื่อการผลิตร้อยละ 44) และอื่นๆ ร้อยละ 15 ของการใช้พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ทั้งหมด⁸

การสื่อสารและการใช้ระบบสารสนเทศ ปี 2552 จำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีการใช้คอมพิวเตอร์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 841,814 ราย และมีการใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 583,171 ราย และมีการใช้โทรศัพท์มือถือ จำนวน 1,716,396 ราย หากคิดสัดส่วนของผู้ใช้ระบบการสื่อสารและระบบสารสนเทศต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในกลุ่มจังหวัดฯ พบว่า มีสัดส่วนผู้ใช้คอมพิวเตอร์ มีการใช้อินเทอร์เน็ต และมีการใช้โทรศัพท์มือถือเฉลี่ยร้อยละ 26 ร้อยละ 18 และ ร้อยละ 53 ตามลำดับ⁹

การคมนาคมขนส่ง มีจังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางด้านคมนาคมภาคเหนือตอนล่าง โดยมีเส้นทาง ติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ได้อย่างสะดวก ดังนี้

ทางรถไฟ

การคมนาคมทางรถไฟ มีขบวนรถไฟโดยสารผ่านขึ้นล่องจากกรุงเทพฯ - เชียงใหม่ และเชียงใหม่ – กรุงเทพฯ วิ่งผ่านจังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดพิษณุโลก

ทางรถยนต์

การเดินทางโดยทางรถยนต์มีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และถนนสายต่างๆ ช่วยให้ประชาชนสามารถเดินทางภายในอำเภอ และระหว่างจังหวัดได้สะดวก จากกรุงเทพมหานคร ใช้เส้นทางสายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 แล้วแยกเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 ผ่านอุตรดิตถ์ อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท เขานครสวรรค์ แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลขแผ่นดิน 117 เข้าพิษณุโลก แล้วเดินทางตามเส้นทางสายทางหลวงแผ่นดินไปยังจังหวัดต่างๆ ภายในกลุ่มจังหวัดได้อย่างสะดวก

⁸ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2554. “สถิติพื้นฐานที่สำคัญ” ” [ระบบออนไลน์]

<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html> (16 มิถุนายน 2554).

⁹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2554. “สถิติพื้นฐานที่สำคัญ” ” [ระบบออนไลน์]

<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html> (16 มิถุนายน 2554).

การเดินทางสู่ประเทศเพื่อนบ้านโดยทางรถยนต์

จ. อุดรดิตถ์ เป็นเส้นทางที่สะดวกที่สุดในการเดินทางจากพรมแดนประเทศไทยสู่หลวงพระบาง จังหวัดอุดรดิตถ์ มีพรมแดนติดกับเมืองปากลาย แขวงไชยบุรี สปป. ลาว ทางอำเภอบ้านโคกและน้ำปาด เมื่อ พ.ศ. 2552 ทางคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยกระดับช่องกู่ ตำบลม่วงเจ็ดต้น อำเภอบ้านโคก เป็นด่านชายแดนสากล ดังนั้นการเดินทางผ่านแดนเข้าออกสู่ประเทศลาวสามารถทำได้อย่างสะดวก ณ ที่ทำการด่านตามระเบียบของกระทรวงการต่างประเทศโดยไม่ต้องขอวีซ่าเข้าประเทศลาว การเดินทางสู่ประเทศลาวเริ่มจากด่านกู่ จังหวัดอุดรดิตถ์ ถึงหลวงพระบาง เป็นระยะทางประมาณ 320 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5-6 ชั่วโมง¹⁰

อำเภอสอด จ. ตาก เป็นเส้นทางที่สะดวกเดินทางจากพรมแดนประเทศไทยสู่ประเทศพม่า ที่เมียวดี เชื่อมการขนส่งข้ามแดนไทย-พม่า เป็นจุดเชื่อมโยงการขนส่งผู้โดยสาร และสินค้ากับกลุ่มเศรษฐกิจกลุ่มน้ำโขงและอ่าวเบงกอล (GMS and BIMSTEC) และจุดเชื่อมการขนส่งแนวถนนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East-west Economic Corridor) ตามแผนความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของไทยกับประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้และอินโดจีน รวมถึงการรองรับการเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดน เขตนิคมอุตสาหกรรม การเดินทางโดยรถยนต์จากกรุงเทพฯ สามารถใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) แล้วเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 (ถนนสายเอเชีย) เข้านครสวรรค์แล้วแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 1 ผ่านเข้ากำแพงเพชร และตรงไปจังหวัดตาก จากอำเภอมืองตาก ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ถึงอำเภอสอด¹¹

¹⁰ วิกีพีเดีย. 2554. “จังหวัดอุดรดิตถ์” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.org> (14 มิถุนายน 2554)

¹¹ วิกีพีเดีย. 2554. “จังหวัดตาก” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.org> (14 มิถุนายน 2554)

ทางอากาศ

การคมนาคมทางอากาศของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีลักษณะเป็นท่าอากาศยานรอง และมีสายการบินบินตรงไปยังท่าอากาศยาน จำนวน 5 แห่ง ดังนี้

จังหวัด	จำนวนท่าอากาศยาน (แห่ง)	ที่ตั้ง
พิษณุโลก	1	อ. เมือง
เพชรบูรณ์	1	อ. หล่มสัก
อุตรดิตถ์	-ไม่มี-	-
สุโขทัย	1	อ. สวรรคโลก
ตาก	2	อ. เมืองตาก / อ. แม่สอด
รวม	5	

1) ท่าอากาศยานพิษณุโลก

ท่าอากาศยานพิษณุโลก¹² (VTPP) ระยะทางจากตัวเมือง 3 กิโลเมตร ที่ตั้ง 164659N 1001645E ความสูง 145FT ทางวิ่ง 14/32 ขนาดทางวิ่ง 3000 x 45 M ระบบไฟสนามบิน RWY Light, PAPI for both RWY Simple Approach Light RWY 32 ระบบบริการเชื้อเพลิง Available ความจุอาคารผู้โดยสาร ขาเข้า 300 คน / ขาออก 300 คน ลานจอด 2 โบอิง 737 / 1 เอทีอาร์ 72 ระบบวิทยุช่วยเดินอากาศ ILS / DME / VOR / NDB หน่วยงานรับผิดชอบ กรมการขนส่งทางอากาศ

2) ท่าอากาศยานเพชรบูรณ์

ท่าอากาศยานเพชรบูรณ์¹³ ตั้งอยู่ที่ตำบลลานบ่า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ห่างจากตัวอำเภอหล่มสักประมาณ 16 กิโลเมตร และห่างจาก ตัวจังหวัดเพชรบูรณ์ประมาณ 31 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 4,100 ไร่ ท่าอากาศยานประกอบด้วย ทางวิ่งผิวแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ขนาดความยาว 2,100 เมตร กว้าง 45 เมตร ทางขับขนาดความยาว 300 เมตร กว้าง 23 เมตร จำนวน 2 เส้นทาง สามารถรองรับการขึ้น-ลง ของเครื่องบิน ขนาดโบอิง 737-400 ได้ และลานจอดเครื่องบินผิวคอนกรีตขนาดความยาว 230 เมตร กว้าง 31 เมตร สามารถจอดเครื่องบินขนาดโบอิง 737-400 จำนวน 2 ลำ เครื่อง ATP 72 จำนวน 2 ลำ ได้ในขณะ เดียวกัน รวมทั้งสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้แก่ อาคารที่พักผู้โดยสาร 2 ชั้น ขนาดพื้นที่ 11,640 ตารางเมตร

¹² ไทยทรานสปอร์ต-โฟโต้ คอท เน็ต. 2554. “ท่าอากาศยานสุโขทัย” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.thaitransport-photo.net/airportmap/phitsanulok.htm> (3 สิงหาคม 2554).

¹³ ชัยวัฒน์ พุ่มดวง. 2554. “สนามบินในประเทศไทย” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://lms.thaicyberu.go.th/officialtcu/main/advcourse/presentstu/course/ww522/rtmu02/rtmu02-web2/links/main1/main1.htm> (3 สิงหาคม 2554).

สามารถรองรับผู้โดยสาร ในช่วงชั่วโมงเร่งด่วน ทั้งเข้า/ออกได้ จำนวน 500 คน อาคารหอบังคับการบินสูง 7 ชั้น อาคารเครื่องช่วยการเดิน อากาศ และอื่นๆ

3) ท่าอากาศยานสุโขทัย

สนามบินสุโขทัย¹⁴ ตั้งอยู่ในเขต 3 ตำบล คือ ต.ท่าทอง ต.คลองกระเจง และ ต.ย่านยาว อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย มีเนื้อที่ 2,000 ไร่ ปัจจุบันทางวิ่ง (Runway) ยาว 2,100 เมตร และจะขยายเพิ่มออกเป็น 2,400 เมตร กว้าง 45 เมตร ตัวอาคารสามารถรองรับผู้โดยสารทั้งขาเข้าและขาออกอาคารจำนวน 150 คนต่ออาคาร เริ่มเปิดให้บริการในปี 2539 ในเส้นทางกรุงเทพฯ-สุโขทัย-เชียงใหม่ เมื่อ 12 เมษายน 2539 โดยใช้เครื่องบิน ATR 72-200 ขนาด 70 ที่นั่ง และเส้นทางสุโขทัย-เสียมราฐ (นครวัด) เมื่อ 28 มีนาคม 2543 เพื่อรองรับการขยายเส้นทางบินไปยังต่างประเทศ โดยใช้สนามบินสุโขทัยเป็นศูนย์กลางได้แก่ สุโขทัย – เสียมราฐ และสุโขทัย-หลวงพระบาง และขณะนี้มีการตรวจลงประทับตราประเภทท่องเที่ยว (Visa on arrival) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย

สนามบินสุโขทัย ได้รับอนุญาตให้เป็นสนามบินศุลกากรประกอบกิจการเดินอากาศแบบประจำมีกำหนด ต่างประเทศ จะประกอบด้วย ดำเนินตรวจคนเข้าเมือง, ดำเนินกักกันพืช และดำเนินควบคุมโรคติดต่อ ทั้งนี้ มีบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด ให้บริการในเส้นทาง กรุงเทพฯ-สุโขทัย และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย อาทิเช่น อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ฯลฯ รวมทั้ง ในเส้นทางในประเทศแถบอินโดจีน โดยบริษัทฯ มีความตั้งใจที่จะใช้สนามบินสุโขทัย เป็นศูนย์กลาง การบินในภูมิภาคแถบนี้

4) ท่าอากาศยานตาก

ท่าอากาศยานตาก¹⁵ หรือ สนามบินตาก ตั้งอยู่ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก อยู่ห่างจากตัวเมืองออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ 15 กม. บนทางหลวงสาย ตาก - สุโขทัย ตั้งอยู่ สูงกว่าระดับน้ำทะเล 144 เมตร (473 ฟุต) มีพื้นที่ทั้งหมด 1,300 ไร่ สนามบินประกอบด้วยทางวิ่งยาว 1500 เมตร กว้าง 30 เมตร พร้อมไหล่ทางวิ่งข้างละ 8.00 เมตร ทางวิ่งเพื่อ 2 ข้างยาวข้างละ 75 เมตร ทางขับยาว 15 x 150 เมตร ลานจอดรถขนาดยาว 180 เมตร กว้าง 60 เมตร สามารถจอดเครื่องบินขนาดใหญ่ได้ 3 ลำ (ATR) อาคารที่พักผู้โดยสาร ขนาดพื้นที่ 320 ตารางเมตร (รับผู้โดยสารในช่วงชั่วโมงเร่งด่วนได้ประมาณ 160 คน)

5) ท่าอากาศยานแม่สอด

ท่าอากาศยานแม่สอด¹⁶ หรือ สนามบินแม่สอด ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ท่าอากาศยานแม่สอด เดิมเป็นท่าอากาศยานเล็ก ๆ อยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่ใช้ใน

¹⁴ ไทยทรานสปอร์ต-โฟโต้ คอท เน็ต. 2554. “ท่าอากาศยานสุโขทัย” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.thaitransport-photo.net/airportmap/sukhothai.htm> (3 สิงหาคม 2554).

¹⁵ ท่าอากาศยานตาก. 2554. “ท่าอากาศยานตาก” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.aviation.go.th/tak/convenience.html> (3 สิงหาคม 2554).

¹⁶ วิกีพีเดีย. 2554. “ท่าอากาศยานแม่สอด” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.org/wiki/> (3 สิงหาคม 2554).

กิจการทหารอยู่ในความดูแลของกองทัพอากาศ ในปี 2513 กรมการบินพาณิชย์ได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงท่าอากาศยานแม่สอดเพื่อให้เป็นมาตรฐาน คือได้มีการสร้างทางวิ่งใหม่ ขนาดกว้าง 30 เมตร และยาว 1500 เมตร การก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดดำเนินการในปี 2517 โดยให้บริการกับสายการบินและผู้โดยสารเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการขนส่งทางอากาศ

ปัจจุบัน สายการบินที่เปิดให้บริการบินตรงไปยังท่าอากาศยานกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ สายการบินนกแอร์ สายการบินแอร์เอเชีย สายการบินไทยไลอ้อนแอร์ สายการบินบางกอกแอร์เวย์ และสายการบินไทย

ทางน้ำ

การคมนาคมโดยทางเรือไม่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน การโดยสารทางเรือในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 สามารถใช้ได้ 2 สาย คือ แม่น้ำน่าน และแม่น้ำยม แต่ใช้ได้เฉพาะหน้าน้ำเท่านั้น ทั้งนี้การเดินทางทางเรือในภาคเหนือมีแม่น้ำปิงเป็นแม่น้ำสายสำคัญ ซึ่งไหลจากเทือกเขาผีปันน้ำในพื้นที่อำเภอเชียงดาว ผ่านจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ไปบรรจบกับแม่น้ำวังที่บ้านปากวัง อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ผ่านจังหวัดกำแพงเพชร ไปบรรจบกับแม่น้ำน่าน แม่น้ำยมที่ปากน้ำโพ ตำบลแควใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ (แม่น้ำน่านกับแม่น้ำยมบรรจบกันที่อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์) เป็นต้นน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา ไหลลง อ่าวไทยที่ปากน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ

6. ทรัพยากรธรรมชาติและแร่ธาตุ

ทรัพยากรดิน

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีทรัพยากรดินที่มีลักษณะเด่น คือ มีการพัฒนาของดินไม่มากนักและยังคงมีธาตุอาหาร ที่เป็นประโยชน์ต่อพืชอยู่ในปริมาณค่อนข้างสูง จึงเป็นดินที่มีศักยภาพทางการเกษตรค่อนข้างสูง

ลักษณะดินทั่วไปในกลุ่มจังหวัดฯ เช่น ดินตะกอน เกิดจากอิทธิพลของน้ำพัดตะกอนมาทับถมปรากฏอยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำน่าน และแม่น้ำยม , ดินร่วนถึงดินทราย , ดินมีลูกกรังปน , ดินร่วนและดินทรายที่มีการระบายน้ำดี , ดินเหนียวและดินร่วนที่มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนหยาบและมีเนื้อดินละเอียดหรือหยาบปานกลางอยู่ในชั้นดินล่าง ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ภายในเขตที่ราบของหุบเขา , ดินที่มีหินปูนและเป็นดินตื้น , ดินที่เกิดตามที่สูงชันเป็นดินตื้นที่มีหินปูนอยู่มาก พบกระจายอยู่ทั่วไปตามเขตภูเขาสูงและที่ราบสูง เป็นดินที่มีป่าไม้ปกคลุม

จังหวัดเพชรบูรณ์

ลักษณะดินของจังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งตามลักษณะกลุ่มดินได้เป็นสี่กลุ่มคือ

กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 20 ของพื้นที่จังหวัด

กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 30 ของพื้นที่จังหวัด

กลุ่มดินดิน ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 10 ของพื้นที่จังหวัด

ภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 40 ของพื้นที่จังหวัด

ดินที่มีลักษณะพิเศษ จะเป็นดินที่ราบริมแม่น้ำ หรือลานตะพักลำน้ำ ประกอบด้วยดิน ที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงระดับสูง เหมาะสมต่อการเกษตร

ดินที่พบบนที่ราบลุ่มแม่น้ำ และลานตะพักของแม่น้ำป่าสัก มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 30 เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ระดับต่ำ และปานกลาง

พื้นที่ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 50 เป็นพื้นที่ภูเขาหรือเนินเขา มีดินดิน หรือพบหินโผล่ สภาพดินไม่เหมาะกับการเกษตร

จังหวัดตาก

ลักษณะดินของจังหวัดตาก สามารถแบ่งตามลักษณะของดินออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 5 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด กระจายอยู่ในพื้นที่ที่ราบลุ่มของอำเภอเมืองตาก บ้านตาก สามเงา แม่สอด พบพระ แม่ระมาด และกิ่งอำเภอวังเจ้า

2. กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันกระจายอยู่ในพื้นที่ของอำเภอเมืองตาก บ้านตาก สามเงา พบพระ อุ้มผาง แม่ระมาด และกิ่งอำเภอวังเจ้า

3. กลุ่มดินดิน ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองตาก บ้านตาก สามเงา อุ้มผาง และกิ่งอำเภอวังเจ้า

4. กลุ่มดินภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด อำเภอที่มีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาร้อยละ 100 ได้แก่ อำเภอท่าสองยาง อำเภอที่มีลักษณะภูเขามากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ อำเภอ

ทรัพยากรน้ำ

จังหวัด	แม่น้ำ (สาย)	อ่างเก็บน้ำ (แห่ง)	เขื่อน (แห่ง)	ฝาย (แห่ง)
พิษณุโลก	4	27	2	21
เพชรบูรณ์	1	35	-	8
อุตรดิตถ์	2	36	1	56
สุโขทัย	1	19	-	9
ตาก	5	18	1	71
รวม	13	135	4	165

ที่มา : สำนักชลประทานที่ 3, 4, 10 (ข้อมูลปี 2553)

แหล่งน้ำผิวดิน กลุ่มน้ำที่สำคัญในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 6 กลุ่มน้ำ¹⁷ ได้แก่ กลุ่มแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน กลุ่มแม่น้ำป่าสัก และกลุ่มแม่น้ำสาละวิน กลุ่มแม่น้ำเหล่านี้มีสำคัญต่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ครอบคลุมบริเวณอาณาเขต ดังนี้

- กลุ่มแม่น้ำปิงและสาขา ครอบคลุมเขต อ.สามเงา อ.เมือง อ.บ้านตาก จังหวัดตาก
- กลุ่มแม่น้ำวังและสาขา ครอบคลุมเขต อ.สามเงา จังหวัดตาก
- กลุ่มแม่น้ำยมและสาขา ครอบคลุมเขต อ.เมือง อ.ศรีสัชนาลัย อ.กงไกรลาศ อ.บางระกำ อ.ศรีลำโรง อ.สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
- กลุ่มแม่น้ำน่านและสาขา ครอบคลุมเขต อ.เมือง น้ำปาด อ.ปากท่า อ.ทองแสนขัน และ อ.ท่าปลา ในจังหวัดอุตรดิตถ์ และครอบคลุม อ.วัดโบสถ์ อ.ชาติตระการ อ.เนินมะปราง อ.นครไทย อ.เมือง อ.บางกระทุ่ม อ.วังทอง ในจังหวัดพิษณุโลก และครอบคลุม อ.ชนแดน อ.วังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์
- กลุ่มแม่น้ำป่าสักและสาขา ครอบคลุมเขต อ.หล่มสัก อ.หล่มเก่า อ.เมือง อ.บึงสามพัน อ.วิเชียรบุรี และ อ.หนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
- กลุ่มแม่น้ำสาละวิน ครอบคลุมบริเวณห้วยแม่ละเมา บ.แม่ละเมา อ.แม่สอด จ.ตาก กลุ่มแม่น้ำเหล่านี้มีสำคัญต่อการเกษตรและการอุปโภค-บริโภค

¹⁷ ศูนย์อุทกวิทยาและบริหารน้ำภาคเหนือตอนล่าง กรมชลประทาน. 2554. "กลุ่มน้ำภาคเหนือตอนล่าง" [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://hydro-2.com/HD-04/4-02a.html> (10 มิถุนายน 2554).

แหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำบาดาลที่ให้น้ำมาก ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาลที่เป็นหินร่วนในภาคเหนือตอนล่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มของแม่น้ำยมและแม่น้ำน่าน จากจังหวัดอุตรดิตถ์ถึงตอนเหนือของจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับหินแข็ง ในภาคเหนือนั้นครอบคลุมท้องที่ภาคเหนือเป็นส่วนใหญ่ ส่วนทางด้านตะวันออกของจังหวัดน่านและจังหวัดอุตรดิตถ์เป็นหินทราย และหินดินดาน ซึ่งหินเหล่านี้ไม่กักเก็บน้ำจึงให้น้ำน้อย คุณภาพน้ำบาดาลส่วนใหญ่เป็นน้ำจืด แต่มักมีปริมาณสารละลายเหล็กอยู่สูง¹⁸

แหล่งน้ำชลประทานขนาดใหญ่ที่สำคัญ

เขื่อนสิริกิติ์ ตั้งอยู่ที่อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นเขื่อนเอนกประสงค์ เพื่อการเกษตรกรรม การผลิตพลังงานไฟฟ้า และเพื่อบรรเทาอุทกภัยในที่ราบภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลาง สามารถเก็บกักน้ำได้ประมาณ 10,550 ล้านลูกบาศก์เมตร ผลิตไฟฟ้าได้ 50,000 กิโลวัตต์ หรือปีละ 670 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง¹⁹

เขื่อนนเรศวร สร้างปิดกั้นแม่น้ำน่าน ที่บ้านหาดใหญ่ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก สร้างเพื่อทดและส่งน้ำให้แก่พื้นที่บริเวณฝั่งขวาของแม่น้ำน่านในเขต 3 จังหวัด คือ พิษณุโลก พิจิตร และส่วนบนของจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 572,400 ไร่ และพื้นที่บริเวณฝั่งซ้ายตอนบนของแม่น้ำน่าน บริเวณทุ่งสานในเขตจังหวัดพิษณุโลกอีก จำนวน 94,700 ไร่ และเพื่อบรรเทาอุทกภัยจากแม่น้ำยมบริเวณพื้นที่ในเขตโครงการฯ นอกจากนี้หากได้ก่อสร้างโครงการพิษณุโลกระยะที่ 2 จะช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกบริเวณฝั่งซ้ายตอนล่างของแม่น้ำน่านอีก จำนวน 753,750 ไร่ ในเขตจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และนครสวรรค์

เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน เป็นโครงการพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 ต. คันไช้ อ.วัดโบสถ์ ก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์เมื่อเดือนมีนาคม 2552 ประกอบด้วย 3 เขื่อนหลัก ได้แก่ เขื่อนปิดช่องเขาต่ำ ลักษณะเป็นเขื่อนดิน , เขื่อนแควน้อย เป็นเขื่อนหินทิ้งคาบน้ำคอนกรีต และเขื่อนสันตะเกียง ลักษณะเป็นเขื่อนหินทิ้งแกนดินเหนียว ปริมาณน้ำกักเก็บสูงสุด 769 ล้านลูกบาศก์เมตร กั้นปิดกั้นลำน้ำแควน้อยที่รับน้ำป่ามาจากเขต อ.นครไทย และ อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก ปัจจุบันเขื่อนแควน้อยบำรุงแดนอยู่ระหว่างทดลองและกักเก็บน้ำ พร้อมกำลังดำเนินการก่อสร้างระบบชลประทานเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก – พิจิตร กว่า 155,000 ไร่

¹⁸ คลองอุ้มทะเอา. 2554. “แหล่งน้ำใต้ดินหรือแหล่งน้ำบาดาล” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัด (ข้อมูลปี 2553)

<http://www.khlong-u-taphao.com> (14 มิถุนายน 2554)

¹⁹ Bangkok Guide. 2554. “เขื่อนที่สำคัญในประเทศไทย” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://bangkok-guide.z-xxl.com/snack-knowledge/1167.html> (14 มิถุนายน 2554)

เขื่อนภูมิพล สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับกักเก็บน้ำใช้อุปโภคบริโภค และผลิตกระแสไฟฟ้าอ่างเก็บน้ำสามารถรองรับน้ำได้สูงสุด 13,462 ล้านลูกบาศก์เมตร สร้างปิดกั้นลำน้ำปิงที่บริเวณเขาแก้ว อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ผลิตไฟฟ้าได้ 743,800 กิโลวัตต์²⁰

ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ตร.กม.)	พื้นที่ป่าไม้ (ตร.กม.)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ / พื้นที่จังหวัด (%)
พิจิตร	10,815.85	3,940.10	2,462,563	36.43
เพชรบูรณ์	12,668.41	3,650.60	2,281,625	28.82
อุตรดิตถ์	7,838.59	4,442.70	2,776,688	56.68
สุโขทัย	6,596.09	2,133.40	1,333,375	32.34
ตาก	16,406.65	12,669.80	7,918,625	77.22
รวม	54,325.604	26,836.60	16,772,876	49.40

กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 มีป่าไม้ประกอบด้วย ป่าเบญจพรรณ ป่าดงดิบ และป่าแดง ไม่มีค่าทางเศรษฐกิจที่พบมากคือ ไม้สักและไม้เบญจพรรณ จากข้อมูลสถิติแห่งชาติรวบรวมข้อมูลพื้นที่ป่าระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2541 แสดงให้เห็นว่า พื้นที่ป่าของกลุ่มจังหวัดฯ มีแนวโน้มลดลง แต่เพิ่มขึ้นค่อนข้างมากในปี 2543 และในช่วงปี พ.ศ. 2547 กลับมีแนวโน้มลดลงอีก²¹

เนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประมาณ 16.26 ล้านไร่ ในปี 2549 เป็น 17.39 ล้านไร่ ในปี 2552 ทั้งนี้แบ่งเป็นเนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประมาณร้อยละ 80 ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 20 เป็นเนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 อย่างไรก็ตามเนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 คิดเป็นสัดส่วนเพียงประมาณร้อยละ 36 ของพื้นที่ป่าไม้ในภาคเหนือทั้งหมด

จังหวัดตาก เป็นจังหวัดที่มีป่าไม้อยู่เป็นจำนวนมาก และมีความอุดมสมบูรณ์สูง มีพื้นที่ป่าอยู่ประมาณร้อยละ 77 ของพื้นที่จังหวัด และถือได้ว่าเป็นจังหวัดในภาคเหนือที่มีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด²²

²⁰ วิกีพีเดีย. 2554. “เขื่อนภูมิพล” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.org> (14 มิถุนายน 2554)

²¹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2554. “เนื้อที่ป่าไม้ภาคเหนือ” ” [ระบบออนไลน์]

<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html> (16 มิถุนายน 2554).

²² มรดกทางธรรมชาติ. 2554. “พื้นที่ป่า” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ป่าอยู่ประมาณร้อยละ 56.68 ของพื้นที่จังหวัด ตามมาด้วยจังหวัด พิษณุโลก สุโขทัย และเพชรบูรณ์ ตามลำดับ จะสังเกตได้ว่าจังหวัดเพชรบูรณ์มีพื้นที่ป่าน้อยมาก เมื่อเทียบกับพื้นที่จังหวัด ซึ่งอาจจะเกิดจากปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้มีจำนวนมากขึ้นนั่นเอง

จังหวัด	ป่าสงวน แห่งชาติ	อุทยาน แห่งชาติ	วนอุทยาน	เขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า	เขตห้ามล่า สัตว์ป่า	สวนรุกขชาติ
พิษณุโลก	16	4	1	2	2	1
เพชรบูรณ์	13	3	-	2	2	3
อุดรธานี	15	3	1	2	1	1
สุโขทัย	12	2	1	1	-	1
ตาก	15	5	6	3	-	-
รวม	71	17	9	10	5	6

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด / สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 11 , 14 (ข้อมูลปี 2553)

จังหวัดพิษณุโลก มีป่าไม้เป็นทรัพยากรที่มีค่าของจังหวัดทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวป่าไม้ที่

น่าสนใจหลายแห่ง ได้แก่

1. ป่าสงวนแห่งชาติ 16 แห่ง
2. อุทยานแห่งชาติ 4 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า อุทยานเขื่อนลำนานาชาติตระการ และอุทยานแห่งชาติแก่งเจ็ดแคว
3. วนอุทยาน 1 แห่ง คือ วนอุทยานเขาพนมทอง
4. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 2 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเมี่ยง – ภูทอง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูขัด
5. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า 2 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาทำพล และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย – เขาประดู่
6. สวนรุกขชาติ 1 แห่ง คือ สวนรุกขชาติสุโกณทยาน

จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรป่าไม้ มีแหล่งท่องเที่ยวป่าไม้ที่น่าสนใจหลายแห่ง ได้แก่

1. ป่าสงวนแห่งชาติ 13 แห่ง

2. อุทยานแห่งชาติ 3 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว อุทยานแห่งชาติตาหมอก และอุทยานแห่งชาติเขาค้อ (เดิมคือ วนอุทยานน้ำตกธารทิพย์)

3. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 2 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตะเบาะ – ห้วยใหญ่ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูผาแดง

4. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า 2 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาค้อ และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า วังโป่ง – ชนแดน

5. สวนรุกขชาติ 3 แห่ง ได้แก่ สวนรุกขชาติซับชมพู สวนรุกขชาติเมืองрад และสวนรุกขชาติผาเมือง (เดิมคือ สวนรุกขชาติหนองนารี)

แหล่งท่องเที่ยวป่าไม้ที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่ง คือ สถานีวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเขาค้อ หรือ สวนสัตว์เปิดเขาค้อ เป็นสถานีวิจัยเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีบ้านพักไว้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว และมีการนำชมให้ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ป่า

จังหวัดอุดรดิตถ์ มีแหล่งท่องเที่ยวป่าไม้ที่น่าสนใจหลายแห่ง ได้แก่

1. ป่าสงวนแห่งชาติ 15 แห่ง
2. อุทยานแห่งชาติ 3 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติคลองตรอน อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว และอุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน
3. วนอุทยาน 1 แห่ง คือ วนอุทยานต้นสักใหญ่ ซึ่งมีต้นสักใหญ่ที่สุดในโลก
4. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 2 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่จริมและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าน้ำปาด
5. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า 1 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาใหญ่ – เขาน้ำผาตั้งและเขาดาวพรม
6. สวนรุกขชาติ 1 แห่ง ได้แก่ สวนรุกขชาติบ้านแพะ

จังหวัดสุโขทัย มีแหล่งท่องเที่ยวป่าไม้ที่น่าสนใจหลายแห่ง ได้แก่

1. ป่าสงวนแห่งชาติ 12 แห่ง
2. อุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติรามคำแหง และอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย
3. วนอุทยาน 1 แห่ง คือ วนอุทยานถ้ำลม – ถ้ำวัง
4. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าถ้ำเจ้าราม
5. สวนรุกขชาติ 1 แห่ง คือ สวนรุกขชาติเขาดินไพรวัน

จังหวัดตาก มีแหล่งท่องเที่ยวป่าไม้ที่น่าสนใจหลายแห่ง ได้แก่

1. ป่าสงวนแห่งชาติ 15 แห่ง
2. อุทยานแห่งชาติ 5 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติขุนพะวอ อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช อุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญ อุทยานแห่งชาติแม่เมย และอุทยานแห่งชาติลานสาง

3. วนอุทยาน 6 แห่ง ได้แก่ วนอุทยานแก่งห้วยตาก วนอุทยานถ้ำทะโล๊ะบิ วนอุทยาน น้ำตกปะหละทะ วนอุทยานห้วยแม่ไข วนอุทยานพระธาตุห้วยลึก และวนอุทยานไม้กลายเป็นหิน

4. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอัมผาง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ ป่าแม่ตั้น และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร (ฝั่งตะวันออก)

ทรัพยากรแร่ธาตุ

ทรัพยากรแร่ธาตุในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 แบ่งเป็น 3 ชนิด ใหญ่ๆ ได้แก่ แร่โลหะ แร่โอโลหะ และแร่เชื้อเพลิง พบมากในจังหวัดต่างๆ ดังนี้²³

แร่โลหะ

- เหล็ก พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์ (แหล่งชัยไม้แดง เขาเหล็ก อ.หนองไผ่)
- ทองแดง พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ (บริเวณน้ำตรอน-น้ำส้ม อ.น้ำปาด, อ.ฟากท่า)
- ทองคำ พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์ (อ. เมือง, อ. หล่มสัก)
- สังกะสี พบมากในจังหวัดตาก (ผาแดง อ. แม่สอด) เพชรบูรณ์ (อ. เมือง)
- ตะกั่ว พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์

แร่โอโลหะ

- ยิปซัม พบมากในจังหวัดอุตรดิตถ์ (อ. น้ำปาด) ตาก (อ. แม่สอด)
- หินอ่อน พบมากในจังหวัดสุโขทัย
- หินแกรนิต พบมากในจังหวัดตาก (อ. เมือง, อ. บ้านตาก, อ. สามเงา)
- ฟอสเฟต พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์ (เขาชะโงก เขาเทพพนม อ. ชนแดน)
- แบริต์ พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์

แร่เชื้อเพลิง

- ลิกไนต์ พบมากในจังหวัดตาก
- น้ำมันดิบ พบมากในจังหวัดกำแพงเพชร (แหล่งสิริกิติ์)
- หินน้ำมัน พบมากในจังหวัดตาก

²³ วิกีพีเดีย. 2554. “ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.org> (16 มิถุนายน 2554)

**7. ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อดูว่าที่ผ่านมาได้มีการดำเนินบรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์
ของแผนพัฒนามากน้อยเพียงใด**

ผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2555

ผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จำนวน 6 โครงการ งบประมาณ 33,890,100 บาท ดำเนินงานแล้วสำเร็จในทุกโครงการ ผลการเบิกจ่ายคิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีรายละเอียดของผลการดำเนินงานโครงการ ดังนี้

1.โครงการส่งเสริมการค้าและพันธมิตรการค้าเมืองคู่มือตรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 งบประมาณ 5,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดสุโขทัย)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1)ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดของไทยและภูมิภาคจีน และผลักดันให้เกิดการลงทุนความร่วมมือ (Business Sub - Council) ระหว่างหอการค้าจังหวัดของไทยและ CCPL (หอการค้าจีน) ส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางการค้าและเกิดการซื้อ-ขาย สินค้าระหว่างกันอย่างเป็นรูปธรรม

2)มีพันธมิตรทางการค้าและทางธุรกิจเกิดขึ้นในบ้านพี่เมืองน้อง กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนล่าง 1 โดยเฉพาะจังหวัดตาก พิจิตร โลก และสุโขทัย และขยายตลาดไปยังจังหวัดอุดรดิตถ์ และเพชรบูรณ์

3)มีการพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาดเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น

2.โครงการสัมมนาองค์กรด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มที่ 1 เชื่อมโยง GMS งบประมาณ 2,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ: สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตาก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1) องค์กรด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ สามารถสร้างพันธมิตรด้านการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่ม GMS

2) ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้ยิ่งขึ้น

3) เพิ่มจำนวนและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

3.โครงการจัดทำป้ายบอกทาง (Road Signage) ในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว งบประมาณ 4,890,100 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) เป็นการสร้างเครือข่ายชุมชนด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและเข้มแข็งยิ่งขึ้น
- 2) นโยบาย “ปีแห่งการท่องเที่ยว” ของรัฐบาลได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม
- 3) มีสิ่งอำนวยความสะดวกของเส้นทางท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

4.โครงการส่งเสริมการขาย (Road Show) ด้านการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดเชื่อมโยงเส้นทางมรดกโลก
ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม งบประมาณ 2,000,000 บาท (หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานการ
ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ในด้านต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น
- 2) เป็นการสร้างเครือข่ายชุมชนด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเข้มแข็งมากขึ้น
- 3) เพิ่มรายได้ท้องถิ่นและชุมชนจากการขายสินค้า

5.โครงการพัฒนาเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยว E-W-N-S งบประมาณ 15,000,000 บาท (หน่วยงาน
ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) เป็นการสร้างเครือข่ายชุมชนด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและเข้มแข็งยิ่งขึ้น
- 2) นโยบาย “ปีแห่งการท่องเที่ยวไทย” ของรัฐบาลได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็น
รูปธรรม
- 3) มีสิ่งอำนวยความสะดวกของเส้นทางท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

ผลการดำเนินงานโครงการ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553)

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง
2555 จำนวน 6 โครงการ งบประมาณ 190,257,100 บาท มีดังนี้

1.โครงการบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม งบประมาณ 38,104,500 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : ที่ทำการปกครอง 9 อำเภอในจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) มีแหล่งเก็บกักน้ำใช้ที่สมบูรณ์สามารถรองรับน้ำได้เต็มที่เพื่อใช้ในการเกษตร การอุปโภคบริโภค
- 2) ป้องกันและแก้ไขปัญหาหน้าท่วมในระยะยาว
- 3) สามารถช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้น

2.โครงการขุดลำเหมือง – สร้างฝาย (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) โดยจ้างแรงงานท้องถิ่น งบประมาณ 48,158,300 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดในกลุ่มจังหวัด)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) แก้ไขปัญหาอุทกภัยในพื้นที่การเกษตรในช่วงฤดูน้ำหลากได้
- 2) เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับการเกษตร และใช้อุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง

3.โครงการพัฒนาการค้าชายแดนคู่่อ อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรดิษฐ์ งบประมาณ 41,908,000 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดอุดรดิษฐ์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) รองรับการค้าขายตัวทางเศรษฐกิจด้านการค้าชายแดนระหว่างประเทศ (ไทย – สปป. ลาว – จีน – เวียดนาม – พม่า)
- 2) เชื่อมโยงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน
- 3) ช่วยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศให้สูงขึ้น (มูลค่าการค้าชายแดน)

4.โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คูเมืองกำแพงเมืองอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย งบประมาณ 24,275,300 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) โบราณสถานได้รับการฟื้นฟูสภาพทางกายภาพ และยังคงประโยชน์ใช้สอยได้ตามที่เป็นมาแต่โบราณ

- 2) ได้ข้อมูล แผนผัง ภาพถ่ายโบราณสถาน และความรู้เพิ่มเติมในงานด้านโบราณคดี
- 3) ประชาชนได้รับและตระหนักในความสำคัญของคูเมืองกำแพงเมืองสุโขทัย
- 4) อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยได้รับพัฒนาเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและเชื่อมโยงมรดกโลกที่สำคัญของชาติไทย
- 5) เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนอนุรักษ์และพัฒนาต่อไปในอนาคต

5.โครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง งบประมาณ 19,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
- 2) ผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มจังหวัดฯ ได้รับการพัฒนาคุณภาพและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันเชิงธุรกิจมากขึ้น

6.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและขยายการท่องเที่ยวข้ามคำเค้น งบประมาณ 18,811,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการจัดงาน / กิจกรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามคำเค้น
- 2) สร้างรายได้ให้กับประชาชนชาวจังหวัดสุโขทัย จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 3) เพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและโบราณสถานรวมทั้งดูแลทรัพย์สินของทางราชการ

ผลการดำเนินงานโครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จำนวน 16 โครงการ งบประมาณ 344,623,000 บาท มีผลการเบิกจ่ายแล้ว จำนวน 288,065,517 บาท คงเหลือ 56,557,483 บาท ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน 14 โครงการ มีดังต่อไปนี้

1.โครงการจัดทำฐานข้อมูลและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรปลอดภัย งบประมาณ 5,000,000 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) มีระบบฐานข้อมูล และสารสนเทศสินค้าเกษตรปลอดภัยของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1
- 2) หน่วยงานด้านการวางแผนการจัดการด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรสามารถบริหารจัดการด้านผลิต
- 3) สร้างมูลค่าเพิ่มในการส่งเสริมการตลาดและด้านการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ

2.โครงการปรับปรุงระบบขนส่งชายแดนไทย – พม่า งบประมาณ 30,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานทางหลวงตาก) (อยู่ในระหว่างการขอเปลี่ยนแปลงกิจกรรม)

3.โครงการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายเชิงรุกเพื่อการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 งบประมาณ 25,500,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ในด้านต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 เพิ่มมากขึ้น อันจะนำรายได้เข้ามาชดเชยรายได้จากการท่องเที่ยวที่ขาดหายไป

4.โครงการสนับสนุนการจัดกิจกรรมสำคัญกลุ่มจังหวัด (มหกรรมสินค้า) งบประมาณ 50,000,000 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นการสนับสนุนกิจกรรมการค้า การลงทุน และการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด มุ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดต่างๆ และกลุ่มจังหวัดใกล้เคียง นอกจากนี้แล้วยังเน้นการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการทุกภาคส่วนในด้านการท่องเที่ยว เพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของกลุ่ม กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่

5.โครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการและเครือข่ายชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพและมาตรฐาน ด้านการท่องเที่ยว งบประมาณ 2,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) เป็นการสร้างเครือข่ายชุมชนด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและเข้มแข็งยิ่งขึ้น
- 2) นโยบาย “ปีแห่งการท่องเที่ยวไทย” ของรัฐบาลได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างรูปธรรม
- 3) นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจ และเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพิ่มมากขึ้นอันจะนำรายได้เข้ามาชดเชยรายได้จากการท่องเที่ยวที่ขาดหายไป

6.โครงการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง งบประมาณ 4,993,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

มีฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน สามารถใช้ในการตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

7.โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว งบประมาณ 24,500,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : หน่วยงานวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) หมู่บ้านวัฒนธรรมทั้ง 5 จังหวัด มีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ
- 2) จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นในหมู่บ้านวัฒนธรรมทั้ง 5 จังหวัด
- 3) ประชาชนในชุมชน/หมู่บ้านวัฒนธรรม มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน เกิดความรักชาติ-รักถิ่น ร่วมมือกันพัฒนาชุมชน/หมู่บ้าน ให้เกิดการพัฒนายั่งยืน
- 4) มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน/หมู่บ้าน ได้รับการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

8.โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) งบประมาณ 9,500,000 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) องค์การด้านการท่องเที่ยวมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการร่วมกัน
- 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มที่ 1 อย่างต่อเนื่อง เป็นที่รู้จักในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

9.โครงการพัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 งบประมาณ 14,800,000 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) เป็นการสร้างเครือข่ายชุมชนด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและเข้มแข็งยิ่งขึ้น
- 2) นโยบาย “ปีแห่งการท่องเที่ยวไทย” ของรัฐบาลได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม
- 3.มีสิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทางท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

10.โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไม้กลายเป็นหิน งบประมาณ 19,980,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : วนอุทยานไม้กลายเป็นหิน จังหวัดตาก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

ฟอสซิลไม้กลายเป็นหินที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้รับการคุ้มครอง เกิดภาพลักษณ์ที่ดีในการท่องเที่ยว โดยคาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นทุกปี และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ในเชิงการท่องเที่ยว

11.โครงการพัฒนานักการตลาด งบประมาณ 3,794,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

ขยายช่องทางการตลาดสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนเพิ่มจำนวนนักการตลาดที่มีศักยภาพในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีฐานข้อมูลผู้ประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 แยกตามรายการสินค้าเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และทำการตลาด

12.โครงการก่อสร้างจุดผ่อนปรนบ้านวังผา งบประมาณ 31,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดตาก) (อยู่ระหว่างการขอเปลี่ยนแปลงกิจกรรม)

13.โครงการปรับปรุงระบบขนส่งชายแดนไทย – ลาว (จังหวัดอุตรดิตถ์ – แขวงไชยบุรี สปป. ลาว) งบประมาณ 65,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : แขวงทางหลวงอุตรดิตถ์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1) มีถนนที่ได้รับมาตรฐานสามารถรองรับรถบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่ซึ่งใช้ในการติดต่อซื้อขายสินค้าบริเวณชายแดนช่องกู่ให้มีความสะดวกมากขึ้น อีกทั้งประชาชนทั่วไปได้ใช้เส้นทางในการสัญจรไป – มา

2) มีมูลค่าการซื้อขายสินค้าบริเวณชายแดนเพิ่มมากขึ้น (มูลค่าการค้าชายแดน)

3) ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน (ไทย – ลาว)

4) เป็นการพัฒนาเพื่อรองรับการยกระดับช่องกู่เป็นจุดผ่านแดนถาวรและเป็นการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

14.โครงการปรับปรุงระบบขนส่งชายแดนไทย – ลาว (จังหวัดอุดรดิตถ์ น่าน – ไซยะบูลี สปป. ลาว)
งบประมาณ 33,556,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : แขวงทางอุดรดิตถ์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว การติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า และใช้สัญจรไปมาได้สะดวก และปลอดภัยมากขึ้น
- 2) เป็นการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมระหว่างจังหวัดอุดรดิตถ์และจังหวัดน่าน เพื่อรองรับ การพัฒนาการค้าชายแดน และการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

15.โครงการสร้างศูนย์เครือข่ายการท่องเที่ยวและการค้าภายในประเทศและต่างประเทศกลุ่มจังหวัด
งบประมาณ 20,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานจังหวัดเพชรบูรณ์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งใหม่ของกลุ่มจังหวัดฯ
- 2) ใช้เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าชุมชน OTOP ทั้งของจังหวัดและของกลุ่มจังหวัดฯ
- 3) ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

ผลการดำเนินงานโครงการ ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 จำนวน 12 โครงการ งบประมาณ 308,000,000 บาท มีผลการเบิกจ่ายแล้ว จำนวน 137,845,897 บาท คงเหลือ 170,154,104 บาท ดำเนินงานเสร็จแล้ว 1 โครงการ มีดังต่อไปนี้

- 1.โครงการส่งเสริมศักยภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยและพืชพลังงานทดแทนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนล่าง 1 งบประมาณ 74,500,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบูรณ์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

เกิดกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและพืชพลังงานทดแทนอย่างเป็นระบบครบวงจร ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และมีระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลสินค้าเกษตรปลอดภัยระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ไปสู่ระบบการค้า บริการ และการท่องเที่ยว

- 2.โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพและปลอดภัย งบประมาณ 10,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบูรณ์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) สินค้าข้าวและผักปลอดภัยของกลุ่มจังหวัดฯ มีมูลค่าและเป็นที่ต้องการของตลาดเพิ่มมากขึ้น
- 2) เกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวและผักปลอดภัยของกลุ่มจังหวัดฯ มีโอกาสทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น

- 3.โครงการพัฒนาเกษตรผสมผสาน ต.ตากตก อ.บ้านตาก จ.ตาก เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้การเกษตรผสมผสานภาคเหนือตอนล่าง 1 งบประมาณ 30,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตาก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) เป็นแหล่งเรียนรู้การเกษตรผสมผสานตามสภาพภูมิสังคมของกลุ่มจังหวัดฯ
- 2) เป็นแหล่งศึกษา ทดสอบ กระจายพันธุ์และเพิ่มผลผลิตการเกษตร

- 3) เป็นแหล่งบูรณาการของหน่วยงานด้านการเกษตรผสมผสาน
- 4) เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่

4.โครงการก่อสร้างศูนย์รวบรวมกระจายสินค้า (DC) เพื่อการค้าชายแดน งบประมาณ 30,640,000 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดตาก / สำนักงานจังหวัดตาก)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) อำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่จำเป็นต้องใช้ฉันทหภูมิในการเก็บรักษาผลผลิต
- 2) เป็นการพัฒนาคาเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่
- 3) เป็นจุดค้าขายระหว่างประเทศ
- 4) เป็นศูนย์รวมบริการในการขออนุญาตกิจการค้าขายแดน จากเดิมที่มีหลายจุดให้เหลือเพียงจุดเดียว

5.โครงการพัฒนาเส้นทางสู่มรดกโลกอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย งบประมาณ 15,000,000 บาท
(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : แขวงทางหลวงสุโขทัย) (ดำเนินการแล้วเสร็จ)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) สภาพผิวถนนได้ระดับมาตรฐาน สะดวก และปลอดภัย
- 2) ลดปัญหาการจราจรในเขตเมือง
- 3) เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในเขตจังหวัด
- 4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวและสนับสนุนการจำหน่ายสินค้า OTOP

6.โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ศูนย์วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1
งบประมาณ 30,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผู้ใช้บริการ / นักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจในองค์ประกอบของศูนย์วัฒนธรรมฯ ทั้งในด้านภูมิทัศน์ที่สวยงาม การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ และข้อมูลพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับจากศูนย์วัฒนธรรมฯ

2) ศิลปวัฒนธรรมทั้ง 5 จังหวัด ได้รับการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นจากสื่อเทคโนโลยีและการจัดแสดงทางศิลปวัฒนธรรมภายในวัฒนธรรมฯ

3) ผู้ใช้บริการ / นักท่องเที่ยว มีการเดินทางเชิงวัฒนธรรมในกลุ่มจังหวัดฯ มากขึ้น

7.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ งบประมาณ 20,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานจังหวัดเพชรบูรณ์)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) นักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการได้รับความรู้ความเข้าใจและมีความพึงพอใจในการเยี่ยมชมเพิ่มมากขึ้น
- 2) แหล่งท่องเที่ยวมรดกศิลปวัฒนธรรมได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาตามหลักวิชาการและเหมาะสมและมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
- 3) ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้จากการจ้างแรงงาน

8.โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 งบประมาณ 40,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ มีภูมิทัศน์ที่สวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว
- 2) เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน

9.โครงการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนแห่งสัปดาห์อินโดจีน งบประมาณ 18,164,400 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) ภาคธุรกิจ ผู้ประกอบการ ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น / เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดขยายตัว
- 2) มีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านร่วมผลักดันการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว
- 3) มูลค่าการค้ากับต่างประเทศเพิ่มขึ้น ลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ
- 4) ทุกภาคส่วนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีความพร้อมในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

10.โครงการส่งเสริมหมู่บ้านวัฒนธรรมเครือข่ายการท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 งบประมาณ 15,000,000 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) ชุมชน / หมู่บ้าน เป้าหมายทั้ง 5 จังหวัด ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่มีประสิทธิภาพ
- 2) ประชาชนในชุมชน / หมู่บ้านวัฒนธรรมทั้งหมด 5 จังหวัด มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน เกิดความรักชาติ – รักถิ่น ร่วมมือกันพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืน
- 3) มรดกทางวัฒนธรรมได้รับการเผยแพร่และสร้างประโยชน์ในด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรม

11.โครงการแก้มลิงบังมายเพื่อป้องกันปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในจังหวัดลุ่มน้ำน่าน งบประมาณ 19,444,600 บาท (หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดอุตรดิตถ์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นแก้มลิงที่ใหญ่ที่สุดในลุ่มน้ำน่าน สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในลุ่มน้ำน่านและลุ่มน้ำยมได้ในส่วนหนึ่งและมีน้ำกักเก็บไว้ใช้ในการเกษตรในฤดูแล้งสำหรับจังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดพิษณุโลกในบางอำเภอ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

8. ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ 2 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

2. สภาพเศรษฐกิจ

2.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด (Gross Regional Product: GRP)

มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (ราคาตลาด) ประจำปี 2553 เท่ากับ 274,743 ล้านบาท สูงกว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 อยู่เล็กน้อย หากพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนมูลค่า

ผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กับมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 และมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง (ราคาประจำปี 2553) พบว่าสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 กลับมีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2550 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ต่อกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ประมาณร้อยละ 48 และ 52 ตามลำดับ แต่ในปี 2553 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพิ่มขึ้นเท่ากับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 คือ คิดเป็นร้อยละ 50 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 (ราคาประจำปี) ปี 2550-2553

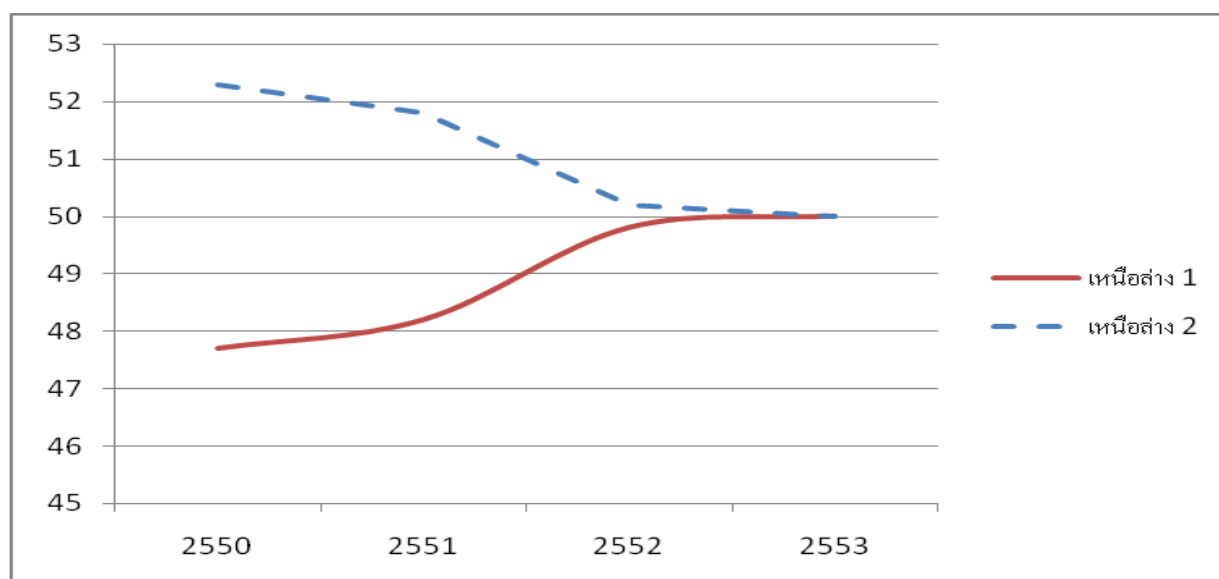
หน่วย: ล้านบาท

พื้นที่	มูลค่าผลิตภัณฑ์			
	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	203,451	231,565	238,229	274,743
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	192,339	215,963	217,494	247,533
ภาคเหนือตอนล่าง	395,790	447,528	455,723	522,276
ภาคเหนือ	755,821	833,399	850,530	963,834

ตารางที่ 3 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 (ราคาคงที่ ปี 2531) ปี 2550-2553

หน่วย: ล้านบาท

พื้นที่	มูลค่าผลิตภัณฑ์			
	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	85,032 (47.7)	86,827 (48.2)	90,318 (49.8)	92,130 (50.0)
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	93,182 (52.3)	93,315 (51.8)	91,207 (50.2)	91,950 (50.0)
ภาคเหนือตอนล่าง (1)	178,214 (100.0)	180,142 (100.0)	181,525 (100.0)	184,080 (100.0)
ภาคเหนือ (2)	350,304	352,352	350,630	360,049
(1)/(2)	(50.9)	(51.1)	(51.8)	(51.1)



รูปที่ 3 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 (ราคาคงที่ ปี 2553)

2.2 รายได้เฉลี่ยต่อหัว (GRP/GPP Per Capita)

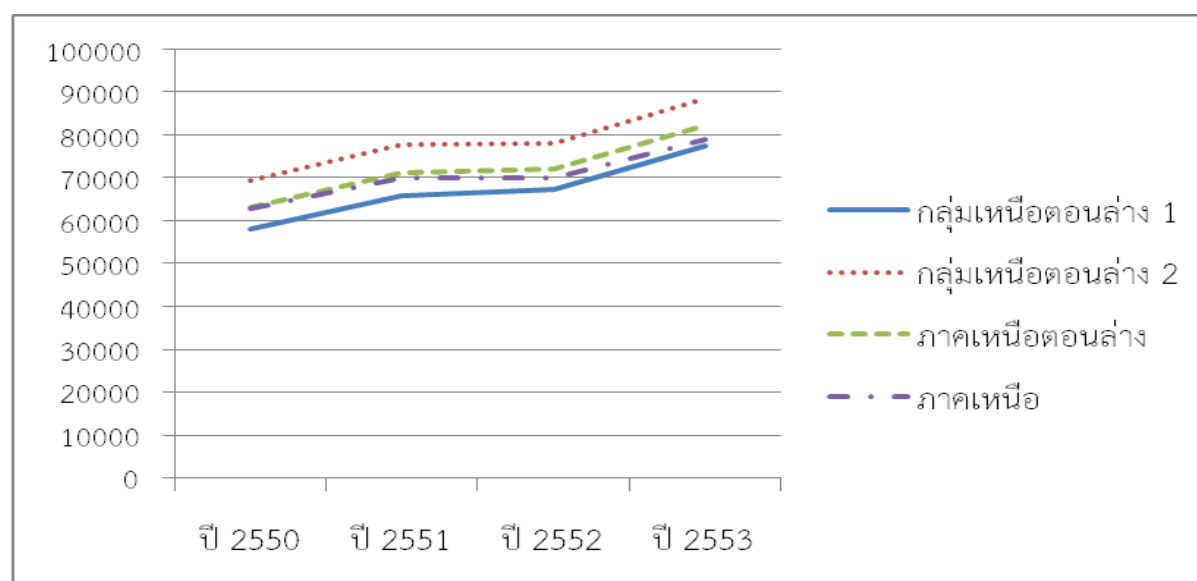
รายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างสูงกว่าของภาคเหนือและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2550 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างเท่ากับ 63,273 บาท เปรียบเทียบกับ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของภาคเหนือเท่ากับ 62,791 บาท หรือสูงกว่า 482 บาท อย่างไรก็ตามในปี 2553 ผลต่าง ของรายได้เฉลี่ยระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างกับภาคเหนือเพิ่มขึ้นเป็น 3,314 บาท

เมื่อเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อหัวระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กับ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 สูงกว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 แต่ทั้งนี้ผลแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อหัวระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ก่อนข้างคงที่ในช่วงระหว่างปี 2550 ถึง ปี 2553

ตารางที่ 4 รายได้เฉลี่ยต่อหัวตามมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550-2553

หน่วย: บาท

พื้นที่	รายได้เฉลี่ยต่อหัว			
	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	58,282	66,023	67,618	77,652
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	69,577	77,829	78,095	88,573
ภาคเหนือตอนล่าง	63,273	71,238	72,243	82,472
ภาคเหนือ	62,791	69,958	70,105	79,158



รูปที่ 4 รายได้เฉลี่ยต่อหัวตามมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1

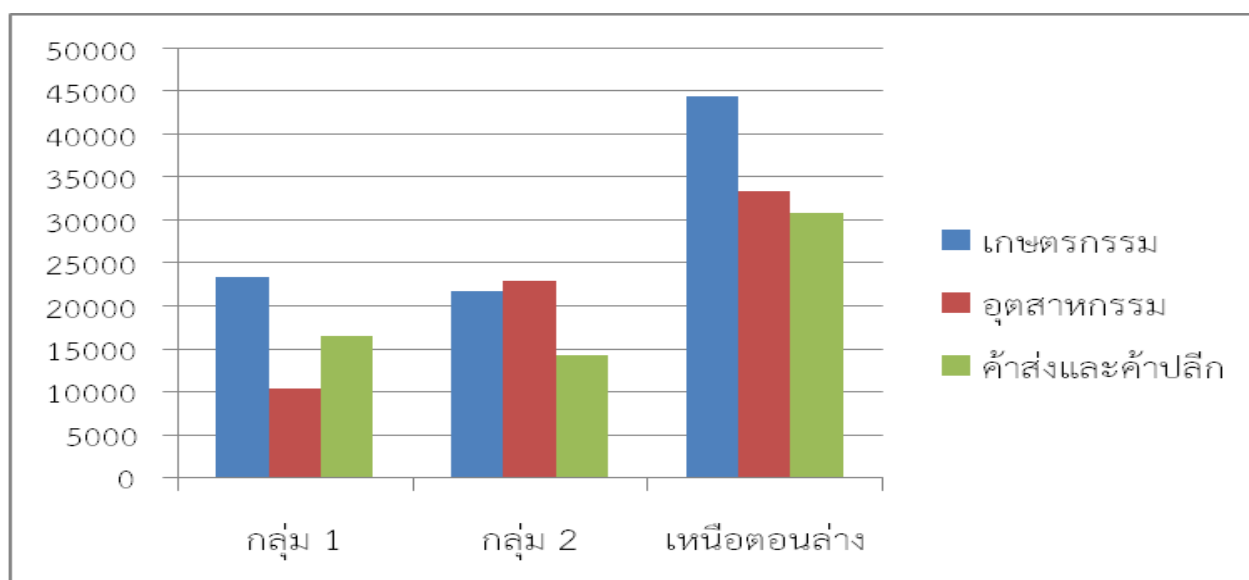
2.3 โครงสร้างเศรษฐกิจ

โครงสร้างเศรษฐกิจกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรเป็นหลัก รองลงมาได้แก่ ภาคการค้าและบริการ และ ภาคอุตสาหกรรม ประมาณร้อยละ 25 18 และ 11 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากโครงสร้างเศรษฐกิจกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 2 ที่ขึ้นอยู่ภาคอุตสาหกรรมเป็นหลักประมาณร้อยละ 25 รองลงมาได้แก่ ภาคเกษตร และภาคการค้าและบริการ ประมาณร้อยละ 23 และ 16 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 โครงสร้างผลิตภัณฑ์ภาคเหนือและกลุ่มจังหวัด ปี 2553 (ราคาคงที่ ปี 2531)

หน่วย: ล้านบาท

สาขาการผลิต	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง				ภาคเหนือตอนล่าง	
	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2			
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
การเกษตร						
เกษตรกรรม ปศุสัตว์ ป่าไม้	23,391	25.4	21,810	23.0	44,499	24.2
ประมง	629	0.7	701	0.7	1,330	0.7
อุตสาหกรรม						
เหมืองแร่/หิน	2,968	3.2	4,639	5.1	7,661	4.2
อุตสาหกรรม	10,436	11.3	22,939	24.9	33,375	18.1
บริการ						
ค้าส่งและค้าปลีก	16,540	18.0	14,342	15.6	30,882	16.8
ขนส่ง	5,383	5.8	4,535	4.9	9,918	5.4
อื่นๆ						
อื่นๆ	32,782	35.6	23,632	25.7	56,414	30.6
ผลิตภัณฑ์รวม	92,130	100.0	91,950	100.0	184,080	100.0



รูปที่ 5 โครงสร้างผลิตภัณฑ์ภาคเหนือและกลุ่มจังหวัด ปี 2552 (ราคาคงที่ ปี 2531)

2.4 การเกษตร

ภาคเหนือเป็นแหล่งผลิตข้าวและพืชไร่ที่สำคัญ²⁴ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญภาคเหนือ เช่น ถั่วเหลือง ข้าวโพด ข้าวและอ้อย มีปริมาณผลผลิต ไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสี่ของผลผลิตทั้งประเทศ ภาคเหนือตอนล่างมีพื้นที่ติดต่อกับภาคกลาง ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกเป็นแหล่งผลิตและค้าข้าวและพืชไร่สำคัญของประเทศ การผลิตพืชสำคัญประกอบด้วย ข้าว อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง และถั่วเขียว สภาพดินฟ้าอากาศเป็นปัจจัยสำคัญต่อการผลผลิตภาคเกษตร ด้านอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมน้ำตาล ที่จังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร อุดรดิตถ์ และพิษณุโลก อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร ที่จังหวัดพิษณุโลก และนครสวรรค์ โรงสีข้าว ที่จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก และนครสวรรค์

พื้นที่การเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ และสุโขทัย มีพื้นที่การเกษตรประมาณครึ่งหนึ่งของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53 และ ร้อยละ 51 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด จังหวัดพิษณุโลกมีสัดส่วนพื้นที่การเกษตร ประมาณร้อยละ 41 ของจังหวัด จังหวัดอุดรดิตถ์มีพื้นที่การเกษตร คิดเป็นประมาณร้อยละ 38 ของจังหวัด และ จังหวัดตากมีพื้นที่การเกษตรคิดเป็นร้อยละ 14 ของจังหวัด ตามลำดับ

²⁴ การธนาคารแห่งประเทศไทย. 2554. “ข้อมูลเศรษฐกิจภาคเหนือ 2554”. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

<http://www.bot.or.th/THAI/ECONOMICCONDITIONS/THAI/NORTH/ECONCONDITIONS/ECONOMICSTRUCTURE/Pages/Econstructure.aspx> (5 สิงหาคม 2554).

ตารางที่ 6 พื้นที่การเกษตรของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2553²⁵

จังหวัด	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)	สัดส่วนพื้นที่เกษตร ต่อพื้นที่ทั้งหมด (ร้อยละ)
ตาก	10,279,287.50	1,436,193.00	13.97
พิษณุโลก	6,822,068.75	2,814,602.00	41.26
เพชรบูรณ์	7,125,437.50	3,776,773.00	53.00
สุโขทัย	4,122,543.75	2,109,663.99	51.17
อุตรดิตถ์	4,899,075.00	1,847,041.00	37.70

พืชเศรษฐกิจสำคัญกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียว และอ้อย

1) ข้าวนาปี²⁶

พื้นที่ปลูกข้าวนาปีทั้งประเทศ ปี 2553 มีจำนวน 57,497,441 ไร่ ผลผลิตรวม 23,253,251 ตัน พื้นที่ปลูกมากอันดับหนึ่ง ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สัดส่วนประมาณ ร้อยละ 58 ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด รองลงมาเป็น ภาคเหนือ ร้อยละ 22 ภาคกลาง ร้อยละ 17 และภาคใต้ ร้อยละ 3 ตามลำดับ

²⁵ สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก. 2554. “พื้นที่การเกษตรจังหวัดตาก” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

<http://www.tak.doe.go.th/> (5 สิงหาคม 2554).

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก. 2554. “พื้นที่การเกษตรจังหวัดพิษณุโลก” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

<http://www.phitsanulok.doe.go.th/> (5 สิงหาคม 2554).

สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์. 2554. “พื้นที่การเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

<http://www.phetchaboon.doe.go.th/> (5 สิงหาคม 2554).

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย. 2554. “พื้นที่การเกษตรจังหวัดสุโขทัย” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

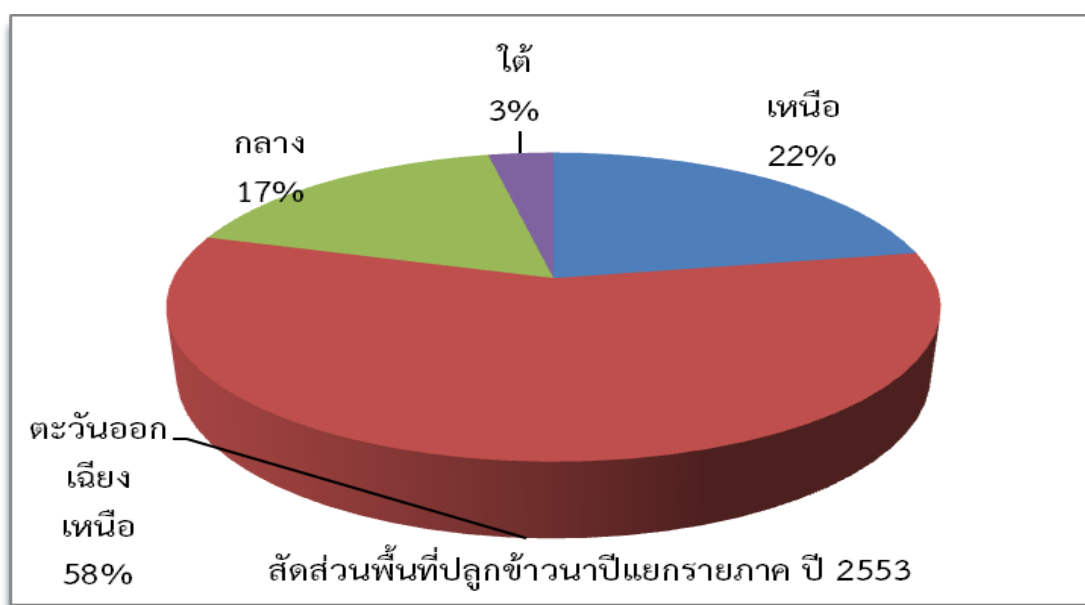
<http://www.sukothai.doe.go.th/> (5 สิงหาคม 2554).

สำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์. 2554. “พื้นที่การเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

<http://www.uttaradit.doe.go.th/> (5 สิงหาคม 2554).

²⁶ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2553. “สถิติการเกษตรของไทย ปีเพาะปลูก 2552” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

www.oae.go.th/download/download_journal/yearbook2552.pdf/ (5 สิงหาคม 2554).



รูปที่ 6 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีจำแนกตามภาคของประเทศไทย ปี 2553

ตารางที่ 7 พื้นที่ปลูกและผลผลิตข้าวนาปีกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2551 - 2553

จังหวัด	พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)		
	2551	2552	2553	2551	2552	2553
รวมทั้งประเทศ	57,385,921	57,422,337	57,497,441	23,308,385	23,235,476	23,253,251
เหนือ	12,779,212	12,606,460	12,778,264	6,610,217	6,597,122	6,499,264
ตะวันออกเฉียงเหนือ	32,773,544	33,071,286	33,008,124	10,377,733	10,298,483	10,377,499
กลาง	9,814,339	9,820,320	9,833,500	5,515,207	5,585,558	5,631,360
ใต้	2,018,826	1,924,271	1,877,553	805,228	754,313	745,128
ตาก	220,939	235,743	237,754	93,789	102,958	101,110
สุโขทัย	785,119	761,778	784,787	371,984	367,845	366,416
อุตรดิตถ์	434,930	436,181	442,593	253,786	259,899	262,868
พิษณุโลก	1,235,775	1,150,487	1,187,980	642,603	604,732	600,032
เพชรบูรณ์	1,155,137	1,160,876	1,166,929	602,878	608,514	604,605

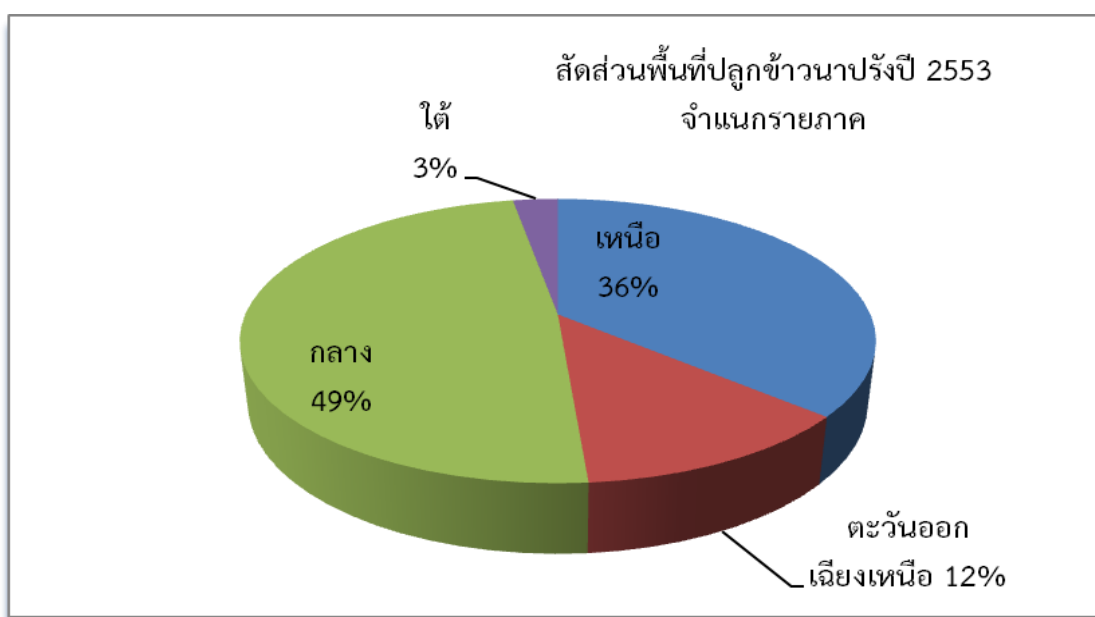
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่การผลิตข้าวและผลผลิตข้าวนาปีโดยรวม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของทั้งภาคเหนือ มีพื้นที่ปลูกโดยรวมเฉลี่ย 3 ปี ประมาณ 3,799,003 ไร่ และมีผลผลิตเฉลี่ย 3 ปี จำนวน 1,948,006 ตัน ของผลผลิตทั้งภาคเหนือ โดยจังหวัดเพชรบูรณ์ พิษณุโลก กำแพงเพชร และ สุโขทัย มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี มากเป็นอันดับหนึ่งในห้าของพื้นที่ปลูกข้าวนาปีในภาคเหนือ

ตารางที่ 8 พื้นที่ปลูกและผลผลิตเฉลี่ยข้าวนาปี 3 ปี (2551-2553)

จังหวัด	พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่)	ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน)
ภาคเหนือ	12,779,212	12,606,460
ตาก	220,939	235,743
สุโขทัย	785,119	761,778
อุตรดิตถ์	434,930	436,181
พิษณุโลก	1,235,775	1,150,487
เพชรบูรณ์	1,155,137	1,160,876
รวมภาคเหนือตอนล่าง 1	3,799,003	1,948,006
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯเมื่อเทียบกับภาคเหนือทั้งหมด(ร้อยละ)	30	30

2) ข้าวนาปรัง²⁷

พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังทั้งประเทศ ปี 2553 มีจำนวน 14,045,081 ไร่ และมีผลผลิตรวมข้าวนาปรัง จำนวน 8,255,113 ตัน ภาคกลางเป็นแหล่งผลิตข้าวนาปรังที่ใหญ่อันดับหนึ่งของประเทศ คิดเป็นสัดส่วนเกือบครึ่งหนึ่งของพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังทั้งประเทศ รองลงมาเป็นภาคเหนือร้อยละ 36 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 12 และ 3 ตามลำดับ



รูปที่ 7 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังจำแนกตามภาคของประเทศไทย ปี 2553

²⁷ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2553. “สถิติการเกษตรของไทย ปีเพาะปลูก 2552” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

ตารางที่ 9 พื้นที่ปลูกและผลผลิตข้าวนาปรังกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2551 - 2553

จังหวัด	พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)		
	2551	2552	2553	2551	2552	2553
รวมทั้งประเทศ	12,801,226	12,402,430	14,045,081	8,791,016	8,415,156	8,255,113
เหนือ	4,476,226	4,375,853	5,428,472	3,061,153	2,898,548	3,195,241
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1,263,292	1,460,401	2,118,975	685,058	837,282	1,076,173
กลาง	6,725,838	6,180,701	6,146,440	4,876,470	4,481,873	3,810,860
ใต้	335,870	385,475	351,194	168,335	197,453	172,839
ตาก	24,204	28,460	31,404	15,013	17,474	18,586
สุโขทัย	437,679	415,608	591,096	296,995	275,392	362,568
อุตรดิตถ์	286,177	275,840	299,795	208,060	194,347	192,462
พิษณุโลก	768,082	791,132	912,825	529,807	514,470	518,189
เพชรบูรณ์	31,697	36,215	107,766	31,609	36,065	52,898

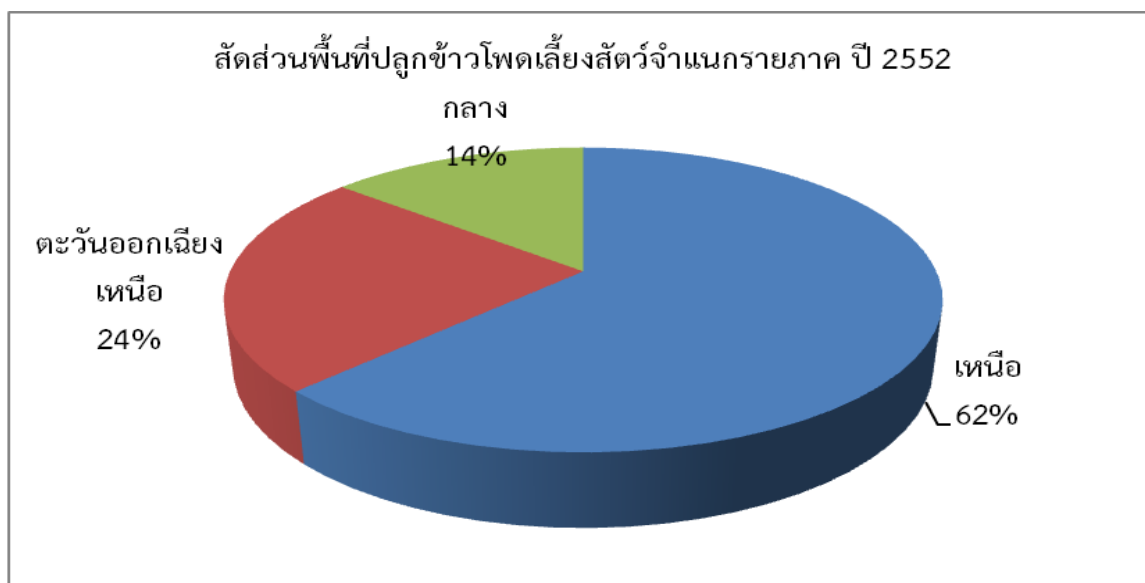
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ผลิตข้าวนาปรัง คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 36 ของผลผลิตข้าวนาปรังในภาคเหนือ พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังเฉลี่ย 3 ปี ของกลุ่มจังหวัดฯ เท่ากับ 1,679,327 ไร่ และผลผลิตข้าวนาปรังโดยเฉลี่ย 3 ปี มีจำนวน 1,087,978 ตัน จังหวัดพิษณุโลก เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังมากเป็นอันดับหนึ่งในสามของภาคเหนือ

ตารางที่ 10 พื้นที่ปลูกและผลผลิตเฉลี่ยข้าวนาปรัง 3 ปี (2551-2553)

จังหวัด	พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่)	ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน)
ภาคเหนือ	4,760,184	3,051,647
ตาก	28,023	17,024
สุโขทัย	481,461	311,652
อุตรดิตถ์	287,271	198,290
พิษณุโลก	824,013	520,822
เพชรบูรณ์	58,559	40,191
รวมภาคเหนือตอนล่าง 1	1,679,327	1,087,978
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดต่อภาคเหนือทั้งหมด (ร้อยละ)	35	36

3) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์²⁸

ปี 2552 พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มี 7,098,872 ไร่ และ ปริมาณผลผลิตข้าวโพดของประเทศ จำนวน 4,616,119 ตัน ภาคเหนือเป็นแหล่งผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ใหญ่อันดับหนึ่งของประเทศไทย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62 รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24 และร้อยละ 14 ของ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งประเทศ มากตามลำดับ



รูปที่ 8 พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำแนกตามภาคของประเทศไทย ปี 2552

ตารางที่ 11 พื้นที่ปลูกและผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550 - 2552

จังหวัด	พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)		
	2550	2551	2552	2550	2551	2552
รวมทั้งประเทศ	6,364,005	6,691,807	7,098,872	3,890,218	4,249,354	4,616,119
เหนือ	3,957,757	4,181,975	4,434,555	2,545,766	2,777,243	2,982,247
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1,428,302	1,552,102	1,678,072	748,569	877,698	1,005,129
กลาง	977,946	957,730	986,245	595,883	594,413	628,743
ตาก	439,973	458,144	584,839	289,071	286,596	406,698
สุโขทัย	72,651	71,279	95,786	42,656	44,640	60,457
อุตรดิตถ์	101,948	107,994	106,859	62,800	68,360	68,603
พิษณุโลก	250,735	254,360	251,759	163,502	169,842	174,395
เพชรบูรณ์	985,420	977,363	1,011,406	614,168	657,143	689,076

²⁸ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2553. “สถิติการเกษตรของไทย ปีเพาะปลูก 2552” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี จำนวน 1,923,505 ไร่ และมีผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี จำนวน 1,266,002 ตัน พื้นที่ปลูกและผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 46 ของพื้นที่ปลูกและผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในภาคเหนือ จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากอันดับหนึ่งของประเทศและของภาคเหนือ ส่วนจังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากเป็นอันดับหนึ่งในห้าของภาคเหนือด้วย

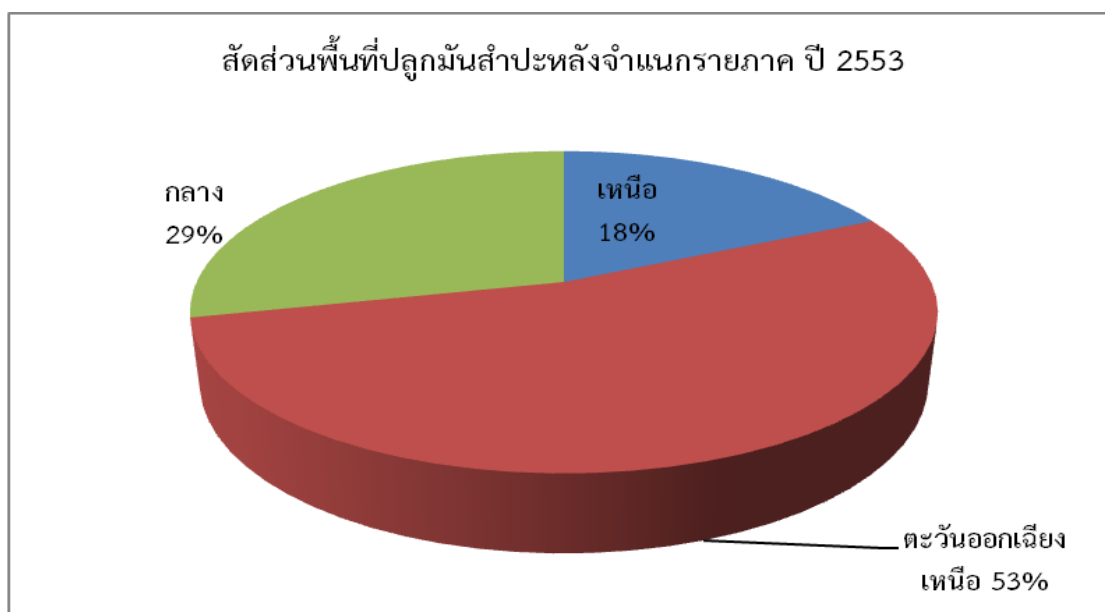
ตารางที่ 12 พื้นที่ปลูกและผลผลิตเฉลี่ยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 3 ปี (2550-2552)

จังหวัด	พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่)	ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน)
ภาคเหนือ	4,191,429	2,768,419
ตาก	494,319	327,455
สุโขทัย	79,905	49,251
อุตรดิตถ์	105,600	66,588
พิษณุโลก	252,285	169,246
เพชรบูรณ์	991,396	653,462
รวมภาคเหนือตอนล่าง 1	1,923,505	1,266,002
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯเมื่อเทียบกับภาคเหนือทั้งหมด (ร้อยละ)	46	46

4) มันสำปะหลัง²⁹

ปี 2553 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งประเทศไทย มีจำนวน 7,559,673 ไร่ และผลผลิตรวม 21,940,823 ตัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแหล่งผลิตมันสำปะหลังมากอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53 รองลงมาเป็นภาคกลาง ร้อยละ 29 และภาคเหนือร้อยละ 18 ของพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งประเทศ

²⁹ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2553. “สถิติการเกษตรของไทย ปีเพาะปลูก 2552” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา



รูปที่ 9 พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังจำแนกตามภาคของประเทศไทย ปี 2552

ตารางที่ 13 พื้นที่ปลูกและผลผลิตมันสำปะหลังกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2551 - 2553

จังหวัด	พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)		
	2551	2552	2553	2551	2552	2553
รวมทั้งประเทศ	7,750,413	8,583,557	7,559,673	25,155,797	30,088,024	21,940,823
เหนือ	1,155,594	1,462,652	1,364,318	3,805,126	5,286,978	4,220,230
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4,242,135	4,513,883	4,039,751	13,448,028	15,570,654	11,709,883
กลาง	2,352,684	2,607,022	2,155,604	7,902,643	9,230,392	6,010,710
ตาก	5,719	20,654	24,302	17,505	68,554	79,884
สุโขทัย	2,317	11,719	12,769	7,274	38,513	41,514
อุตรดิตถ์	9,389	18,278	17,829	29,149	58,364	50,865
พิษณุโลก	181,152	184,727	176,775	594,701	648,000	555,301
เพชรบูรณ์	32,053	86,818	81,329	104,145	283,673	245,759

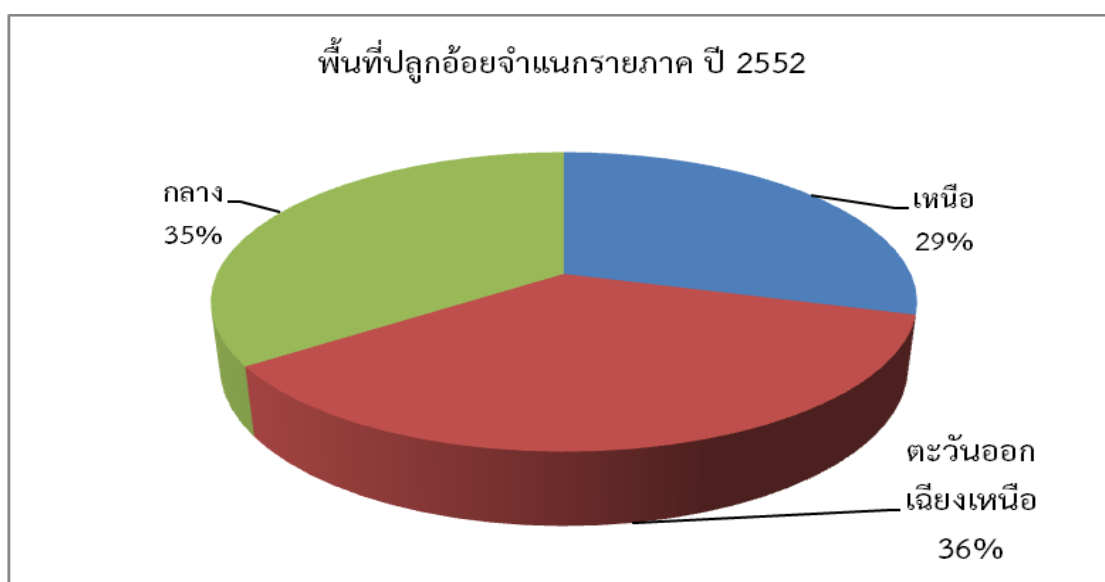
กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง โดยเฉลี่ย 3 ปี จำนวน 288,610 ไร่ และมีผลผลิตรวม จำนวน 941,067 ตัน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22 ของผลผลิตมันสำปะหลังในภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากหนึ่งในห้าของภาคเหนือ

ตารางที่ 14 พื้นที่ปลูกและผลผลิตเฉลี่ยมันสำปะหลัง 3 ปี (2551-2553)

จังหวัด	พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่)	ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน)
ภาคเหนือ	1,327,521	4,437,445
ตาก	16,892	55,314
สุโขทัย	8,935	29,100
อุตรดิตถ์	15,165	46,126
พิษณุโลก	180,885	599,334
เพชรบูรณ์	66,733	211,192
รวมภาคเหนือตอนล่าง 1	288,610	941,067
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯเมื่อเทียบกับภาคเหนือทั้งหมด(ร้อยละ)	22	21

5) อ้อย³⁰

พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งประเทศปี 2553 มีจำนวน 6,309,892 ไร่ ผลผลิตรวมจำนวน 68,807,800 ตันภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางมีพื้นที่ปลูกอ้อยใกล้เคียงกัน ประมาณร้อยละ 35 ของพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ส่วนภาคเหนือปลูกอ้อยคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 29 ของพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งประเทศ



รูปที่ 10 พื้นที่เพาะปลูกอ้อยจำแนกตามภาคของประเทศไทย ปี 2552

³⁰ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2553. “สถิติการเกษตรของไทย ปีเพาะปลูก 2552” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

www.oae.go.th/download/download_journal/yearbook2552.pdf/ (5 สิงหาคม 2554).

ตารางที่ 15 พื้นที่ปลูกและผลผลิตมันสำปะหลังกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550 - 2552

จังหวัด	พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)		
	2550	2551	2552	2550	2551	2552
รวมทั้งประเทศ	6,588,174	6,022,787	6,309,892	73,501,611	66,816,446	68,807,800
เหนือ	1,796,980	1,779,353	1,850,540	20,569,372	20,838,394	21,757,490
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2,521,455	2,115,769	2,269,465	27,890,193	22,881,552	23,866,884
กลาง	2,269,739	2,127,665	2,189,887	25,042,046	23,096,500	23,183,426
ตาก	9,418	8,424	8,511	90,433	82,836	83,537
สุโขทัย	150,270	152,361	153,693	1,556,896	1,617,486	1,618,189
อุตรดิตถ์	90,559	87,288	90,153	954,532	937,598	955,152
พิษณุโลก	121,011	123,622	129,094	1,319,578	1,379,793	1,413,411
เพชรบูรณ์	216,133	221,250	221,667	2,610,937	2,735,047	2,766,898

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ปลูกอ้อยเฉลี่ย 3 ปี จำนวน 1,808,958 ไร่ และผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี จำนวน 21,055,085 ตัน จังหวัดเพชรบูรณ์ และสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกและผลผลิตอ้อยมากเป็นอันดับหนึ่งในห้าของภาคเหนือ

ตารางที่ 16 พื้นที่ปลูกและผลผลิตเฉลี่ยอ้อย 3 ปี (2550-2552)

จังหวัด	พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่)	ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน)
ภาคเหนือ	1,808,958	21,055,085
ตาก	8,784	85,602
สุโขทัย	152,108	1,597,524
อุตรดิตถ์	89,333	949,094
พิษณุโลก	124,576	1,370,927
เพชรบูรณ์	219,683	2,704,294
รวมภาคเหนือตอนล่าง 1	594,485	6,707,441
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดต่อภาคเหนือทั้งหมด (ร้อยละ)	22	21

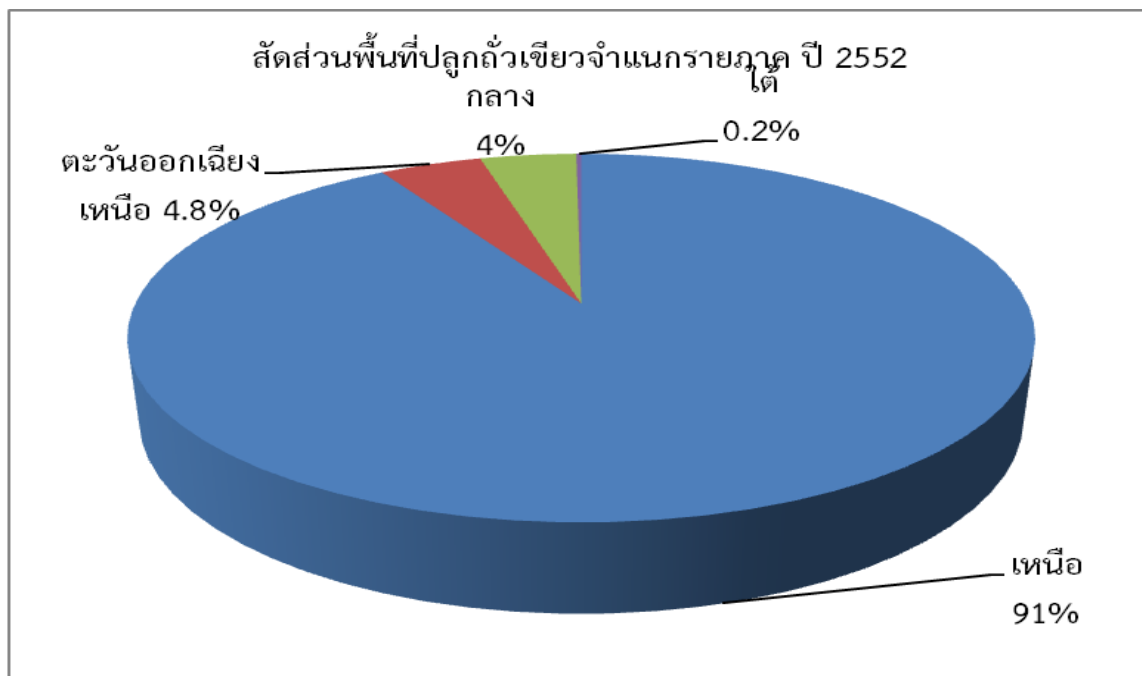
สถานการณ์การผลิตเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในภาคเหนือ มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างรวม 6 แห่ง³¹ ได้แก่

1. บจ.เอกรัฐพัฒนา นครสวรรค์	วัตถุดิบกากน้ำตาล
2. บจ.ไทยรุ่งเรืองพลังงาน เพชรบูรณ์	วัตถุดิบกากน้ำตาล/อ้อย
3. บจ.เซ็นทรัลเอ็นเนอร์ยี กำแพงเพชร	วัตถุดิบมันสำปะหลัง
4. บจ.สวนอุตสาหกรรมพลังงาน อุทัยธานี	วัตถุดิบมันสำปะหลัง
5. บจ.น้ำตาลไทยเอทานอล กำแพงเพชร	วัตถุดิบมันสำปะหลัง/อ้อย
6. บจ.แม่สอดพลังงานสะอาด ตาก	วัตถุดิบน้ำอ้อย

ปัจจุบัน มีเพียง 2 แห่งที่ทำการผลิตเอทานอล คือ บริษัทเอกรัฐพัฒนา จำกัด (จังหวัดนครสวรรค์) โดยใช้กากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบ และบริษัทแม่สอดพลังงานสะอาด (จังหวัดตาก) ใช้น้ำอ้อยเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต

6) ถั่วเขียว³²

พื้นที่ปลูกถั่วเขียวทั่วประเทศ มีจำนวน 899,573 ไร่ และมีผลผลิตรวม จำนวน 102,799 ตัน ภาคเหนือเป็นแหล่งผลิตถั่วเขียวที่สำคัญ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 91 ของพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทั่วประเทศ



³¹ การธนาคารแห่งประเทศไทย. 2554. “ข้อมูลเศรษฐกิจภาคเหนือ 2554”. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.bot.or.th/THAI/ECONOMICCONDITIONS/THAI/NORTH/ECONCONDITIONS/ECONOMICSTRUCTURE/Pages/Econstructure.aspx> (5 สิงหาคม 2554).

³² สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2553. “สถิติการเกษตรของไทย ปีเพาะปลูก 2552” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา www.oae.go.th/download/download_journal/yearbook2552.pdf/ (5 สิงหาคม 2554).

รูปที่ 11 สัดส่วนพื้นที่ปลูกถั่วเขียวจำแนกรายภาค ปี 2552

ตารางที่ 17 พื้นที่ปลูกและผลผลิตถั่วเขียวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550 - 2552

จังหวัด	พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)		
	2550	2551	2552	2550	2551	2552
รวมทั้งประเทศ	950,780	906,188	899,573	114,205	99,775	102,799
เหนือ	857,710	829,363	821,560	105,179	92,662	95,472
ตะวันออกเฉียงเหนือ	42,838	39,597	39,169	3,974	3,555	3,613
กลาง	48,330	35,333	36,947	4,857	3,357	3,511
ใต้	1,902	1,895	1,897	195	201	203
ตาก	50,547	51,022	50,851	6,925	6,445	6,916
สุโขทัย	83,744	85,106	84,481	11,937	10,636	11,809
อุตรดิตถ์	10,106	10,499	10,728	1,063	1,168	1,245
พิษณุโลก	16,287	15,258	14,683	2,158	1,791	1,813
เพชรบูรณ์	449,790	428,289	426,764	55,526	47,804	48,142

กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 เป็นแหล่งผลิตถั่วเขียวที่สำคัญ โดยพื้นที่ปลูกและผลผลิต คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่ปลูกและผลผลิตถั่วเขียวทั้งประเทศ จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวมากอันดับหนึ่งของประเทศและของภาคเหนือ

ตารางที่ 18 พื้นที่ปลูกและผลผลิตเฉลี่ยถั่วเขียว 3 ปี (2550-2552)

จังหวัด	พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่)	ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน)
ภาคเหนือ	836,211	97,771
ตาก	50,807	6,762
สุโขทัย	84,444	11,461
อุตรดิตถ์	10,444	1,159
พิษณุโลก	15,409	1,921
เพชรบูรณ์	434,948	50,491
รวมภาคเหนือตอนล่าง 1	596,052	71,793
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯต่อภาคเหนือทั้งหมด(ร้อยละ)	71	73

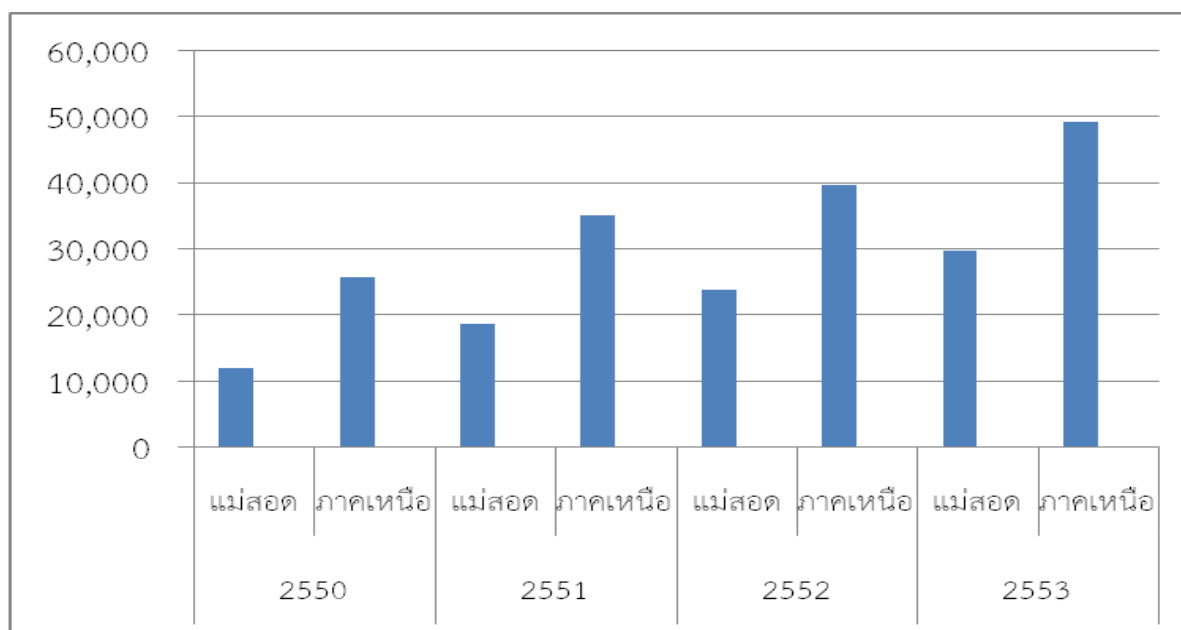
2.5 การค้าและบริการ

1) การค้าชายแดน

มูลค่าการค้าชายแดนผ่านด่านศุลกากรแม่สอดปี 255๖ จำนวนรวม 39,885 ล้านบาท แยกเป็นมูลค่าการส่งออก 37,547 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า 2,338 ล้านบาท ทำให้เกินดุลการค้า 35,209 ล้านบาท

ตารางที่ 19 มูลค่าการค้าชายแดนผ่านด่านศุลกากรแม่สอด ปี 2550-2553

การค้า	มูลค่าการค้าแม่สอด (ล้านบาท)			
	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖
ส่งออก	28,673	17,491	33,968	37,547
นำเข้า	1,109	854	1,162	2,338
ดุลการค้า	27,564	16,637	32,806	35,209
มูลค่าการค้ารวม	29,782	18,345	35,130	39,885



รูปที่ 12 มูลค่าการค้าขายแดนผ่านด่านศุลกากรแม่สอดและภาคเหนือ ปี 2550-2553

การค้าขายแดนที่ด่านแม่สอด สินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง เบียร์ โทรศัพท์ ผ้าพิมพ์ ฝ้าย น้ำมันพืช เป็นต้น ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญได้แก่ ถั่วลิสง โค-กระบือมีชีวิต พริกแห้ง เป็นต้น

ตารางที่ 20 สินค้าส่งออกที่สำคัญ 10 อันดับแรกที่ด่านแม่สอด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖³³

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า(ล้านบาท)
1	น้ำมันเบนซิน	2,303.464
2	เบียร์	2,160.848
3	น้ำมันดีเซล	1,358.382
4	โทรศัพท์พร้อมอุปกรณ์	1,211.166
5	ผ้าพิมพ์ฝ้าย	1,187.296
6	น้ำมันพืช	1,149.231
7	กาแฟชนิดผงสำเร็จรูป	753.457
8	ผงชูรส	693.824
9	อาหารปรุงแต่งกลิ่นรสอื่นๆ	693.824
10	โทรทัศน์	646.701

³³ ด่านศุลกากรแม่สอด <http://www.danmaesot.com/25-export.html>

ตารางที่ 21 สินค้านำเข้าที่สำคัญ 10 อันดับแรกที่ด่านแม่สอด ประจำปีงบประมาณ 2556³⁴

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า(ล้านบาท)
1	ถั่วลิสง (ส่วนมาก AFTA)	817.971
2	โค-กระบือมีชีวิต	489.800
3	เฟอร์นิเจอร์สิ่งประดิษฐ์ทำด้วยไม้	287.947
4	พริกแห้ง	193.172
5	แรพลวง	67.843
6	ถั่วเขียวผิวมัน	63.229
7	ปลาเบญจพรรณ	53.891
8	เมล็ดงา	34.978
9	ปลายข้าว	23.506
10	รถจักรยานสภาพเก่าใช้แล้ว	19.742

2) การท่องเที่ยว

ในปี 2555 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างประมาณ 5.9 ล้านคน แยกเป็นชาวไทยประมาณ 5.36 ล้านคน ชาวต่างชาติ 532,166 คน

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้เยี่ยมชม 5 ปีย้อนหลังจากปี 2555 แหล่งท่องเที่ยว ภาคเหนือ พบว่าอัตราจำนวนผู้มาเยือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ

สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2552 - 2554 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2553 จากในปี 2554 ที่มีรายได้ 9,257 ล้านบาท เป็น 13,574 ล้านบาท และลดลงในปี 2554 เป็น 13,148 ล้านบาท

³⁴ คำนวณจากการแม่สอด <http://www.danmaesot.com/25-export.html>

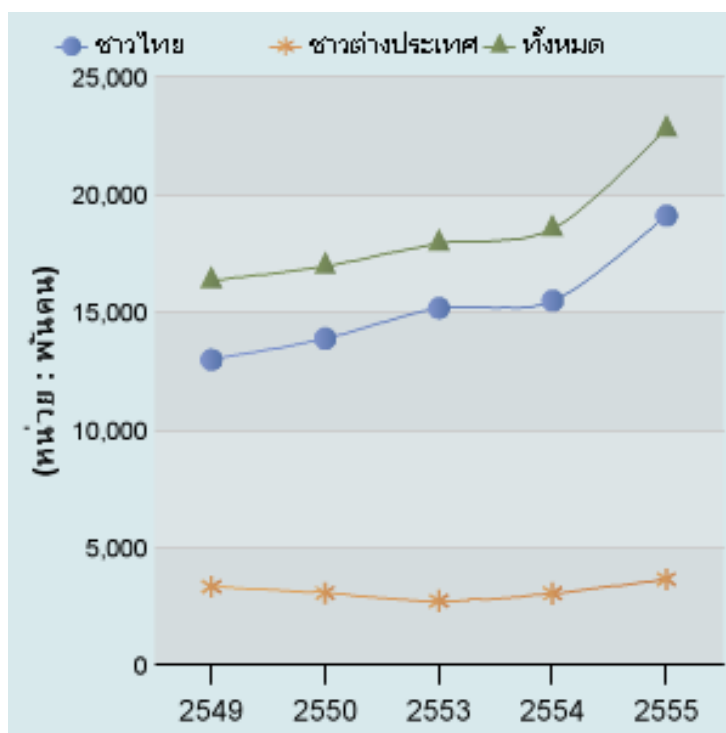
ตารางที่ 22 ตารางแสดงจำนวนผู้เยี่ยมชม และ %การเปลี่ยนแปลง 5 ปีซ้อนหลังจากปี 2555³⁵

		๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓	
		Tourist	%Δ	Tourist	%Δ	Tourist	%Δ	Tourist	%Δ	Tourist	%Δ
พิพิธภัณฑ์โลก	ชาวไทย	๑,๗๐๙,๗๖๒	๕.๕๐%	๑,๘๕๖,๐๖๒	๘.๕๖%	๒,๐๐๙,๐๒๕	๘.๒๕%	๑,๙๙๕,๙๕๕	-๐.๖๕%	๒,๓๓๒,๐๖๐	๑๖.๘๕%
	ชาวต่างประเทศ	๑๙๐,๓๙๖	๑๗.๒๙%	๒๑๕,๓๙๖	๑๓.๑๕%	๑๔๗,๗๙๐	-๓๑.๓๙%	๑๐๕,๖๒๙	-๒๙.๕๗%	๒๑๑,๗๐๖	๑๐๓.๑๒%
	ทั้งหมด	๑,๘๙๐,๑๐๘	๕.๕๖%	๒,๐๗๑,๔๕๘	๙.๐๖%	๒,๑๕๖,๘๑๕	๔.๑๖%	๒,๑๐๑,๕๘๔	-๒.๖๓%	๒,๕๔๓,๗๖๖	๒๑.๑๒%
ตาก	ชาวไทย	๗๙๕,๗๗๐	๙.๙๖%	๘๖๕,๙๖๐	๑๐.๐๖%	๑,๓๐๐,๑๙๕	๕๐.๓๙%	๑,๒๐๒,๗๓๐	-๗.๕๐%	๑,๔๐๕,๐๕๕	๑๖.๘๖%
	ชาวต่างประเทศ	๓๕๐,๐๗๙	-๗.๙๓%	๓๘,๙๙๐	๑๐.๘๗%	๓๓,๙๙๙	-๑๒.๙๕%	๑๙,๖๓๖	-๔๓.๒๕%	๓๓,๕๕๑	๗๕.๕๖%
	ทั้งหมด	๙๔๖,๘๔๙	๙.๐๖%	๙๐๔,๙๕๐	๑๐.๐๖%	๑,๓๓๔,๑๙๔	๔๗.๖๒%	๑,๒๒๒,๓๖๖	-๘.๔๐%	๑,๔๓๘,๖๐๕	๑๗.๗๓%
สุโขทัย	ชาวไทย	๕๑๙,๓๐๕	๒.๒๖%	๕๗๑,๙๙๙	๑๐.๕๗%	๕๙๙,๙๖๙	๒๗.๐๑%	๕๙๕,๕๙๙	-๐.๗๕%	๗๓๓,๑๐๘	๒๓.๗๑%
	ชาวต่างประเทศ	๒๑๓,๖๖๐	๕.๕๗%	๒๓๕,๕๕๕	๙.๗๖%	๒๑๑,๑๕๖	-๙.๙๖%	๑๙๑,๙๕๖	-๙.๐๙%	๒๖๕,๑๖๙	๒๘.๑๕%
	ทั้งหมด	๗๓๒,๙๖๕	๓.๓๖%	๘๐๗,๕๕๔	๑๐.๖๖%	๘๑๑,๑๒๕	๐.๑๗%	๗๘๗,๕๕๕	-๓.๒๖%	๙๙๘,๒๗๗	๒๖.๒๕%
เพชรบูรณ์	ชาวไทย	๕๙๙,๖๖๗	๓.๖๖%	๖๖๗,๐๐๗	๑๑.๐๕%	๑,๒๑๗,๙๖๙	๘๙.๒๕%	๑,๒๙๙,๕๕๕	๕.๙๖%	๑,๔๙๗,๙๙๙	๑๕.๕๘%
	ชาวต่างประเทศ	๖,๑๙๖	-๕๑.๑๑%	๕,๖๙๕	-๘.๑๙%	๘,๖๖๙	๕๕.๕๕%	๑๕,๖๓๓	๗๗.๖๙%	๒๑,๗๙๐	๔๗.๙๖%
	ทั้งหมด	๖๐๕,๘๖๓	๒.๑๑%	๖๗๒,๖๖๒	๑๑.๑๐%	๑,๒๒๖,๖๓๘	๘๙.๘๑%	๑,๓๑๕,๑๘๘	๖.๖๖%	๑,๕๑๙,๖๖๖	๑๕.๕๕%
กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง	ชาวไทย	๓,๕๐๕,๕๐๓		๓,๘๑๙,๙๙๙		๕,๑๖๖,๖๐๐		๕,๐๗๙,๗๗๗		๕,๙๕๙,๑๑๕	
	ชาวต่างประเทศ	๕๕๕,๖๗๗		๕๙๙,๕๗๗		๕๐๑,๑๐๙		๓๓๐,๑๑๕		๕๓๖,๑๖๖	
	ทั้งหมด	๓,๙๖๑,๑๘๐		๔,๔๑๙,๕๗๕		๕,๖๖๗,๗๐๙		๕,๔๐๙,๘๙๑		๖,๔๙๕,๒๘๑	

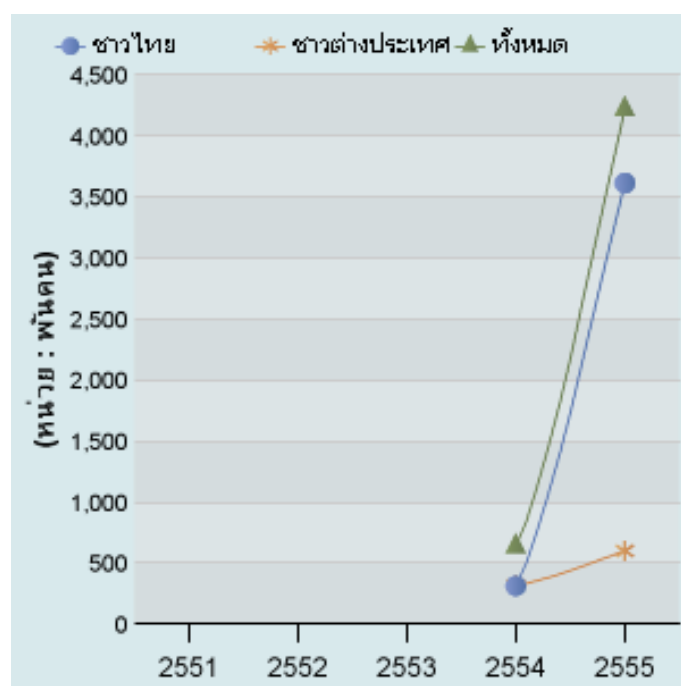
รูปที่ 13 จำนวนผู้เยี่ยมชม 5 ปีซ้อนหลังจากปี 2555 แหล่งท่องเที่ยว ภาคเหนือ³⁶

³⁵ ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงตลาด ที่มา <http://marketingdatabase.tat.or.th/main.php?filename=index#>

³⁶ ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงตลาด ที่มา <http://marketingdatabase.tat.or.th/main.php?filename=index#>



รูปที่ 14 Δ ของจำนวนผู้เยี่ยมชม 5 ปีซ้อนหลังจากปี 2555 แหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือ³⁷



ตารางที่ 23 สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี 2552 - 2554³⁸

³⁷ ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงตลาด ที่มา <http://marketingdatabase.tat.or.th/main.php?filename=index#>

³⁸ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จังหวัด	รายได้ (ล้านบาท)		
	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554
พิษณุโลก	2,921	4,441	4,314
ตาก	2,725	3,539	3,147
สุโขทัย	1,914	3,365	3,533
เพชรบูรณ์	590	740	754
ภาคเหนือตอนล่าง ๑	9,257	13,574	13,148

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1³⁹

จังหวัดพิษณุโลก

- **ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/เกษตร ได้แก่** อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า สวนนกไทยศึกษา อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อนุสาวรีย์พ่อขุนบางกลางท่าว เสาหลักเมืองพิษณุโลก เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประคู้ อุทยานแห่งชาติแก่งเจ็ดแคว อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง น้ำตกแก่งโสภา น้ำตกแก่งซอง น้ำตกปอย น้ำตกวังนกแอ่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาทำพล ถ้ำพระวังแดง สวนสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เขาสมอเครง เป็นต้น

- **ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่** กำแพงคูเมือง

- **ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา ได้แก่** พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจำที หอศิลป์และวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยนเรศวร วัดเจดีย์ยอดทอง วัดจุฬามณี วัดนางพญา วัดพระศรีมหาธาตุวรวิหาร วัดราชคิริหิรัญธารม วัดอรัญญิก วัดราชบูรณะ พิษณุโลกไนท์บาซาร์ รถรางและสามล้อทัวร์ ชมเมือง เป็นต้น

จังหวัดเพชรบูรณ์

- **ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/เกษตร ได้แก่** จุดชมวิวกุ๊ว น้ำตกวังคู้ม วนอุทยานน้ำตกธารทิพย์ (ปิดชั่วคราว)

อ่างเก็บน้ำชลประทานห้วยป่าแดง อุทยานแห่งชาติตาหมอก แก่งบางระจัน น้ำตกศรีดิษฐ์ เขารัง ภูทับเบิก จุดชมวิพระอาทิตย์ตก(ถ้ำผาหงษ์) ถ้ำใหญ่น้ำหนาว(ภูน้ำริน) อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง(หนองแม่นา) ภูแก้วแอควงเจอร์ ปาร์ค ศูนย์กลางวัดภูคิงและผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาเพื่อการพึ่งตนเอง (ศวต) สถานีเพาะเลี้ยง

สัตว์ป่าเขาค้อเพชรบูรณ์ (สวนสัตว์เปิดเขาค้อ) สถานีทดลองเกษตรที่สูงเขาค้ออ่างเก็บน้ำรัตนัย เขาค้อ เนินมหัสจรรย์ ไร่ บี เอ็น สวนสาธารณะเทศบาลตำบลพุดเตย สวนรุกขชาติซับชมภู บึงสามพัน ทุ่งทานตะวัน

³⁹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2554. “ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว” [ระบบออนไลน์] <http://thai.tourismthailand.org> (3 สิงหาคม 2554).

บึงสามพัน ไชยสถาน ศูนย์บริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อ.น้ำหนาว คงรอยเท้าไดโนเสาร์ อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว สวนภูพาน ถ้ำถ้ำสมบัติ เป็นต้น

- **ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่** อนุสรณ์สถานผู้เสียสละเขาค้อ ฐานอิทธิ (พิพิธภัณฑสถาน) หลักเมืองหล่มเก่า อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เป็นต้น

- **ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา ได้แก่** หมู่บ้านวัฒนธรรมชาวเขาน้อย เขาน้อย ไชยสถาน (ฟาร์มสเตย์) สวนรุกขชาติหนองนารี พระตำหนักเขาค้อ หมู่บ้านท่องเที่ยวชาวดอย (ม้ง) เถาถ้ำ หอวัฒนธรรมนครบาลเพชรบูรณ์ หอสมุดนานาชาติเขาค้อ อนุสรณ์จีนฮ่อ วัดไตรภูมิ วัดช้างเผือก วัดพระแก้ว วัดมหาธาตุ ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองเพชรบูรณ์ เจดีย์พระบรมสารีริกธาตุเขาค้อ พุทธธรรมสถานพระธาตุผาซ่อนแก้ว วัดวิเชียรบำรุง ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช วัดศรีมงคล (วัดนาทราย) เป็นต้น

จังหวัดอุดรธานี

- **ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/เกษตร ได้แก่** กลุ่มหัตถกรรมผลิตภัณฑ์ผักตบชวา อุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน วนอุทยานต้นสักใหญ่ บ่อเหล็กลำพืด วนอุทยานถ้ำฉาง บึงทุ่งกะโล่ หนองพระแล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนดินช่องเขาขาด อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองตรอน บ้านท่าเรือ เขื่อนสิริกิติ์

- **ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่** อนุสาวรีย์พระยาพิชัยดาบหัก อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าสามกุมาร อนุสาวรีย์พระศรีพนมมาศ

- **ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา ได้แก่** หอวัฒนธรรมวิทยาลัยครูอุดรธานี วัดกลาง วัดพระฝาง วัดเจดีย์ศรีวิหาร วัดพระแท่นศิลาอาสน์ วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง วัดพระยืนพุทธบาทยุคล น้ำตกแม่พูล วัดใหญ่ท่าเสา วัดธรรมาธิปไตย หลวงพ่อเพชร วัดท่าถนน เป็นต้น

จังหวัดสุโขทัย

- **ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/เกษตร ได้แก่** น้ำตกสายรุ้ง อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย สวนบุญชอบ เอมอิม สวนหลวงพระร่วงเฉลิมพระเกียรติ (ทุ่งแม่ระวิง) เป็นต้น

- **ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่** พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย หรือเมืองเก่าสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานแห่งชาติรามคำแหง พิพิธภัณฑสถานในวรรณคดีเฉลิมพระเกียรติ อุทยานแห่งชาติรามคำแหง หรือ เขาหลวง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสวรรคตวนาย ศูนย์ศึกษาและอนุรักษ์เตาสังคโลก (เตาทุเรียง) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง เป็นต้น

- **ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา ได้แก่** หลวงพ่อปี่ สวรรค์ พิพิธภัณฑสถานทองคำ วัดช้างล้อม หลวงพ่อศิลา วัดพิพัฒน์มงคล ศาลพระแม่ย่า บ้านทุ่งหลวง เป็นต้น

จังหวัดตาก

- **ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/เกษตร** ได้แก่ น้ำตกทีลอซู น้ำตกแม่กาษา แม่น้ำเมย เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง คอยหัวหมด เนินพิสวง ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยผลิตตาก หนองน้ำมณีบรรพต อุทยานแห่งชาติลานสาง

หาดทรายทองแม่ปิงเมืองตาก วนอุทยานไม้กลายเป็น (ฟอสซิลไม้กลายเป็นหินใหญ่ที่สุดในโลก คอยสอยมาลัย เขื่อนภูมิพล ผาสามเงา อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช น้ำพุร้อนแม่กาษาและถ้ำแม่อุษา อุทยานแห่งชาติแม่เมย เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ต๋น อุทยานแห่งชาติขุนพะวอ สถานีทดลองพืชสวนคอยมูเซอ อุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญ บ่อน้ำร้อนห้วยน้ำนัก

น้ำตกนางครวญ ไร่กุหลาบ อ.พบพระ สวนเทพพิทักษ์ อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า น้ำตกปืดูโกร ตลาดสินค้าพื้นเมืองชาวเขาคอยมูเซอ คอกช้างเผือก ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา เป็นต้น

- **ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์** ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์เมืองตากเก่า ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ศาลหลักเมืองสี่มหาราช เจดีย์ยุทธหัตถี หรือ เจดีย์เฉลิมพระเกียรติพระเจ้ารามคำแหงมหาราช เมืองเก่าท่าสองยาง

บ้านโบราณ เป็นต้น

- **ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา** ได้แก่ วัดเขาถ้ำ วัดโบสถ์มณีศรีบุญเรือง วัดคอยข่อยเขาแก้ว และวัดกลางสวนดอกไม้ วัดสมเด็จพระนารายณ์มหาราช วัดมณีบรรพตวรวิหาร วัดสีตลาราม หรือ วัดน้ำหัก วัดชลประทานรังสรรค์ วัดพระบรมธาตุ วัดพระพุทธรูปคอยโล้น แม่สอ ตลาดริมเมย สะพานมิตรภาพไทย-พม่า สะพานแขวนสมโภช กรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ตรอกบ้านจีน ประติมากรรมกระต่าย ริมสายธารลานกระต่าย วัดคอนแก้ว วัดมงคลคีรีเขตร์ (ครูบาสร้อย) วัดโพธิคุณ หรือ วัดห้วยเตย วัดไทยพัฒนาราม วัดชุมพลคีรี วัดมณีไพรสณฑ์ ศาลเจ้าพ่อขุนสามชน ศาลเจ้าพ่อพะวอ เป็นต้น

ประเพณีที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1⁴⁰

1) จังหวัดพิษณุโลก

- 1 - 2 พฤศจิกายน 2552 งานประเพณีปักธงชัย และของดีอำเภอนครไทย ขึ้น 14 ค่ำ – ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
- ช่วงกุมภาพันธ์ งานสมโภชพระพุทธชินราช วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก ช่วงวันมาฆบูชา (วันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี) รวมเวลา ๗ วัน ๗ คืน งานสมโภชพระพุทธชินราชมีมาแต่โบราณกาล เมื่อพระมหากษัตริย์เสด็จมานมัสการพระพุทธชิน

⁴⁰ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2554. “ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว” [ระบบออนไลน์] <http://thai.tourismthailand.org> (3 สิงหาคม 2554).

ราชแล้ว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้มีงานฉลองสมโภชพระพุทธชินราช ๓ วันบ้าง ๕ วันบ้าง ๗ วันบ้าง ต่อมาทางจังหวัดพิษณุโลกได้ริเริ่มกำหนดเป็นงานประจำปีขึ้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยกำหนดเอาวันเพ็ญเดือนสามเป็นต้นไปมีการฉลอง ๗ วัน ๗ คืน เพื่อให้ประชาชนได้มานมัสการพระพุทธชินราช เพื่อเป็นสิริมงคล และพักผ่อนหย่อนใจด้วยการชมมหรสพ เลือกรื้อสินค้านบ้านจากจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดต่าง ๆ กลับบ้านไปเป็น ที่ระลึกและใช้ในครอบครัว

2) จังหวัดเพชรบูรณ์

- 17 – 25 มกราคมของทุกปี งานบวงสรวงดวงพระวิญญาณสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ช่วงตรุษจีน ประเพณีปีใหม่มหาชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอ - เป็นการแสดงวัฒนธรรม ประเพณีของชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอ
- ขึ้น 3 ค่ำเดือน 3 ทุกปี งานบวงสรวงเจ้าพ่อศรีเทพ - ในอำเภอศรีเทพ นับเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยในทุกปีชาวอำเภอศรีเทพ จะมีการบวงสรวง ศาลเจ้าพ่อศรีเทพ นอกจากนั้นยังมีการเฉลิมฉลองและการแสดงศิลปะพื้นบ้าน พร้อมการแสดงมหรสพต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี
- วันสารทไทยทุกปี (6 – 10 ค.ค. 2554) อุ้มพระดำน้ำ - ประกอบพิธีทางน้ำอันศักดิ์สิทธิ์ บริเวณท่าน้ำวัดโบสถ์ชนะมาร ชมขบวนแห่ทางบกอันอลังการ ชมการแสดงแสงสีเสียงตำนานมหัศจรรย์สัมผัสกับเทศกาลอาหารอร่อย
- วันออกพรรษา เดือนตุลาคมทุกปี งานแข่งเรือลาพรรษา - เป็นการแข่งขันเรือขบวน สวยงามและแข่งความเร็ว เพื่อความสมครสมานสมัคคีของชุมชน
- ช่วงประเพณีลอยกระทง แข่งเรือภูเขา - ลำเข็กน้อย ตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ มีกิจกรรมประเพณีอุ้มพระลงเรือแข่งเรือภูเขา สร้างความสามัคคีของชุมชน
- ปลายธันวาคม งานเลี้ยงกลอง ล่องโคมไฟ ไหว้พ่อขุนผาเมือง - เพื่อเป็นการเคารพสักการะ และเผยแพร่ประวัติ เกียรติคุณของพ่อขุนผาเมือง ปุชนิยบุคคลของชาติไทย โดยจัดพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณของ พ่อขุนผาเมือง
- 26 ธันวาคม-1 มกราคม ประเพณีปีใหม่มหาชาวไทยเผ่าม้ง - ที่ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ มีกิจกรรมประเพณีปีใหม่มหาชาวไทยเผ่าม้งการเล่นพื้นบ้าน การประกวดธิดาม้ง

3) จังหวัดอุดรธานี

- 17 - 25 พฤษภาคม 2554 ประเพณีอัฐมิบูชา รำลึกธรรมศาสดาปรินิพพาน - เนื่องด้วยอัฐมิบูชา คือวันแรม ๘ ค่ำ เดือนวิสาขะ (เดือน ๖) เป็นวันที่ถือกันว่าตรงกับวันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ เมื่อถึงวันนี้แล้ว พุทธศาสนิกชนบางส่วน ผู้มีความเคารพกล้าในพระพุทธองค์ มักนิยมนมัสการพระพุทธรูป ปุชนิยสถานนั้น ๆ วันนี้จึงเรียกว่า "วันอัฐมิบูชา" มีการบำเพ็ญ การกุศล ตักบาตรทำบุญและอธิษฐาน ฟังเทศน์อีกด้วย

- พฤษภาคม 2554 งานพิธีบายศรีสู่ขวัญวันผลไม้ ตำบลแม่พูล - ภายในงานมีกิจกรรมบายศรีสู่ขวัญผลไม้ , การแสดงศิลปวัฒนธรรมของชาวลับแล , การแสดงดนตรีสดปะพื้นเมือง , วัฒนธรรมด้านอาหาร (กาดมั่ว) , วัฒนธรรมด้านวิถีชีวิต การตัดทุเรียน การขนส่งทุเรียนแบบดั้งเดิมด้วยมอเตอร์ไซค์ ขบวนแห่โตกบายศรีผลไม้ ชมการตัดและขนส่งผลไม้แบบดั้งเดิม ชมกาดมั่ว และพิธีบายศรีสู่ขวัญ
- 1 - 31 พฤษภาคม 2554 งานประเพณีแห่น้ำขึ้นโรง - การรดน้ำดำหัวให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว การสร้างน้ำตามศาลเจ้า ขบวนพิธีจากหมู่บ้านต่างๆ ไปอัญเชิญน้ำอันศักดิ์สิทธิ์และเครื่องสักการะไปรอบเมือง สักการะดวงวิญญาณบริเวณ อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าฮ่ามกุมาร การพ้อนรำ การฟันดาบ

4) จังหวัดสุโขทัย

- 7 - 8 เมษายน 2553 ประเพณีบวชพระแห่นาคด้วยช้างของชาวหาดเลี้ยว
- 15 - 17 มกราคม 2554 งานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช - รับรุ่งอรุณ พิธีบวงสรวงพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ชมขบวนแห่เฉลิมพระเกียรติพ่อขุนรามคำแหงมหาราช การแสดงพื้นบ้าน กระบี่-กระบอง การแข่งขันกีฬาไทย การประกวดเรียงความ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง
- 7 - 19 เมษายน 2554 งานประเพณีมหาสงกรานต์ ประจำปี - ประเพณีแห่ช้างบวชนาค ในวันที่ 7-8 เมษายน 2554, ประเพณีสงกรานต์น้ำอวยทาน ในวันที่ 14 เมษายน 2554, การแสดงพื้นบ้าน ขบวนแห่ช้างพ่อเมือง การรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ การละเล่นสาดน้ำสงกรานต์ การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน การสาธิตและจำหน่ายอาหารไทย ขบวนแห่นางสงกรานต์ ขบวนแห่ล้อเกวียนโบราณ ชมบรรยากาศสงกรานต์ปีใหม่ไทยโบราณ
- 1 พฤษภาคม 2554 - 31 พฤษภาคม 2554 งานประเพณี บุญบั้งไฟ - ส่งเสริมอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีบุญบั้งไฟของชาวอีสานให้คงอยู่ เพื่อให้ประชาชนเกิดความรักสามัคคี การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวอีสาน เพราะมีประชาชนที่อพยพย้ายถิ่นฐานมาจากภาคอีสานเข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดสุโขทัยเป็นจำนวนมาก และได้นำเอาวิถีชีวิตของชาวอีสานเข้ามาด้วย ไม่ว่าจะเป็นอาชีพ ภาษา ประเพณีวัฒนธรรมความเชื่อ ของชาวอีสานที่ปฏิบัติกันมาทุกปี คือ ประเพณีขอฝนขอพรจากเทวดาในการทำเกษตร การจุดบั้งไฟขึ้นไปบนท้องฟ้าเพื่อเป็นการแสดงการวะและเป็นสัญญาณแจ้งให้เทพารักษ์ได้ทราบว่าจะใกล้ถึงฤดูทำไร่นาแล้ว ขอโปรดเมตตาช่วยให้ฝนตกลงสู่ภาคพื้นดินด้วย ประกอบกับชาวพื้นเมืองทั่วไปในภาคอีสานได้ทำพิธีแห่บั้งไฟขึ้นในราวเดือน 6 ซึ่งเป็นเดือนราษฏร์และตรงกับเดือนหลวง ก็คือเดือนพฤษภาคมของทุกปีเป็นการจุดบั้งไฟก่อนถึงฤดูทำการเกษตร โดยภายในงานมีกิจกรรมต่างๆ มากมาย อาทิเช่น การแสดง มินิไลท์ แอนท์ ซาวด์ เรื่องเมืองสุโขทัย การออกร้านจำหน่ายสินค้า เป็นต้น

- 1 มิถุนายน 2554 - 31 กรกฎาคม 2554 งานศาลเจ้าพ่อปึงเถ่ากง - ชาวไทยเชื้อสายจีนในอำเภอ สวรรคโลกได้จัดงานไหว้ศาลเจ้าพ่อปึงเถ่ากงเป็นประจำทุกปี นับเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเป็น นับเป็นปีที่ 11 แล้ว โดยเริ่มจัดงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505

5) จังหวัดตาก

- 15 - 16 พฤษภาคม 2554 งานประเพณีขึ้นธาตุเดือน 9 - ขบวนแห่ปัจจัยไทยทาน ขบวนแห่ต้น เงิน ขบวนต้นผ้าป่า ขบวนตุงไชย ขบวนแห่ผ้าห่มองค์พระธาตุ และพิธีถวายผ้าห่มพระธาตุวัน ขึ้น 14 ค่ำของเดือน 9 ชาวบ้านกลุ่มศรัทธาวัดในอำเภอบ้านตาก และอำเภอใกล้เคียง จะจัดทำ “บะไฟ” หรือบั้งไฟ เพื่อนำไปจุดแข่งขันในวันงาน ขณะเดียวกันในระหว่างนี้ พวกช่างทรง ของเทพและวิญญาณต่าง ๆ รวมทั้งชาวบ้านที่นับถือก็จะเตรียมองค์ผ้าป่า เงินทอง ดอกไม้รูป เทียน เครื่องบริวารไทยธรรมต่าง ๆ โดยจัดเป็นผ้าป่าสามัคคีเป็นกลุ่มตามเทพตามผีที่ตนนับถือ วันขึ้น 15 ค่ำของเดือน 9 ขึ้นพระธาตุเดือนเก้า ด้วยการแข่งขันจุดบั้งไฟ เสมือนหนึ่งจะให้บั้งไฟ พุ่งขึ้นไปเสียดฟ้าขึ้น นำเอาศรัทธาทั้งหมดของพวกเขาศึกษาขึ้นไปบูชาพระบรมสารีริกธาตุแห่งองค์ พระผู้มี พระภาคเจ้าและปวงเทพยดาบนสรวงสวรรค์ ท่ามกลางกองเชียร์ และการเชียร์อย่าง สนั่นหวั่นไหวของกลุ่มศรัทธาต่าง ๆ
- 12 – 16 เมษายน 2554 สงกรานต์สองฝั่งเมย (ไทย-พม่า) - วันที่ 13 เมษายน 2554 จัดให้มี กิจกรรมแข่งขันชมมวยคาดเชือก ระหว่างนักมวยไทยกับพม่า ณ บริเวณหน้าศูนย์การค้าแม่เมย ซิตี้ อ.แม่สอด จังหวัดตาก จัดให้มีขบวนแห่สงกรานต์ และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ

สถานการณ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง⁴¹

1) จังหวัดตาก

จังหวัดตาก หรือเมืองตาก เป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคเหนือตอนล่าง มีชื่อเดิมว่า “เมืองระแหง” ใน อดีตเป็นเมืองที่มีชาวมอญอาศัยอยู่มาก่อน ดังมีหลักฐานศิลปะมอญปรากฏอยู่สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็น ภูเขา และ ป่าไม้ เป็นจังหวัดที่มีอุทยานแห่งชาติหลายแห่งที่ยังคงความสมบูรณ์ของป่า และธรรมชาติ อาทิ อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช อุทยานแห่งชาติแม่เมย อุทยานแห่งชาติลานสาง และอุทยานแห่งชาติ น้ำตกพาเจริญ ตลอดจนมีน้ำตกที่นักท่องเที่ยวรักการผจญภัย และนิยมการล่องแก่งต้องมาเยือนสักครั้ง คือ น้ำตกทีลอซู และน้ำตกทีลอเร นอกจากความสวยงามตามธรรมชาติแล้ว ยังเป็นจังหวัดที่มีผลผลิตทาง การเกษตรที่ขึ้นชื่อทั้งดอกไม้ และผลไม้ โดยเฉพาะทับทิมซึ่งเป็นพันธุ์ ที่มีผลใหญ่ และกำลังได้รับความนิยม

⁴¹ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. 2552. “สถานการณ์ท่องเที่ยวจังหวัด”. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://tourism.net-com.co.th/2009/th/statistic/tourism.php?cid=12> (2 สิงหาคม 2554).

นิยมมาก สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ได้แก่ น้ำตกทีลอซู น้ำพุแม่ภาษา ล่องแก่งเรือยาง เดินป่า ชมสวนส้ม กุหลาบ นั่งช้าง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ศาลพระวอ คอกช้างเผือก เทียวชมวัดต่างๆ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา วัดโพธิ์คุณ วัดไทยพัฒนาราม ทอดถ้ำหิน ทำบุญไหว้พระ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา มวยคาดเชือก แข่งเรือยาง และ ตลาดริมเมย ตลาดพลอยในเมือง

สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดตากในปี 2551 บรรยายไปตามแหล่งท่องเที่ยวจะค่อนข้างคึกคักในช่วงฤดูหนาว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-เดือนมกราคม (ฤดูหนาว) เนื่องจากมีอุณหภูมิที่เหมาะสม และเป็นช่วงที่มีวันหยุดค่อนข้างมาก นักท่องเที่ยวมักนิยมมาเที่ยวเชิงนิเวศน์ในช่วงนี้แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม ได้แก่ อุ้มผาง น้ำตกทีลอซู ล่องแก่ง แม่สอย สำหรับช่วงฤดูร้อนและฤดูฝนบรรยายไปตามแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างเงียบเหงา

แหล่งช้อปปิ้งและสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหา ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
ดอยมูเซอ	ผัก ผลไม้
ศาลพระเจ้าตาก	สินค้า OTOP
ริมแม่น้ำปิง	ผ้าพันคอ เสื้อกันหนาว
ตลาดนัดบนดอย	พืชสวนงามประเภทกล้วยไม้
ตลาดริมเมย	ของเก่า ไม้สัก เฟอร์นิเจอร์ไม้สัก หยก ทับทิม

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2552) สำรวจนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 2,391 คน และชาวต่างชาติ จำนวน 507 คน ที่เข้ามาเที่ยวจังหวัดตาก พบว่า แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนอาทรไทยมาจังหวัดตาก ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว สินค้าราคาถูก และช่วงเทศกาลโดยปัจจัยทั้งสอง สามารถดึงดูดนักทัศนอาทรได้ประมาณร้อยละ 74 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจจากสินค้าราคาถูก สถานที่ท่องเที่ยว เวลา และ ระยะเวลาในการเดินทาง ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และช่วงเทศกาล ปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยได้ประมาณร้อยละ 70 สำหรับนักทัศนอาทรชาวต่างชาตินั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดตาก คือ สินค้าราคาถูก เวลาในการเดินทาง ระยะเวลา ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยวโดยปัจจัยทั้งห้าสามารถดึงดูดนักทัศนอาทรชาวต่างชาตินี้ให้มาเยือนจังหวัดตากได้มากกว่า ร้อยละ 81 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้แก่ ช่วงเทศกาล ระยะเวลาและเวลาในการเดินทาง สินค้าราคาถูก และสถานที่ท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่าร้อยละ 80

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักเดินทางนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรกของนักเดินทางชาวไทย ได้แก่ น้ำตก/ถ้ำ แหล่งช้อปปิ้ง และวัด ในขณะที่ นักเดินทางชาวต่างชาติ นิยมเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ วัด แหล่งช้อปปิ้ง และน้ำตก/ถ้ำ

จังหวัดตากจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวพอสมควร โดยเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ สำหรับชาวไทย แหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาบ้างที่ อุทยานแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถาน และน้ำตก/ถ้ำ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ จะพบปัญหามาก ที่อุทยานประวัติศาสตร์ แหล่งบันเทิงนันทนาการ แหล่งช้อปปิ้ง และน้ำตก/ถ้ำ

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดตากไม่ค่อยพบปัญหามากนัก แต่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยจะพบปัญหาบ้างในการใช้รถประจำทาง/รถสองแถว รถแท็กซี่/รถสามล้อ และรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง เช่นเดียวกัน นักเดินทางชาวต่างประเทศ จะพบปัญหาบ้างในส่วนของรถประจำทาง/รถสองแถว รถแท็กซี่/รถสามล้อ และรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง

2) จังหวัดพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่ค่อนข้างหลากหลาย ที่เป็นจุดเด่นสำคัญคือการท่องเที่ยวเชิงศาสนา คือ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดต่าง ๆ รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ และน้ำตกต่าง ๆ อีกทั้งยังมีพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจันทวี และพิพิธภัณฑสถานผ้า เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอีกด้วย พิษณุโลกมีงานประเพณีที่สำคัญ คือ การแข่งเรือยาว จัดขึ้นประมาณเดือนตุลาคมของทุกปี หลังจากนำผ้าห่มมาห่มองค์พระพุทธชินราช ในงานนี้จะมีการประกวดขบวนเรือ การแข่งขันเรือยาว และมีการประดับขบวนเรือต่างๆ สวยงามน่าชม งานนี้จัดขึ้นบริเวณแม่น้ำน่าน หน้าวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร

สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลกในปี 2551 บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมของจังหวัดพิษณุโลก หากเป็นช่วงเทศกาลจะมีบรรยากาศค่อนข้างคึกคัก ในไตรมาสที่ 1 ไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 4 ช่วงเดือนธันวาคม-เดือนกุมภาพันธ์ เดือนมิถุนายน-เดือนตุลาคม เป็นต้น โดยหากเป็นช่วงเทศกาลสำคัญเกี่ยวกับศาสนาพุทธ หรือวันหยุดสุดสัปดาห์จะพบนักท่องเที่ยวมากตามวัดต่าง ๆ โดยเฉพาะวัดพระพุทธชินราช ช่วงฤดูฝนในไตรมาสที่ 3 ฝนตกหนักมีน้ำท่วมบริเวณอำเภอวังทอง แต่ไม่มีผลกระทบต่องานท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวนิยมไปล่องแก่งตามน้ำตก และช่วงฤดูหนาวนักท่องเที่ยวมักพักผ่อนตามอุทยานต่าง ๆ เช่น อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว

แหล่งช้อปปิ้งและสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหา ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
วัดพระพุทธชินราช (วัดใหญ่)	วัดมุงกล
ร้านขายของฝาก	ของฝาก ของที่ระลึก เช่น ก๊วยตาค หมูยอ หมี่ซั่ว

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2552) สํารวจนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 2,365 คน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 514 คน ที่เข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก พบว่า แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนอารไทยมาจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว เวลาและระยะทางในการเดินทางความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และสินค้าราคาถูก โดยปัจจัยเหล่านี้ สามารถดึงดูดนักทัศนอารได้

ประมาณร้อยละ 85.55 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจสถานที่ท่องเที่ยว ช่วงเทศกาล สินค้าราคาถูก ระยะทางและเวลาในการเดินทาง ปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยได้ประมาณร้อยละ 84.20 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจากจังหวัดพิษณุโลก คือ สถานที่ท่องเที่ยว และเวลาในการเดินทาง โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้มาเยือนจังหวัดพิษณุโลกได้ร้อยละ 84.61 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ช่วงเทศกาล ระยะทางและเวลาในการเดินทาง ปัจจัยเหล่านี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่าร้อยละ 87.89

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักเดินทางนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรกของนักเดินทางชาวไทย ได้แก่ วัด แหล่งช้อปปิ้ง และน้ำตก/ถ้ำ ในขณะที่ นักเดินทางชาวต่างชาติ นิยมเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ วัด และ แหล่งช้อปปิ้ง

จังหวัดพิษณุโลกจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวพอสมควร โดยเฉพาะในแหล่งบันเทิงนันทนาการ แหล่งช้อปปิ้ง พิพิธภัณฑ์ และอุทยานแห่งชาติ ซึ่งส่วนมากจะเป็นปัญหาในเรื่องของมลภาวะ และความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวเป็นหลักคุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดพิษณุโลกพบปัญหามาก ในกลุ่มนักเดินทางชาวไทยจะพบปัญหาบ้างในการใช้บริการรถประจำทาง/รถสองแถว รถแท็กซี่/รถสามล้อ เช่นเดียวกันในกลุ่มนักเดินทางชาวต่างชาติจะพบบ้างพอสมควรในการใช้บริการรถประจำทาง/รถสองแถว และรถแท็กซี่/รถสามล้อ

3) จังหวัดเพชรบูรณ์

จังหวัดเพชรบูรณ์ ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่าง ด้านทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดเลย และจังหวัดชัยภูมิ ของภาคอีสาน มีแหล่งท่องเที่ยวที่ค่อนข้างหลากหลาย ที่เป็นจุดเด่นสำคัญ คือ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา คือ วัดมหาธาตุ วัดวิเชียรบำรุง วัดช้างเผือก วัดไตรภูมิ วัดศรีมงคล วัดพระแก้ว รวมถึงมีพิพิธภัณฑ์ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ฐานอิทธิ (พิพิธภัณฑ์อาวุธ) หอสมุนานาชาติ และพระตำหนัก มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ น้ำตกศรีดิษฐ์ ถ้ำน้ำหนาว เกษตรที่สูง ไร่ BN และ ไร่ก้านันจุล อีกทั้งอุทยานแห่งชาติต่าง ๆ อุทยานแห่งชาติตาหมอก อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว อุทยานแห่งชาติเขาค้อ และยังมีที่พักริมชมวิว เช่น ทะเลหมอก พระอาทิตย์ขึ้น/ตก แมงกะพรุนน้ำจืด สวนดอกไม้ ปีนผาที่ภูแก้วแอ็ดแวนเจอร์ อีกทั้งมีของฝากมากมาย ผักสด ผักปลอดสารพิษ เช่น ยอดผักแว่น ลูกผักแว่น ยอดผักกูด ผลไม้สด เช่น เสาวรส ลิ้นจี่ อะโวคาโด

ช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ โดยเฉพาะที่เขาค้อ เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมภูมิประเทศที่สวยงาม ทำให้มีนักท่องเที่ยวมาก และยังมีงานปีใหม่ม้ง งานขนมจินอำเภอลำทะเมนชัย และ เทศกาลดอกซากุระบานที่ทับเบิก ส่วนเดือนมีนาคม นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในระดับปานกลาง โดยแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยม คือ เขาค้อ และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยม คือ ดูแมงกะพรุนน้ำจืด ซึ่งเป็นแหล่งหายากอันดับที่ 5 ของโลก ดูนกที่ตาหมอก และส่องสัตว์ที่ทุ่งแสงหลวง ในไตรมาสที่ 2 ช่วงเดือนเมษายน-เดือนพฤษภาคม บรรยากาศการท่องเที่ยวค่อนข้างเงียบเหงา-ปานกลาง เนื่องจากอยู่ในช่วงฤดูฝนฝนตกหนักส่งผลให้อำเภอลำทะเมนชัย ลำทะเมนชัย มีน้ำท่วมขังเป็นบางจุด มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวในการเดินทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวในลำทะเมนชัย และลำทะเมนชัยทำให้นักท่องเที่ยวลดน้อยลง ในไตรมาสที่ 3 บรรยากาศตามแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางช่วงกรกฎาคม และกันยายน จะคึกคักในเดือนสิงหาคม เพราะมี

พระอาทิตย์ขึ้นยามเช้า และในไตรมาสที่ 4 บรรยากาศในแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปอย่างคึกคักมากในเดือน ตุลาคมจะเริ่มมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้น ในเดือนนี้มีประเพณีกินข้าวใหม่มัง(เที่ยวทักเบ็ก ดูดาว บนดิน) ส่วนในเดือนพฤศจิกายน-เดือนธันวาคม บนเขาค้อจะเต็มไปด้วยนักท่องเที่ยวแทบจะทุกจุดท่องเที่ยวสำคัญ มีการจัดงานปีใหม่มังที่เขาค้อซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

แหล่งช้อปปิ้งและสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหา ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
น้ำตกศรีดิษฐ์	หมวก ผ้าพันคอ ชุดชาวเขา ผักสด เช่น ยอด/ลูกผักแว่น ผลไม้สด เช่น เสาวรส
เกษตรที่สูง	ผักสด เช่น ยอด/ลูกผักแว่น ผลไม้สด เช่น เสาวรส ผักสดปลอดสารพิษ เช่น ยอด/ลูกผักแว่น ยอดผักกูด ผลไม้สด เช่น เสาวรส
ไร่ BN	ลิ้นจี่ อะโวคาโด
ไร่ก้านจูล	ปลาสาม น้ำผลไม้แปรรูป
ริมทาง จุดชมวิว	ยอดผักแว่น ลูกผักแว่น เสาวรส
หอสมุดนานาชาติ	หมวก ผ้าพันคอ
พระตำหนัก	หมวก ผ้าพันคอ
เขาค้อ	ผักสด เช่น ยอดผักแว่น

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2552) สํารวจนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 2,455 คน และ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 261 คน ที่เข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนกรไทยมาจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ สินค้าราคาถูก สถานที่ท่องเที่ยว อาหารอร่อย โดยปัจจัยเหล่านี้ สามารถดึงดูดนักทัศนกรได้ประมาณร้อยละ 91 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจสถานที่ท่องเที่ยว สินค้าราคาถูก อาหารอร่อยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยได้ประมาณ ร้อยละ 89.59 สำหรับนักทัศนกรชาวต่างชาตินั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจากจังหวัดเพชรบูรณ์ คือ สถานที่ท่องเที่ยว และเวลาในการเดินทาง โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักทัศนกรชาวต่างชาติให้มาเยือนจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ร้อยละ 80.77 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ระยะเวลาและเวลาในการเดินทาง ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และสินค้าราคาถูก ปัจจัยเหล่านี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่าร้อยละ 85.96

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักเดินทางนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรกของนักเดินทางชาวไทย ได้แก่ วัด น้ำตก/ถ้ำ และอุทยานแห่งชาติ ในขณะที่ นักเดินทางชาวต่างชาติ นิยมเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ วัด อุทยานแห่งชาติ และแหล่งช้อปปิ้ง

จังหวัดเพชรบูรณ์จัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวไม่มากนัก โดยในกลุ่มนักเดินทางชาวไทยพบปัญหาบ้างประปราย แต่ในกลุ่มนักเดินทางชาวต่างชาติจะพบปัญหามากในพิพิธภัณฑ์ ซึ่งปัญหาจะเป็นในเรื่องการเข้าถึง ความสะดวก มลภาวะ และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นหลัก คุณภาพการให้บริการ

ระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดเพชรบูรณ์พบปัญหาบ้าง โดยเฉพาะในกลุ่มนักเดินทางชาวต่างชาติที่จะพบปัญหาในการใช้บริการรถประจำทาง/ รถสองแถว และรถแท็กซี่/รถสามล้อ

4) จังหวัดสุโขทัย

สุโขทัยเป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนล่าง ในอดีตเคยเป็นราชธานีแห่งแรกของชาติไทย เมื่อ 700 ปีมาแล้ว คำว่า สุโขทัย มาจากคำสองคำคือ สุข+อุทัย หมายความว่า รุ่งอรุณแห่งความสุข อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก โดยองค์การ UNESCO เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2534 สุโขทัยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ได้แก่ ดูนก เดินป่า นั่งช้าง ศรีสัชนาลัย ปีนผา น้ำตก นั่งเกวียน ดูค้างคาวถ้ำเจ้าราม การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น เตาเผาสังคโลกศรีสัชนาลัย ทองโบราณบ้านท่าชัย เครื่องปั้นดินเผา บ้านทุ่งหลวง ผ้าทอตีนจกศรีสัชนาลัย วัดสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น วัดมหาธาตุ วัดชนะสงคราม วัดศรีชุม วัดสระศรี ชมพิพิธภัณฑสถาน เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถานสังคโลกชมอุทยานประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ไหว้พระ เช่น วัดพระพายหลวง วัดศรีชุม ทำบุญ ปฏิบัติธรรม สักการะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ปล่อยปลาให้อาหารปลาวังมัจฉา การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นวดแผนโบราณ พักผ่อน เช่น ที่สวนสุขภาพสวนหลวง ร.9 อุทยานฯ สป่า เข้าโปรแกรมฟื้นฟู การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตกปลา แข่งเรือพาย ขี่จักรยาน พุดบอล ชมการแข่งขันกีฬา กีฬาพื้นบ้าน การเข้าชมสถานบันเทิงต่าง ๆ ชมการแสดงของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ร้านอาหาร ผับ เช่น ร้านเคบาร์เบียร์ คาราโอเกะ เช่น ร้านอามิคาราโอเกะ รวมถึง ชมแหล่งทำตู้โบราณ แกะสลักไม้เป็นพระ

สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัยในปี 2551 บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างคึกคักในช่วงต้นปีใน ไตรมาส ที่ 1 และคึกคักมากในช่วงปลายปี ไตรมาสที่ 4 (เดือนพฤศจิกายน-เดือนธันวาคม) ในช่วงไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 บรรยากาศค่อนข้างเงียบเหงาถึงปานกลาง เนื่องจากในช่วงไตรมาส 3 เกิดน้ำท่วมภายในตัวอำเภอเมือง แม้ไม่ส่งผลกระทบในแหล่งท่องเที่ยว แต่ไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวมากนัก

แหล่งช้อปปิ้งและสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหา ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
หมู่บ้านท่าทองท่าชัย	ทองคำลายโบราณ
ร้านสาครศรีสัชนาลัย	ผ้าทอ ผ้าไหม ทองโบราณ เงินโบราณ
เมืองเก่าสุโขทัย	ถ้วยชามสังคโลก ไม้แกะสลัก ถ้วยทอดกลอย หมู/เนื้อสวรรค์
ร้านค้าในอุทยาน ฯ	งานแกะสลักไม้ ผ้าไหม สินค้า OTOP ผ้าทอสุโขทัย เครื่องสังคโลก ผ้าทอลายตีนจก

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2552) สํารวจนักท่องเที่ยวชาวไทย 1,612 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 952 คน พบว่า แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนกรไทยมาจังหวัดสุโขทัย ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และ ระยะเวลา โดยปัจจัยทั้งสาม สามารถดึงดูดนักทัศนกร ได้ประมาณร้อยละ 87 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจจากสถานที่ท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เวลาและระยะเวลาในการเดินทาง ปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยได้ประมาณร้อยละ 72 สำหรับนักทัศนกรชาวต่างชาตินั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดสุโขทัย คือ สถานที่ท่องเที่ยว สิ้นค้าราคาถูก เวลาและระยะเวลาในการเดินทาง โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนัก ทัศนกรชาวต่างชาติให้มาเยือนจังหวัดสุโขทัยได้มากกว่าร้อยละ 91

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ช่วงเทศกาล ระยะเวลาและเวลาในการเดินทาง และสิ้นค้าราคาถูก ปัจจัยเหล่านี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่าร้อยละ 81

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักเดินทางนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรกของนักเดินทางชาวไทย ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ วัด และอุทยานแห่งชาติ ในขณะที่ นักเดินทางชาวต่างชาติ นิยมเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ วัด และแหล่งช้อปปิ้ง

จังหวัดสุโขทัยจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย โดยนักเดินทางชาวไทยพบปัญหาบ้างเล็กน้อยในแหล่งช้อปปิ้ง ในขณะที่นักเดินทางชาวต่างชาติพบปัญหาบ้างในแหล่งบันเทิง นันทนาการ และแหล่งช้อปปิ้ง

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดสุโขทัยไม่ค่อยพบปัญหามากนักในกลุ่มนักเดินทางชาวไทย โดยในกลุ่มนักเดินทางชาวไทยจะพบปัญหาบ้างเล็กน้อย ในการใช้บริการรถประจำทาง/รถสองแถว รถแท็กซี่/รถสามล้อ ในขณะที่นักเดินทางชาวต่างชาติจะพบบ้างพอสมควรในการใช้บริการรถประจำทาง/รถสองแถว และรถแท็กซี่/รถสามล้อ

5) จังหวัดอุดรดิษฐ์

จังหวัดอุดรดิษฐ์ ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่าง เมืองแห่งพระแท่นศิลาอาสน์ ดํานานอันลึกลับของเมืองลับแล ดินแดน แห่งลางสาวดหวานหอม และบ้านเกิดของพระยาพิชัยดาบหัก ขุนศึกคู่บารมีสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ได้แก่ น้ำตกแม่คุณ ล่องแพ อุทยานต้นสามใหญ่ วนอุทยานสักใหญ่ เชื้อนสิริภักดิ์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ บ่อเหล็กน้ำพี้ อนุสาวรีย์พระยาพิชัยดาบหัก เมืองลับแล พระบรมธาตุเจดีย์ พระแท่นศิลาอาสน์ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ไหว้พระ เช่น วัดหลวงพ่อดุสิต วัดพระยืนพุทธบาทขุศล วัดพระแท่นศิลาอาสน์ ทำบุญ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การเข้าชมสถานบันเทิงต่าง ๆ ผับ เช่น ร้านคริสตันปาล์ม

บรรยากาศการท่องเที่ยวในช่วงที่ไม่ใช่เทศกาลเป็นไปอย่างเงียบเหงา ได้แก่ ไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เดือนมีนาคม เดือนพฤษภาคม-เดือนกรกฎาคม หากเป็นช่วงเทศกาลบรรยากาศการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างคึกคัก ได้แก่ ไตรมาสที่ 1 และไตรมาสที่ 4 ช่วงเดือนมกราคม เดือนเมษายน และเดือนตุลาคม-เดือนธันวาคม เนื่องจากเป็นเทศกาลท่องเที่ยวของจังหวัด

เช่น งานพระยาพิชัยดาบหัก งานกาชาด งานมหกรรมของดีเมืองอุดรดิตถ์ หรือเดือนมกราคม เดือนเมษายน และเดือนกันยายน-เดือนธันวาคม ส่วนในเดือนพฤศจิกายนจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยว เทศกาลท่องเที่ยวของจังหวัด เช่น งานพระยาพิชัยดาบหัก งานกาชาด งานมหกรรมของดีเมืองอุดรดิตถ์ ส่วนในเดือนพฤศจิกายนจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมชื่อของฝากมาก ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
ร้านแม่กิมไล้	ขนมเทียนเสวย
บ่อเหล็กน้ำพี้	ขนมกล้วยกวน มีด แหวนน้ำพี้
เมืองลับแล	ไม้กวาดตองกง ผ้าขึ้นดินจก

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2552) สํารวจนักท่องเที่ยวชาวไทย 1,542 นักท่องเที่ยวต่างชาติ 157 คน พบว่าแรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนอารไทยมาจังหวัดอุดรดิตถ์ ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว เวลาในการเดินทาง ระยะเวลา และความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยปัจจัยทั้งสี่สามารถดึงดูดนักทัศนอารได้ประมาณร้อยละ 70 ตามลำดับ และปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่การเยี่ยมชมและเพื่อน และติดต่อธุรกิจ ในจังหวัด สำหรับนักท่องเที่ยวไทยนั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดอุดรดิตถ์ คือ ระยะเวลา เวลาในการเดินทาง ช่วงเทศกาล และการมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ โดยปัจจัยทั้งสี่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจังหวัดอุดรดิตถ์ได้มากกว่าร้อยละ 60 และปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การเยี่ยมชมและเพื่อนและติดต่อธุรกิจ ส่วนนักทัศนอารชาวต่างประเทศ เห็นว่า ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและเวลาในการเดินทางเป็นปัจจัยจูงใจในการมาเยี่ยมชมอุดรดิตถ์ ด้วยสัดส่วน 35.19 และ 29.63 ตามลำดับ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แรงจูงใจที่สำคัญ ได้แก่ เวลาในการเดินทางช่วงเทศกาล และความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยปัจจัยทั้งสามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่าร้อยละ 70 ด้วยสัดส่วนร้อยละ 34.95, 27.18 และ 12.62 ตามลำดับ

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักเดินทางนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรกของนักเดินทางชาวไทย ได้แก่ แหล่งช้อปปิ้ง วัด และแหล่งบันเทิงนันทนาการ ในขณะที่นักเดินทางชาวต่างชาติ ได้แก่ วัด แหล่งช้อปปิ้ง และอุทยานแห่งชาติ

จังหวัดอุดรดิตถ์จัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวไม่มาก สำหรับชาวไทย แหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหามากที่สุดในจังหวัดอุดรดิตถ์ คือ วัด พิพิธภัณฑ์ แหล่งช้อปปิ้ง อุทยานแห่งชาติ และแหล่งบันเทิงนันทนาการ ส่วนนักเดินทางชาวต่างชาติ จะพบปัญหามาก คือ แหล่งช้อปปิ้ง และแหล่งบันเทิงนันทนาการ

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดอุดรดิตถ์ไม่ค่อยพบปัญหามากนัก แต่ในกลุ่มนักเดินทางชาวไทยจะพบปัญหาด้านการใช้รถประจำทาง/รถสองแถว (19.26%) ส่วนนักเดินทางชาวต่างประเทศ จะพบปัญหาเล็กน้อยในส่วนของการใช้รถประจำทาง/รถสองแถว (5.73%) และรถแท็กซี่/รถสามล้อ (3.18%)

3. สภาพสังคม

3.1 ประชากร

ในปี 2553 จำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประมาณ 3.43 ล้านคน โดยจำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีสัดส่วนสูงกว่าประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 เล็กน้อยคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 56 และ 44 ตามลำดับ และสัดส่วนของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างคิดเป็นประมาณร้อยละ 52 ของจำนวนประชากรในภาคเหนือ

ตารางที่ 24 จำนวนประชากรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2550-2553⁴²

หน่วย:คน

พื้นที่	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	3,440,720	3,446,578	3,426,112	3,435,853
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	2,681,392	2,682,150	2,680,778	2,681,237
ภาคเหนือตอนล่าง	6,122,112	6,128,728	6,106,890	6,117,090
ภาคเหนือ	11,871,934	11,878,641	11,770,233	11,788,410

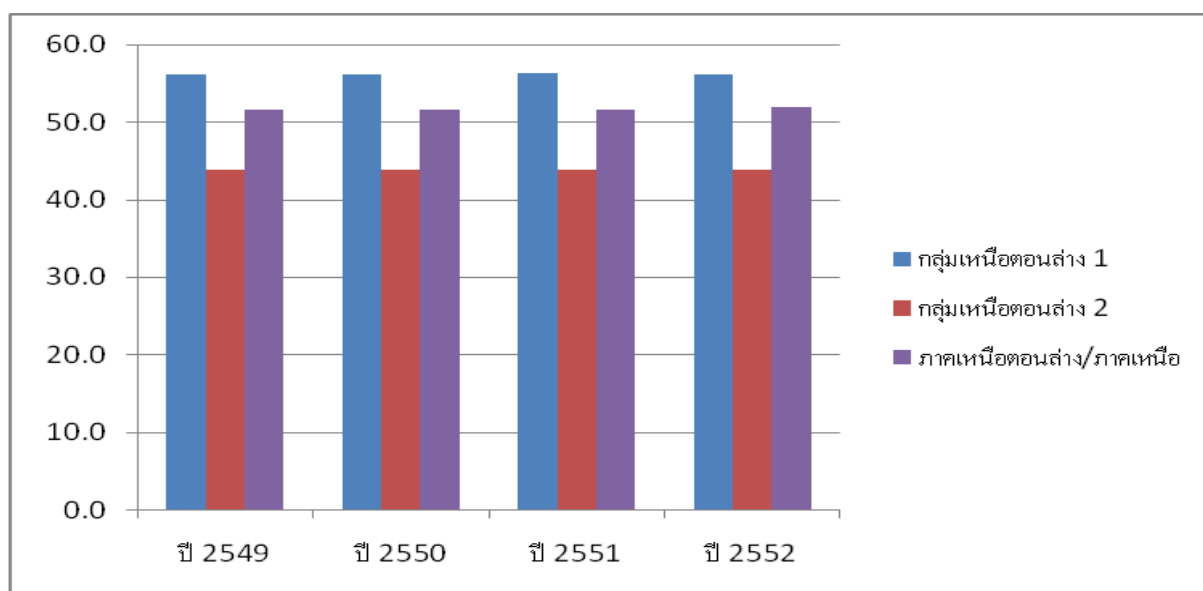
ตารางที่ 25 สัดส่วนจำนวนประชากรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2550-2553⁴³

หน่วย:ร้อยละ

พื้นที่	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	56.2	56.2	56.1	56.2
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	43.8	43.8	43.9	43.8
ภาคเหนือตอนล่าง	100.0	100.0	100.0	100.0
ภาคเหนือตอนล่าง/ภาคเหนือ	51.6	51.6	51.9	51.9

⁴² กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

⁴³ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย



รูปที่ 15 เปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนประชากรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2550-2553

3.2 โครงสร้างประชากร

ในปี 2552 จำนวนประชากรที่อยู่ในวัยทำงานหรือมีอายุระหว่าง 15-59 ปี มีจำนวน 2.4 ล้านคน ซึ่งมีจำนวนหรือคิดเป็นเป็นประมาณร้อยละ 70 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากประมาณร้อยละ 68 ในปี 2549 อย่างไรก็ตามกลุ่มประชากรที่มีอายุ 0-14 ปี มีแนวโน้มลดลงแต่กลุ่มประชากรผู้สูงอายุหรือมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

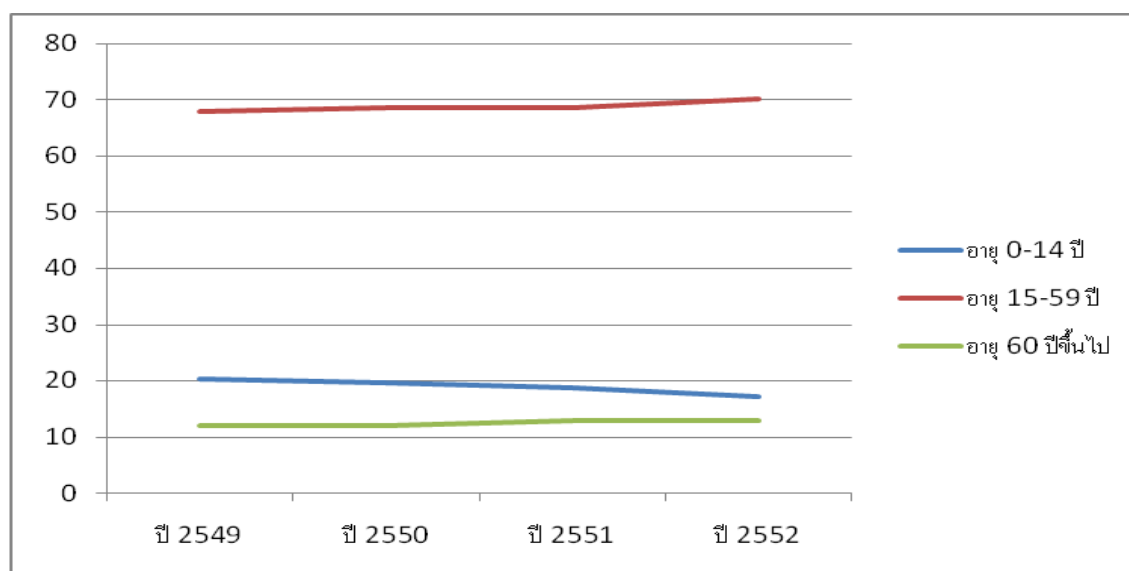
ตารางที่ 26 โครงสร้างประชากรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

โครงสร้างประชากร	หน่วย:คน			
	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
อายุ 0-14 ปี	700,513	670,940	644,510	585,865
อายุ 15-59 ปี	2,339,645	2,360,334	2,364,353	2,401,705
อายุ 60 ปีขึ้นไป	410,646	409,446	437,715	438,542
รวมทั้งหมด	3,450,804	3,440,720	3,446,578	3,426,112

ตารางที่ 27 สัดส่วนโครงสร้างประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

หน่วย:ร้อยละ

โครงสร้างประชากร	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
อายุ 0-14 ปี	20.3	19.5	18.7	17.1
อายุ 15-59 ปี	67.8	68.6	68.6	70.1
อายุ 60 ปีขึ้นไป	11.9	11.9	12.7	12.8
รวมทั้งหมด	100.0	100.0	100.0	100.0



รูปที่ 16 แนวโน้มสัดส่วนโครงสร้างประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

3.3 ประชากรเมือง

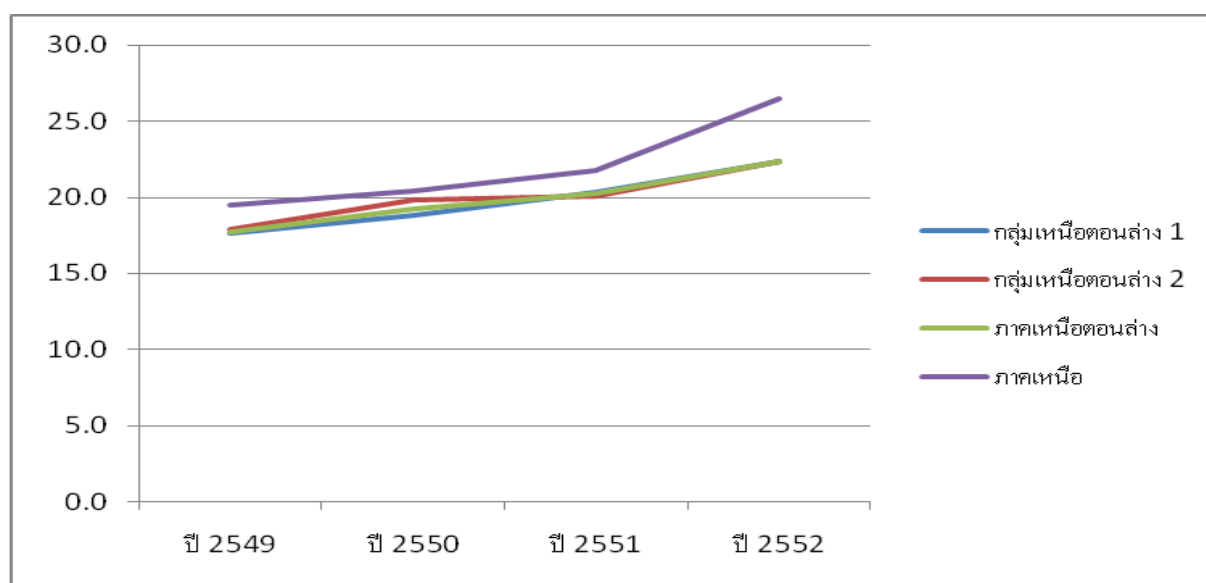
ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากประมาณ 6 แสนคนในปี 2549 เป็น 7.6 แสนคน ในปี 2552 หรือคิดเป็นร้อยละ 22 ของประชากรทั้งหมด แต่ยังต่ำกว่าสัดส่วนของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองของภาคเหนือที่ประมาณร้อยละ 26

ตารางที่ 28 จำนวนประชากรเมืองกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2549-2552

พื้นที่	หน่วย:คน			
	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	609,316	646,675	701,145	765,023
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	480,672	531,964	538,017	599,587
ภาคเหนือตอนล่าง	1,089,988	1,178,639	1,239,162	1,364,610
ภาคเหนือ	2,321,745	2,420,944	2,590,136	3,121,112

ตารางที่ 29 สัดส่วนของประชากรเมืองกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2549-2552

พื้นที่	หน่วย:ร้อยละ			
	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	17.7	18.8	20.3	22.3
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	17.9	19.8	20.1	22.4
ภาคเหนือตอนล่าง	17.8	19.3	20.2	22.3
ภาคเหนือ	19.5	20.4	21.8	26.5



รูปที่ 17 แนวโน้มของประชากรเมืองกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2549-2552

3.4 จำนวนคนยากจน

สัดส่วนจำนวนคนยากจนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างต่ำกว่าสัดส่วนจำนวนคนยากจนในภาคเหนือเล็กน้อยเฉลี่ยร้อยละ 10 และ 12 ตามลำดับ แต่จะพบว่าสัดส่วนคนยากจนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 สูงกว่าสัดส่วนค่าเฉลี่ยของภาคเหนือซึ่งมีค่าเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 13-16 และสูงกว่าสัดส่วนค่าเฉลี่ยของคนยากจนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ก่อนข้างมาก โดยเฉพาะในปี 2552 สัดส่วนแตกต่างกันค่อนข้างมากเกือบ 3 เท่าตัวระหว่างร้อยละ 15 และร้อยละ 4 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 และ 2 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามแนวโน้มของจำนวนคนยากจนเริ่มลดลงตั้งแต่ปี 2551

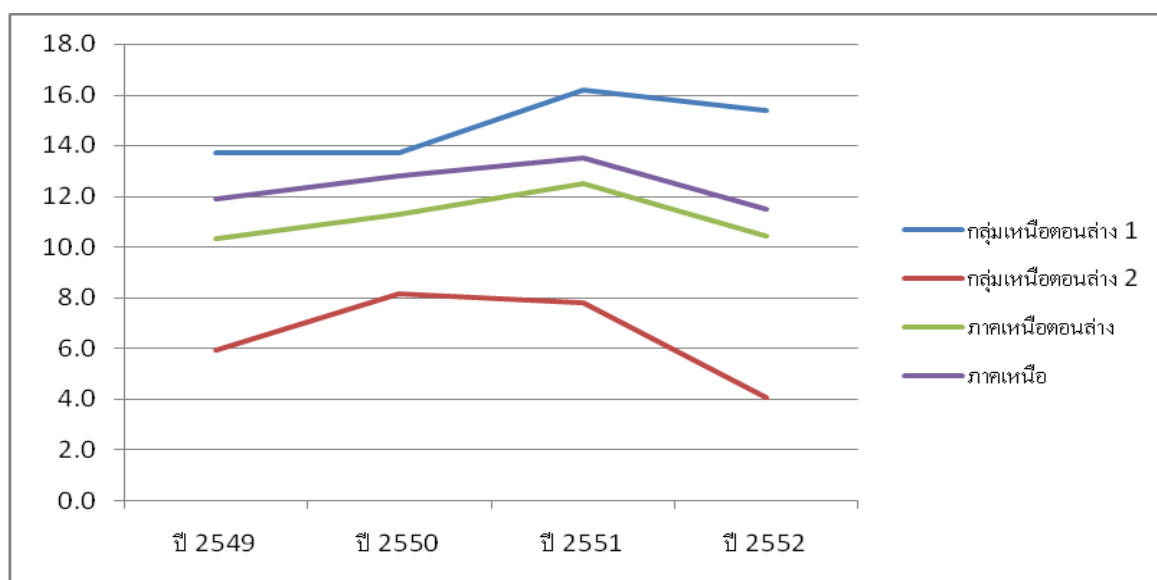
ตารางที่ 30 จำนวนคนยากจนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2549-2552

หน่วย:คน

พื้นที่	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	474,200	472,200	557,100	525,800
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	159,400	219,300	209,700	109,200
ภาคเหนือตอนล่าง	633,600	691,500	766,800	635,000
ภาคเหนือ	1,410,200	1,518,100	1,605,500	1,350,300

ตารางที่ 31 ร้อยละของคนยากจนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2549-2552

พื้นที่	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	13.7	13.7	16.2	15.3
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	5.9	8.2	7.8	4.1
ภาคเหนือตอนล่าง	10.3	11.3	12.5	10.4
ภาคเหนือ	11.9	12.8	13.5	11.5



รูปที่ 18 แนวโน้มของชนยากจนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2549-2552

3.5 แรงงานต่างด้าว

จำนวนแรงงานต่างด้าวในภาคเหนือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 1.4 แสนคนในปี 2549 เป็น 1.7 แสนคน ในปี 2552 โดยจำนวนแรงงานต่างด้าวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนมากกว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 และ 30 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนแรงงานต่างด้าวระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่าสัดส่วนจำนวนแรงงานต่างด้าวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 85 แต่ในปี 2552 สัดส่วนดังกล่าวลดลงต่ำกว่าร้อยละ 80 แสดงว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 เริ่มใช้แรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 32 จำนวนแรงงานต่างด้าวกกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2549-2552

หน่วย: คน

พื้นที่	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	41,555	29,688	29,604	51,163
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	7,366	4,499	3,703	14,560
ภาคเหนือตอนล่าง	48,921	34,187	33,307	65,723
ภาคเหนือ	143,119	118,838	120,665	171,182

ตารางที่ 33 สัดส่วนจำนวนแรงงานต่างด้าวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2549-2552

หน่วย: ร้อยละ

พื้นที่	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	84.9	86.8	88.9	77.8
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	15.1	13.2	11.1	22.2
ภาคเหนือตอนล่าง	100.0	100.0	100.0	100.0
ภาคเหนือตอนล่าง/ภาคเหนือ	34.2	28.8	27.6	38.4

4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรป่าไม้ เนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประมาณ 19.9 ล้านไร่ในปี 2549 เป็น 21.4 ล้านไร่ ในปี 2552 ทั้งนี้แบ่งเป็นเนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประมาณร้อยละ 80 ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 20 เป็นเนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 อย่างไรก็ตาม เนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างคิดเป็นสัดส่วนเพียงประมาณร้อยละ 36 ของพื้นที่ป่าไม้ในภาคเหนือ

ตารางที่ 34 เนื้อที่ป่าไม้ภาคเหนือ ปี 2549-2552

หน่วย: ล้านไร่

เนื้อที่ป่าไม้	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	16.26	na	17.46	17.39
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	3.65	na	4.00	4.02
ภาคเหนือตอนล่าง	19.91	na	21.45	21.42
ภาคเหนือ	55.23	na	59.42	59.47

ตารางที่ 35 สัดส่วนเนื้อที่ป่าไม้ภาคเหนือ ปี 2549-2552

หน่วย: ร้อยละ

เนื้อที่ป่าไม้	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
กลุ่มเนื้อตอนล่าง 1	81.65	na	81.37	81.21
กลุ่มเนื้อตอนล่าง 2	18.35	na	18.63	18.79
ภาคเหนือตอนล่าง	100.00	na	100.00	100.00
ภาคเหนือ	36.05	na	36.10	36.01

4.2 สถานการณ์สิ่งแวดล้อม

อุทกภัย ในปี 2552 จำนวนหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบภัยน้ำท่วมในภาคเหนือมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2551 สะท้อนให้เห็นภาวะความรุนแรงของปัญหาภายในภาคเหนือ แม้ว่าจำนวนหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบปัญหาน้ำท่วมในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างระหว่างปี 2551-2552 จะมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย แต่พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กลับได้รับผลกระทบของปัญหาน้ำท่วมเป็นบริเวณที่กว้างกว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 เมื่อพิจารณาจากจำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหาซึ่งมีถึงร้อยละ 60 ของจำนวนครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

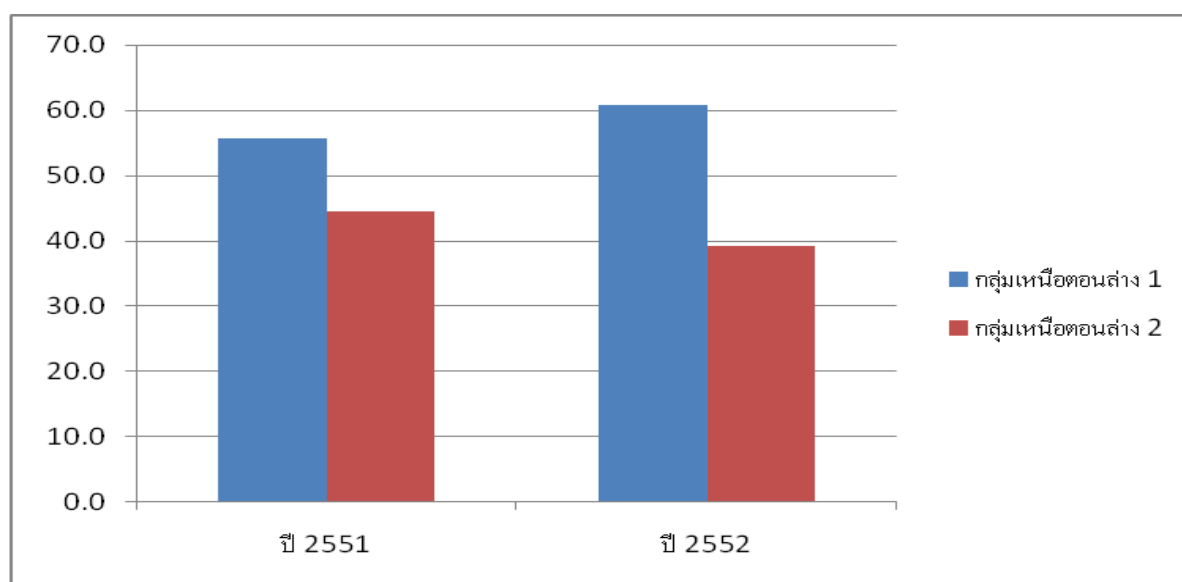
ตารางที่ 36 สถานการณ์อุทกภัยภาคเหนือ ปี 2551-2552

พื้นที่	ปี 2551		ปี 2552	
	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	หมู่บ้าน	ครัวเรือน
กลุ่มเนื้อตอนล่าง 1	2,799	101,054	1,595	94,529
กลุ่มเนื้อตอนล่าง 2	1,631	80,785	2,432	60,974
ภาคเหนือตอนล่าง	4,430	181,839	4,027	155,503
ภาคเหนือ	6,429	298,244	7,334	410,167

ตารางที่ 37 สัดส่วนจำนวนหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบอุทกภัยกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง
ปี 2551-2552

หน่วย: ร้อยละ

พื้นที่	ปี 2551		ปี 2552	
	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	หมู่บ้าน	ครัวเรือน
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	63.2	55.6	39.6	60.8
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	36.8	44.4	60.4	39.2
ภาคเหนือตอนล่าง	100.0	100.0	100.0	100.0
ภาคเหนือ	68.9	61.0	54.9	37.9



รูปที่ 19 เปรียบเทียบจำนวนหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบอุทกภัยกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง
ปี 2551-2552

ภัยแล้ง จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างในปี 2552 มีจำนวนประมาณ 155,000 ครัวเรือน ซึ่งมีจำนวนลดลงจากปี 2551 ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งประมาณ 355,000 ครัวเรือน หรือมีจำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหาภัยแล้งลดลงประมาณ 200,000 ครัวเรือน แยกเป็นครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประมาณร้อยละ 60 ของจำนวนผู้ประสบภัยแล้ง ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง อย่างไรก็ตาม ปัญหาความรุนแรงของสถานการณ์ภัยแล้งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างเมื่อเปรียบเทียบกับของภาคเหนือในด้านจำนวนครัวเรือนที่ประสบภัย พบว่า

ครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างมีเพียงประมาณร้อยละ 20 ของจำนวนครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งในภาคเหนือ

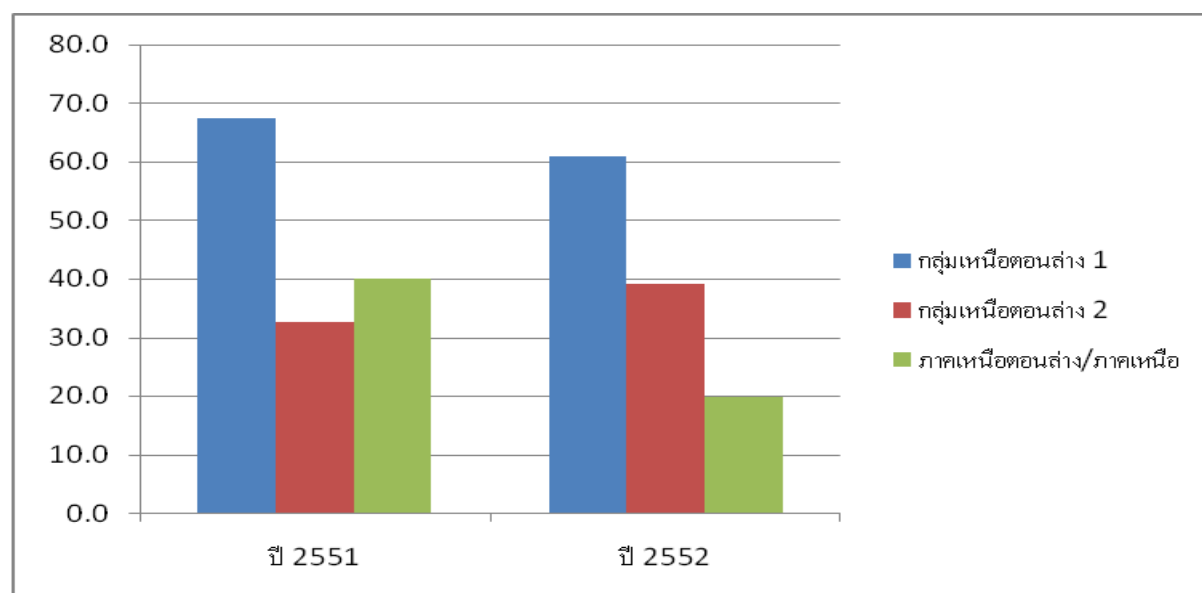
ตารางที่ 38 สถานการณ์ภัยแล้งภาคเหนือปี 2551-2552

พื้นที่	ปี 2551		ปี 2552	
	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	หมู่บ้าน	ครัวเรือน
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	2,162	239,388	2,662	94,529
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	1,945	116,073	2,687	60,974
ภาคเหนือตอนล่าง	4,107	355,461	5,349	155,503
ภาคเหนือ	8,472	890,086	9,855	783,348

ตารางที่ 39 สัดส่วนจำนวนหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างปี 2551-2552

หน่วย: ร้อยละ

พื้นที่	ปี 2551		ปี 2552	
	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	หมู่บ้าน	ครัวเรือน
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	52.6	67.3	49.8	60.8
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	47.4	32.7	50.2	39.2
ภาคเหนือตอนล่าง	100.0	100.0	100.0	100.0
ภาคเหนือตอนล่าง/ภาคเหนือ	48.5	39.9	54.3	19.9



รูปที่ 20 เปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปี 2551-2552

ไฟฟ้า พื้นที่ไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในภาคเหนือส่วนใหญ่เกิดไฟฟ้าในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน มากกว่าภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งระหว่างปี 2551-2552 พื้นที่เกิดไฟฟ้าในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างอยู่ประมาณร้อยละ 35 ของพื้นที่เกิดไฟฟ้าในภาคเหนือ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่าการเกิดไฟฟ้าจะเกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มากกว่า แต่คิดเป็นจำนวนพื้นที่ไม่มากนักเพียงประมาณ 5,000-6,000 ไร่ต่อปี

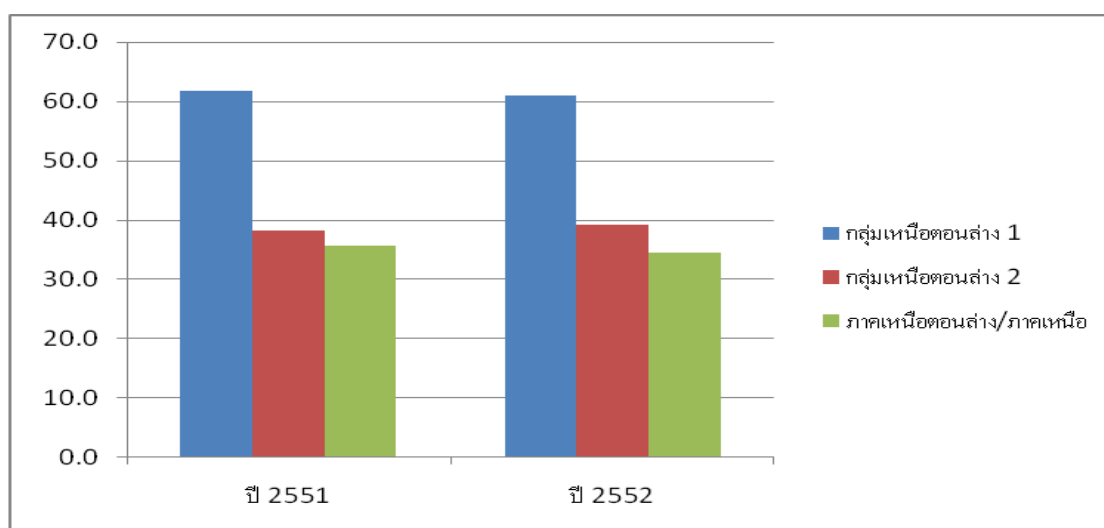
ตารางที่ 40 สถิติการเกิดไฟฟ้า ปี 2551-2552

พื้นที่	ปี 2551		ปี 2552	
	จำนวน(ครั้ง)	พื้นที่(ไร่)	จำนวน(ครั้ง)	พื้นที่(ไร่)
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	682	6,388	490	5,657
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	117	3,948	155	3,627
ภาคเหนือตอนล่าง	799	10,336	645	9,284
ภาคเหนือ	3,628	28,999	3,472	26,915

ตารางที่ 41 สัดส่วนสถิติการเกิดไฟฟ้า ปี 2551-2552

หน่วย:ร้อยละ

พื้นที่	ปี 2551		ปี 2552	
	จำนวน(ครั้ง)	พื้นที่	จำนวน(ครั้ง)	พื้นที่
กลุ่มเหนือตอนล่าง 1	85.4	61.8	76.0	60.9
กลุ่มเหนือตอนล่าง 2	14.6	38.2	24.0	39.1
ภาคเหนือตอนล่าง	100.0	100.0	100.0	100.0
ภาคเหนือตอนล่าง/ภาคเหนือ	22.0	35.6	18.6	34.5



รูปที่ 21 เปรียบเทียบสัดส่วนสถิติการเกิดไฟฟ้า ปี 2551-2552

ส่วนที่ 3

ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ
สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
ให้ครบมิติสำคัญของพื้นที่

การวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มจังหวัด (swot)

ส่วนที่ 3

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย ตาก เพชรบูรณ์ และอุตรดิตถ์)

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ดังที่กล่าวข้างต้น ได้แก่ สภาพทั่วไป สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกประเทศและภายในประเทศ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ทำให้สามารถนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อแสดงให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 1 ดังนี้

จุดแข็ง (Strength: S)

- 1) ทำเลที่ตั้งเหมาะสมในการเชื่อมโยงตามแนว North-South และ East-West Corridor รวมถึงการมีโครงข่ายคมนาคมพื้นฐานที่รองรับการเชื่อมโยงทั้งทางบกและทางอากาศ
- 2) มีสถาบันการศึกษาในการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับและสนับสนุนการพัฒนา
- 3) เป็นแหล่งผลิตการเกษตรที่สำคัญของภาคเหนือตอนล่างและของประเทศ
- 4) มีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนทั้งในจังหวัดตากและจังหวัดอุตรดิตถ์
- 5) มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นมรดกโลก และยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด

จุดอ่อน (Weaknesses: W)

- 1) ขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ เพื่อสนับสนุนการเกษตร การค้า และการบริการ
- 2) ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์เพื่อรองรับการพัฒนาด้านการค้า การบริการและท่องเที่ยว อาทิ ศูนย์จำหน่ายและกระจายสินค้า และศูนย์ข้อมูลการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว
- 3) บริการการท่องเที่ยวยังสร้างรายได้จำกัดและกิจกรรมการท่องเที่ยวยังขาดความต่อเนื่องตลอดทั้งปี

โอกาส (Opportunities: O)

- 1) เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub region: GMS) ทำให้สามารถขยายตลาดการค้า บริการท่องเที่ยว และฐานการผลิตด้านการเกษตร
- 2) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2540 ให้พัฒนาจังหวัดในกลุ่มพื้นที่ “สี่แยกอินโดจีน” ทำให้ได้รับผลดีจากโครงการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงตามแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor)
- 3) การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศมีแนวโน้มดีขึ้น
- 4) การเชื่อมโยงภาคการผลิตอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2
- 5) การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

อุปสรรค (Threat: T)

- 1) กฎระเบียบการค้าผ่านแดนประเทศเพื่อนบ้านยังมีข้อจำกัดและขั้นตอนที่เข้มงวดไม่เอื้ออำนวยการค้าชายแดน
- 2) นโยบายการเปิดการค้าเสรีอาจส่งผลกระทบต่อสินค้าภาคเกษตรทั้งการบริโภคในกลุ่มจังหวัดและการส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศ
- 3) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตรมีแนวโน้มที่รุนแรงและขยายตัวเพิ่มมากขึ้น
- 4) กลุ่มจังหวัดใกล้เคียงในภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้านมีศักยภาพด้านบริการท่องเที่ยวที่สำคัญ
- 5) พื้นที่บางส่วนยังประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ได้แก่ อุทกภัยและภัยแล้งซ้ำซาก

จุดแข็ง-โอกาส (SO)

จุดแข็ง	โอกาส
1) ท่าเลที่ตั้งเหมาะสมในการเชื่อมโยงตามแนว North-South และ East-West Corridor รวมถึงการมีโครงข่ายคมนาคมพื้นฐานที่รองรับการเชื่อมโยงทั้งทางบกและทางอากาศ 2) มีสถาบันการศึกษาในการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับและสนับสนุนการพัฒนา 3) เป็นแหล่งผลิตการเกษตรที่สำคัญของภาคเหนือตอนล่างและของประเทศ 4) มีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนทั้งในจังหวัดตากและจังหวัดอุตรดิตถ์ 5) มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นมรดกโลก และยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด	1) เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงในอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) ทำให้สามารถขยายตลาดการค้า บริการท่องเที่ยว และฐานการผลิตด้านการเกษตร 2) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2540 ให้พัฒนาจังหวัดในกลุ่มพื้นที่ “สี่แยกอินโดจีน” 3) ทำให้ได้รับผลดีจากโครงการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงตามแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor) 4) การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศมีแนวโน้มดีขึ้น 5) การเชื่อมโยงภาคการผลิตอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

จุดแข็ง-อุปสรรค (ST)

จุดแข็ง	อุปสรรค
1) ท่าเลที่ตั้งเหมาะสมในการเชื่อมโยงตามแนว North-South และ East-West Corridor รวมถึงการมีโครงข่ายคมนาคมพื้นฐานที่รองรับการเชื่อมโยงทั้งทางบกและทางอากาศ 2) มีสถาบันการศึกษาในการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับและสนับสนุนการพัฒนา 3) เป็นแหล่งผลิตการเกษตรที่สำคัญของภาคเหนือตอนล่างและของประเทศ 4) มีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนทั้งในจังหวัดตากและจังหวัดอุตรดิตถ์ 5) มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นมรดกโลก และยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด	1) กฎระเบียบการค้าผ่านแดนประเทศเพื่อนบ้านยังมีข้อจำกัดและขั้นตอนที่เข้มงวดไม่เอื้ออำนวยการค้าชายแดน 2) นโยบายการเปิดการค้าเสรีอาจส่งผลกระทบต่อสินค้าภาคเกษตรทั้งการบริโภคในกลุ่มจังหวัดและการส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศ 3) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตรมีแนวโน้มที่รุนแรงและขยายตัวเพิ่มมากขึ้น 4) กลุ่มจังหวัดใกล้เคียงในภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้านมีศักยภาพด้านบริการท่องเที่ยวที่สำคัญ

จุดอ่อน-โอกาส (WO)

จุดอ่อน	โอกาส
1) ขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ เพื่อสนับสนุนการเกษตร การค้า และการบริการ 2) ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์เพื่อรองรับการพัฒนาด้านการค้า การบริการและท่องเที่ยว อาทิ ศูนย์จำหน่ายและกระจายสินค้า และศูนย์ข้อมูลการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว 3) บริการการท่องเที่ยวยังสร้างรายได้จำกัด และกิจกรรมการท่องเที่ยวยังขาดความต่อเนื่องตลอดทั้งปี 4) พื้นที่บางส่วนยังประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ได้แก่ อุทกภัยและภัยแล้งซ้ำซาก	1) เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) ทำให้สามารถขยายตลาดการค้า บริการท่องเที่ยว และฐานการผลิตด้านการเกษตร 2) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2540 ให้พัฒนาจังหวัดในกลุ่มพื้นที่ “สี่แยกอินโดจีน” 3) ทำให้ได้รับผลดีจากโครงการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงตามแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor) 4) การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศมีแนวโน้มดีขึ้น 5) การเชื่อมโยงภาคการผลิตอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

จุดอ่อน-อุปสรรค (WT)

จุดอ่อน	อุปสรรค
1) ขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ เพื่อสนับสนุนการเกษตรการค้า และการบริการ 2) ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์เพื่อรองรับการพัฒนาด้านการค้า การบริการและท่องเที่ยว อาทิ ศูนย์จำหน่ายและกระจายสินค้า และศูนย์ข้อมูลการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว 3) บริการการท่องเที่ยวยังสร้างรายได้จำกัด และกิจกรรมการท่องเที่ยวยังขาดความต่อเนื่องตลอดทั้งปี 4) พื้นที่บางส่วนยังประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ได้แก่ อุทกภัยและภัยแล้งซ้ำซาก	1) กฎ ระเบียบการค้าผ่านแดนประเทศเพื่อนบ้านยังมีข้อจำกัดและขั้นตอนที่เข้มงวดไม่เอื้ออำนวยการค้าชายแดน 2) นโยบายการเปิดการค้าเสรีอาจส่งผลกระทบต่อสินค้าภาคเกษตรทั้งการบริโภคในกลุ่มจังหวัดและการส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศ 3) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตรมีแนวโน้มที่รุนแรงและขยายตัวเพิ่มมากขึ้น 4) กลุ่มจังหวัดใกล้เคียงในภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้านมีศักยภาพด้านบริการท่องเที่ยวที่สำคัญ

ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนเหนือล่าง 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ พิชญโลก ตาก อุดรดิตถ์ สุโขทัย และเพชรบูรณ์ มีศักยภาพเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตร คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และอ้อยโรงงาน และไม้ผลที่จังหวัดอุดรดิตถ์ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวพัฒนา East-West Economic Corridor โดยมีจังหวัดพิชญโลกเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญรองรับการเป็นศูนย์กลางบริการสี่แยกอินโดจีน มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลกเชิงประวัติศาสตร์สุโขทัยและศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและเชิงนิเวศน์และประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์อาทิ ประเพณีอุมพะดำน้ำของจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับบริการพื้นฐานมีโครงข่ายคมนาคมทั้งการขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางรถไฟที่สนับสนุนการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า มีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ 3 แห่ง คือ เขื่อนภูมิพลจังหวัดตาก เขื่อนสิริกิติ์จังหวัดอุดรดิตถ์ และเขื่อนแควน้อยจังหวัดพิชญโลก มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีศักยภาพในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์ความรู้ในการพัฒนาพื้นที่ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เน้นการเสริมจุดแข็งที่ศักยภาพทางการเกษตร และการท่องเที่ยวโดยต่อยอดการพัฒนาด้วยฐานความรู้และเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิตเดิม พร้อมทั้งแก้ไขจุดอ่อนด้านการผลิต ทรัพยากรมนุษย์ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการใช้โอกาส ด้านศักยภาพที่ตั้งที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างภาคและเชื่อมโยงการพัฒนาตาม North – South Economic Corridor และ East – West Economic corridor และประตูเชื่อมโยงชายแดนเมียนมาร์ และ สปป. ลาว โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1) สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของฐานการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร มุ่งเน้นให้ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเป็นฐานการสร้างรายได้ให้กับกลุ่มจังหวัดได้อย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนแนวทางการผลิตเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาระบบ Logistics สำหรับสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพสนับสนุนการพัฒนาการผลิตพลังงานทดแทนจากพืช รวมถึงสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรให้ตรงกับความต้องการของตลาด

2) พัฒนาเพื่อเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ เชื่อมโยงภายในกลุ่มจังหวัดภาคและประเทศเพื่อนบ้าน ให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสให้เกิดการขยายตัว และการเชื่อมโยงทางการทางค้าและการบริการภายใน กลุ่มจังหวัด ภาค และกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และระบบ Logistics เพื่อ สนับสนุนการค้าและการบริการ โดยมีจังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางการคมนาคมเชื่อมโยงสนับสนุนธุรกิจการ บริการใหม่ที่มีศักยภาพ อาทิ ธุรกิจบริการสุขภาพ เพื่อเป็นแหล่งรายได้ใหม่ของกลุ่มจังหวัดพัฒนาศักยภาพ ของผู้ประกอบการ และบุคลากรของกลุ่มจังหวัด เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางการบริการสีเขียวอินโดจีน และ เสริมสร้างความร่วมมือในระดับพื้นที่เพื่อขยายการค้าชายแดน

3) สร้างคุณค่า (Value Creation) การท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัด เพื่อ ยกระดับการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด โดยการฟื้นฟูและ พัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดให้เป็นเอกลักษณ์และเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและ ต่างชาติส่งเสริมพัฒนาด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวทั้งการพัฒนาและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว การตลาดและบุคลากร สร้างความปลอดภัยและมาตรฐานของการท่องเที่ยวด้านที่พัก อาหาร และการ เดินทางรวมทั้งการปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาองค์ความรู้ การ ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

4) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ที่มุ่งเน้นการสร้างความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนการผลิตและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งน้ำ และการ บริหารจัดการน้ำให้ทั่วถึงและเป็นระบบ เพิ่มสมรรถนะแหล่งกักเก็บน้ำเดิม และแหล่งกักเก็บน้ำใหม่ ตาม ศักยภาพและความจำเป็นของพื้นที่ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ โดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ตลอดจนพัฒนาระบบเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงภัย ทั้งดินถล่ม ภัยแล้ง และอุทกภัย

**วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์
รวมประเด็นยุทธศาสตร์**

วิสัยทัศน์

“ศูนย์กลางการบริการสีเขียวอินโดจีน”

พันธกิจ

1. ยกระดับรายได้และกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
2. พัฒนาศูนย์การผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนพื้นฐานการพัฒนาผลิตภาพและการสร้างสรรค์
3. สร้างความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ :

1. พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน
2. พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสีเขียวอินโดจีนและอาเซียน
3. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ
4. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มที่ยั่งยืน
2. เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในกลุ่มจังหวัด ภูมิภาคและต่างประเทศ เพื่อใช้ศักยภาพแหล่งที่ตั้งและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน
3. พัฒนาการค้าการลงทุนและความร่วมมือชายแดนไทย - พม่า / ไทย - ลาว
4. อนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ กีฬาและสุขภาพ
5. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

1. จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้
2. จำนวนกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น
3. จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับมาตรฐาน
4. เส้นทางเชื่อมโยง E – W – E – C ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
5. จำนวนเครือข่ายการค้าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน
6. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น
7. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
8. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
9. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู

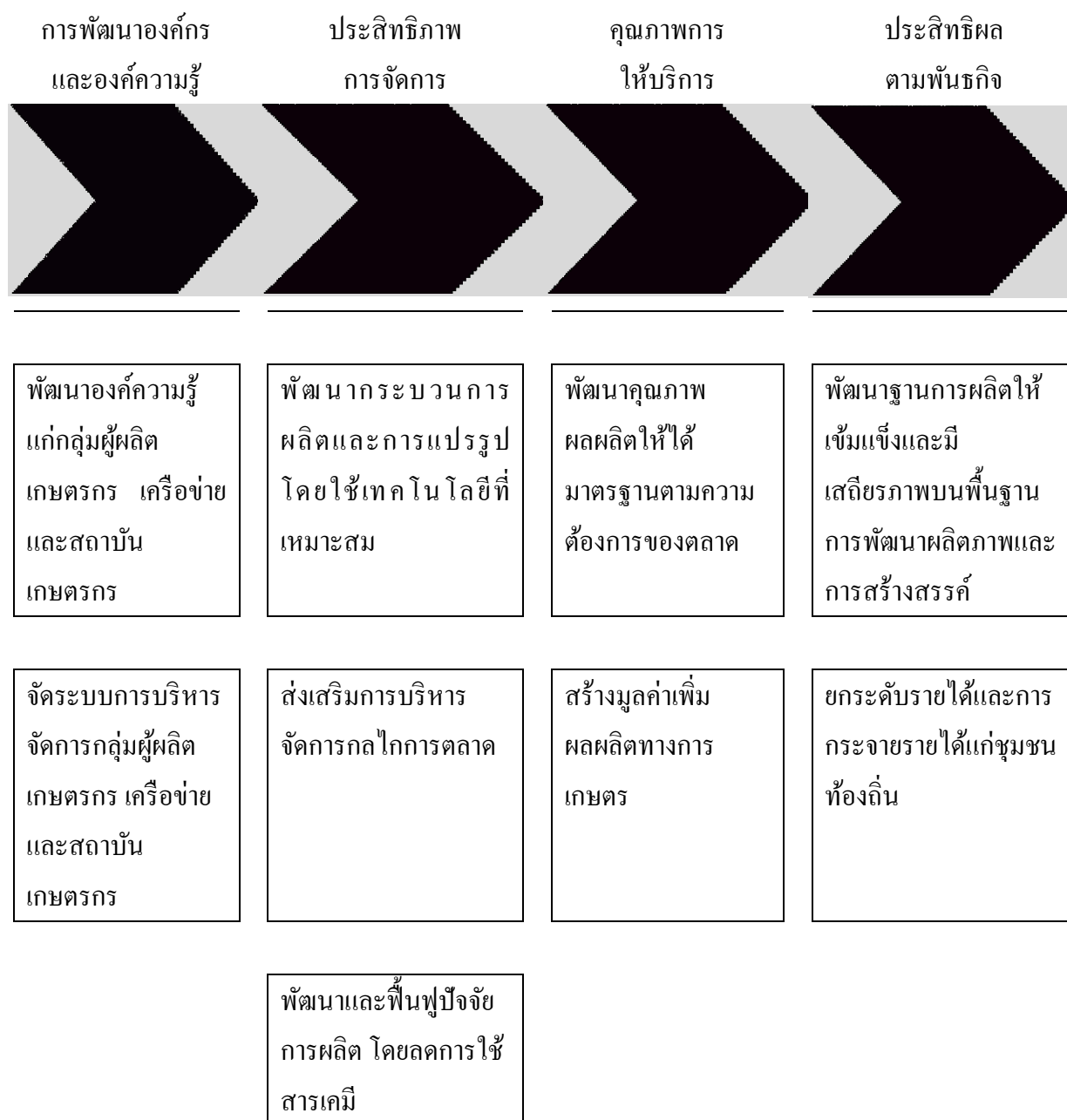
10. จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
11. จำนวนหมู่บ้าน / ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
12. จำนวนเครือข่ายหมู่บ้าน / ที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

1. พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. พัฒนาการคมนาคมและระบบ logistics
3. พัฒนาและส่งเสริมการค้า การตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
4. ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
5. เสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการและการลงทุน
6. ส่งเสริม พัฒนา และอนุรักษ์การท่องเที่ยว
7. ส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
8. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวและบริการ
9. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
10. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานการผลิต / การค้า / การบริการ
อย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า
11. ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
12. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

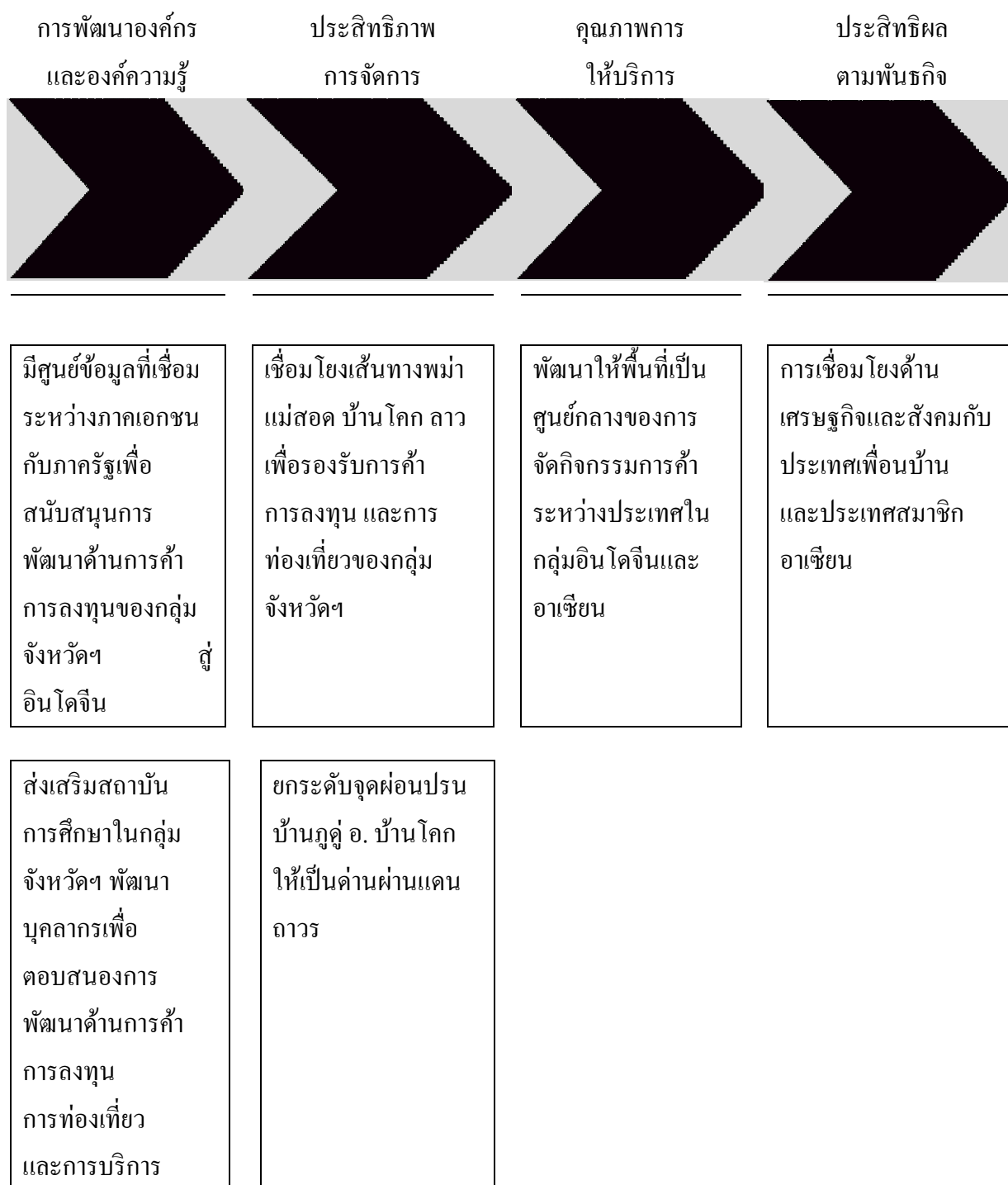
กลยุทธ์การพัฒนาตามกรอบแนวคิด Value-Chain

ยุทธศาสตร์พัฒนากระบวนการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน



กลยุทธ์การพัฒนาตามกรอบแนวคิด Value-Chain

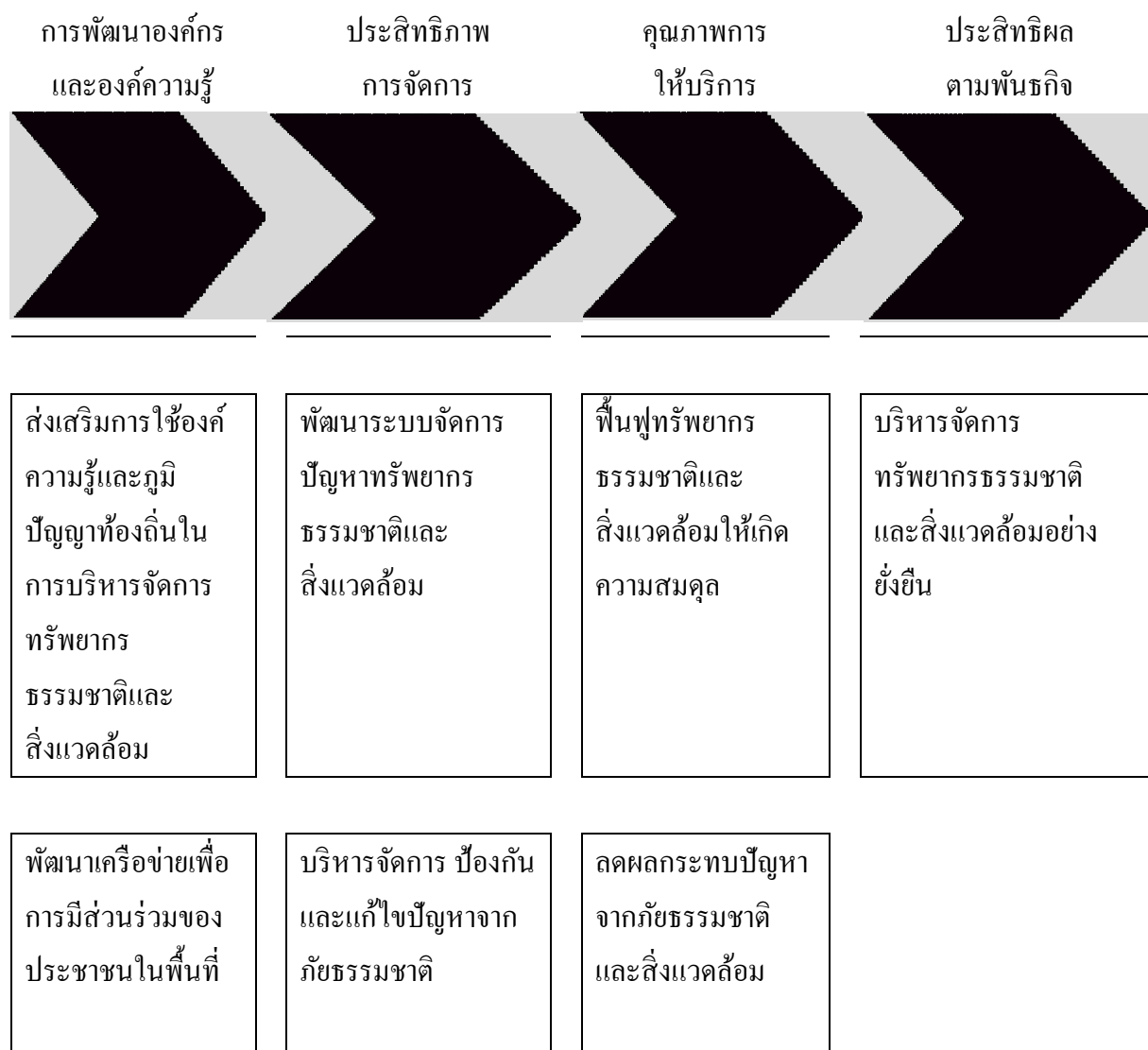
ยุทธศาสตร์พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสีเขียวอินโดจีนและอาเซียน



กลยุทธ์การพัฒนาตามกรอบแนวคิด Value-Chain
ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ



กลยุทธ์การพัฒนาตามกรอบแนวคิด Value-Chain
ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน



ส่วนที่ 4

แผนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภาคเหนือ

ตอนล่าง 1

ระยะเวลา 3 ปี (2561 – 2563)

แผนประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2561 - 2563)

1. ความป็นมา

ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้มุ่งเน้น การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และได้ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานและแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งด้านคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยว บุคลากรการท่องเที่ยว ทั้งในมิติของพื้นที่ เวลา กิจกรรม รูปแบบ และกลุ่มนักท่องเที่ยว เพื่อการสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่ชุมชน ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พื้นที่จังหวัดพิษณุโลก , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ , ตาก , เพชรบูรณ์) ด้านกายภาพของภูมิภาคสามารถเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกประเทศได้สะดวก ซึ่งพื้นที่ผสมผสานทั้ง เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและการบริการครบถ้วน ด้วยคุณลักษณะที่ได้เปรียบดังกล่าว ทำให้เป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยวในรูปแบบท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้

โดยทางมหาวิทยาลัยนเรศวรได้ให้ความสำคัญ และมุ่งพัฒนา ผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism – CBT) โดยการท่องเที่ยวชุมชนมีการพัฒนาจนได้รับการยืนยันว่าเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและพัฒนาชุมชน ต่อยอดผลิตภัณฑ์ สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน โดยคำนึงถึงความยั่งยืนจึงจัดทำโครงการจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชน แหล่งท่องเที่ยวพิเศษ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , ตาก , อุตรดิตถ์ , สุโขทัย และร่วมกันจัดกิจกรรมในการฝึกอบรม สร้างเครือข่ายภายในชุมชนของแต่ละจังหวัด โดยมีการจัดแลกเปลี่ยนปรับแนวคิดซึ่งกันและกัน พร้อมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพิ่มศักยภาพสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

เพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อให้อำนวยการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจและการบอกต่อได้

เป้าประสงค์

การดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยการสร้างกิจกรรมให้มีความหลากหลาย และเกิดการบอกต่อออกไป เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- จำนวนกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวชุมชนเพิ่มขึ้นในแต่ละจังหวัดของภาคเหนือตอนล่าง 1
- ปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนขึ้น

กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ

- ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้หลากหลาย เช่น กิจกรรมเชิงนิเวศ กิจกรรมตามรอยประวัติศาสตร์ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้
- การประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงแต่ละกลุ่มนักท่องเที่ยวได้โดยตรง อาทิ บริษัทเอเจนซีทัวร์ , สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวนิยมค้นหาข้อมูล

กิจกรรมหลัก

- พัฒนา รักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์เป็นธรรมชาติมากที่สุด
- รักษามาตรฐานของกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจมากที่สุด
- จัดฝึกอบรม สร้างกระบวนการความคิดแบบยั่งยืนแก่ชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่แต่ละชุมชน เพื่อช่วยการจัดการให้บริการนักท่องเที่ยวเป็นไปตามศักยภาพและสอดคล้องกับความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ และสามารถลดความขัดแย้งและแข่งขันกันเอง เป็นการสร้างแนวคิดเติบโตในระยะยาวอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

เพื่อให้เกิดการพัฒนากลุ่ม 5 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และเป็นการเชื่อมโยงแต่ละชุมชนเข้าด้วยกัน ทั้งในแง่การช่วยเหลือและพัฒนาต่อยอดร่วมกันได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- จำนวนเครือข่ายแต่ละชุมชน เกิดการเชื่อมโยงเพิ่มขึ้น
- ปริมาณความต้องการของตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยให้ความสนใจและเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ

- กำหนดมาตรฐานของการรวมกันของชุมชนให้มีความชัดเจน และเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อสร้างความพึงพอใจของทุกฝ่าย

กิจกรรมหลัก

- สร้างเครือข่าย โดยการจัดเส้นทางท่องเที่ยว หรือ การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แต่ละชุมชน ให้มีความหลากหลาย และเชื่อมโยง 5 จังหวัด
- อำนวยความสะดวกการเดินทาง ระบบโลจิสติกส์ต่างๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

สร้างระบบการบริหารจัดการต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

เป้าประสงค์

สามารถเพิ่มยอดขายของผลิตภัณฑ์ได้ โดยสร้างรายได้จากชุมชนเอง โดยมีการจัดฝึกอบรมและนำความรู้มาพัฒนาต่อยอดได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- จำนวนโรงงานผลิตต่างๆ ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น
- จำนวนสถานที่ / ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น
- ยอดขายของผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น

กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ

- เชื่อมโยงผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค ให้เกิดเป็นรูปธรรมสามารถซื้อขายกันได้
- จัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายและการกระจายสินค้าที่สะดวกและรวดเร็ว

กิจกรรมหลัก

- ทำ contract farming/ matching / การขึ้นทางตลาด
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

สร้างฐานข้อมูล/เชื่อมโยงข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

เป้าประสงค์

ต้องการสร้างแพลตฟอร์มที่รองรับพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบันเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มยอดจำนวนคนที่ต้องการเที่ยววิถีชุมชนและให้ความสำคัญกับวิถีธรรมชาติมากขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- มีหน่วยงานกลางดำเนินการด้านฐานข้อมูลที่มีข้อมูลครบถ้วนและเป็นปัจจุบันด้านผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 1
- จำนวนผู้ใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลมีปริมาณเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ

บูรณาการหน่วยงาน/องค์กร/เครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน

กิจกรรมหลัก

- จัดตั้งคณะทำงานเพื่อ บูรณาการข้อมูลที่อัปเดตเป็นปัจจุบันที่สุด
- สร้างฐานข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อต่อยอดการค้นหากลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมใช้ช่องทางออนไลน์ในการค้นหาแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์

โดยประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ประเด็นหลัก มีเป้าหมายมุ่งสู่ความสัมฤทธิ์ผลสูงสุดของการรายได้ อย่างสมดุลทั่วถึง ภายใตุมุขและประชาชนในพื้นที่มีดัชนีมวลรวมด้านความสุขเพิ่มขึ้น บนฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางโครงการประจำปีงบประมาณ 2561 -2563

ลำดับ	ชื่อโครงการ	งบประมาณต่อปี (บาท)	หน่วยงานเจ้าภาพโครงการ	เป้าประสงค์	ระยะเวลาดำเนินโครงการ		
					2561	2562	2563
1	บอกต่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	8,000,000	วิทยาลัยประชาคมอาเซียน มหาวิทยาลัยนเรศวร	การดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยการสร้างกิจกรรมให้มีความหลากหลาย และเกิดการบอกต่อออกไป เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ	✓	✓	✓
2	เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง	3,000,000	ประชาคมอาเซียน มหาวิทยาลัยนเรศวร	เพื่อให้เกิดการพัฒนา กลุ่ม 5 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และเป็นการเชื่อมโยงแต่ละชุมชนเข้าด้วยกัน ทั้งในแง่การช่วยเหลือและพัฒนาต่อยอดร่วมกันได้	✓	✓	✓

ลำดับ	ชื่อโครงการ	งบประมาณต่อปี (บาท)	หน่วยงานเจ้าภาพโครงการ	เป้าประสงค์	ระยะเวลาดำเนินโครงการ		
					2561	2562	2563
3	บริหารจัดการต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล	5,000,000	วิทยาลัยประชาคมอาเซียน มหาวิทยาลัยนเรศวร	สามารถเพิ่มยอดขายของผลิตภัณฑ์ได้ โดยสร้างรายได้จากชุมชนเอง โดยมีการจัดฝึกอบรมและนำความรู้มาพัฒนาต่อยอดได้	✓	✓	✓
4	เชื่อมโยงข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย	8,000,000	วิทยาลัยประชาคมอาเซียน มหาวิทยาลัยนเรศวร	ต้องการสร้างแพลตฟอร์มที่รองรับพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มยอดจำนวนคนที่ต้องการเที่ยววิถีชุมชนและให้ความสำคัญกับวิถีธรรมชาติมากขึ้น	✓	✓	✓

แผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2561 – 2563)

- วิสัยทัศน์** แหล่งท่องเที่ยวชุมชนพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อยอดเครือข่ายการอยู่ร่วมกัน รองรับเทคโนโลยีในอนาคต
- ยุทธศาสตร์ที่ 1** เพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยว เพื่อให้การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจและการบอกต่อได้
- เป้าประสงค์** การดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยการสร้างกิจกรรมให้มีความหลากหลาย เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการบอกต่อออกไป พร้อมออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้หลากหลาย เช่น กิจกรรมเชิงนิเวศ กิจกรรมตามรอยประวัติศาสตร์ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ การประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงแต่ละกลุ่มนักท่องเที่ยวได้โดยตรง อาทิ บริษัทเอเจนซี่ทัวร์ , สื่อออนไลน์ต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวนิยมค้นหาข้อมูล

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 3,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
บอกต่อการ ท่องเที่ยวแบบ ยั่งยืน	จัดทำแผ่นพับแยก ประเภทกิจกรรมของ แหล่งท่องเที่ยว	600,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุดรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	จัดทำแผนที่แบบพกพา พร้อมระบุเทศกาล กิจกรรมสำหรับแต่ละ จังหวัด	900,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุดรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	จัดทำหนังสือคู่มือรวม เล่ม เพื่อบอกกิจกรรม ต่าง ๆ ของแต่ละ จังหวัด	1,500,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุดรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	จัดทำ E-Book เพื่อการ ค้นหาผ่านมือถือ และแทปเลต	60,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุดรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 3,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
บอกต่อการ ท่องเที่ยวแบบ ยั่งยืน	จัดทำเว็บไซต์พร้อม แอปพลิเคชันเพื่อ รองรับการค้นหาข้อมูล จากกลุ่มนักท่องเที่ยว ทั้งในและต่างประเทศ	90,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	ลงสื่อ Social Media เพื่อประชาสัมพันธ์ทุก ช่องทาง เพื่อให้คนเกิด การติดตามและพูดถึง มากที่สุด	800,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	ออกรายการท่องเที่ยว ตามสื่อทีวีช่องต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ เห็นทัศนียภาพแต่ละ จังหวัด	600,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 3,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
บอกต่อการ ท่องเที่ยวแบบ ยั่งยืน	จัดหา Media Partner ในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อเจาะตลาดท่องเที่ยว หลัก	300,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	จัดนิทรรศการเพื่อ โปรโมทและเข้าถึง กลุ่มนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น	3,150,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่แต่ละชุมชน เพื่อช่วยการจัดการให้บริการนักท่องเที่ยวเป็นไปตามศักยภาพและสอดคล้องกับความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ และสามารถลดความขัดแย้งและแข่งขันกันเอง เป็นการสร้างแนวคิดเติบโตในระยะยาวอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ เพื่อให้เกิดการพัฒนา กลุ่ม 5 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และเป็นการเชื่อมโยงแต่ละชุมชนเข้าด้วยกัน ทั้งในแง่การช่วยเหลือและพัฒนาต่อยอดร่วมกันได้ โดยการกำหนดมาตรฐานของการรวมกันของชุมชนให้มีความชัดเจน และเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อสร้างความพึงพอใจของทุกฝ่าย

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 8,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
สร้างเครือข่าย ชุมชนเข้มแข็ง	จัดประชุมวิเคราะห์ เป้าหมายร่วมกันใน แต่ละจังหวัด เพื่อให้เกิด ความร่วมมือซึ่งกันและ กัน	1,100,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	จัดฝึกอบรมแก่กลุ่ม ชุมชนเพื่อให้มีความรู้ สำหรับการพัฒนาตัว ผลิตภัณฑ์และแหล่ง ท่องเที่ยว	1,000,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 8,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
	สร้างมาตรฐานในการวัดระดับระหว่าง 5 จังหวัด เพื่อให้เกิดการร่วมมือและปฏิบัติตามมาตรฐานที่ได้รับ เพื่อให้เกิดความประทับใจต่อนักท่องเที่ยว	1,100,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัยนเรศวร , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	ประเมินผลการทำงานเพื่อผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นและส่งผลดีในระยะยาว	700,000	/						พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัยนเรศวร , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการต่อ ยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

เป้าประสงค์ สามารถเพิ่มยอดขายของผลิตภัณฑ์ได้ โดยสร้างรายได้จากชุมชนเอง โดยมีการจัดฝึกอบรมและนำความรู้มาพัฒนาต่อยอดได้

โดยมีการเชื่อมโยงผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค ให้เกิดเป็นรูปธรรมสามารถซื้อขายกันได้ พร้อมจัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายและการกระจายสินค้า ที่สะดวกและรวดเร็ว

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 5,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
บริหารจัดการต่อ ยอดผลิตภัณฑ์ ชุมชนที่มี ประสิทธิภาพและ ได้มาตรฐานสากล	จัดประกวดผลิตภัณฑ์ ในชุมชน พร้อม คัดเลือกตัวแทนกลุ่ม จังหวัด เพื่อประกวด ระดับจังหวัด สร้าง ความตื่นตัวให้แก่ ชุมชนมากขึ้น	1,200,000			/				พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	นำผลิตภัณฑ์ที่ชนะ การประกวด นำมา เป็นต้นแบบให้แต่ละ จังหวัด โดยการจัด ฝึกอบรม	500,000			/				พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 5,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
	สร้างมาตรฐานใน การวัดระดับระหว่าง 5 จังหวัดเพื่อให้เกิด การร่วมมือและ ปฏิบัติตามมาตรฐานที่ ได้รับ เพื่อให้เกิด ความประทับใจต่อ นักท่องเที่ยว	1,100,000			/				พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	เชิญนักพัฒนา ผลิตภัณฑ์เข้ามาจัด ฝึกอบรมให้แก่ชุมชน เพื่อวางแผนและ ดำเนินการตั้งแต่การ ผลิตถึงการแปรรูป รวมถึงบรรจุภัณฑ์ เพื่อวางออกตลาดได้	1,200,000			/				พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 5,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
	นำผลิตภัณฑ์ที่ได้รับ การปรับเปลี่ยนแล้ว นำไปแสดงโชว์ นิทรรศการของ จังหวัดและส่งต่อถึง ระดับประเทศ	400,000				/			พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	ออกสื่อ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดการรับรู้ ผลิตภัณฑ์ของจังหวัด และสร้างมาตรฐาน ให้เป็นที่ยอมรับได้	1,200,000				/			พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	สร้างมูลค่าการตลาด เพื่อทำการส่งออก ผลิตภัณฑ์ไปยังกลุ่ม ประเทศอาเซียน	500,000				/			พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชื่อมโยงข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

เป้าประสงค์ ต้องการสร้างแพลตฟอร์มที่รองรับพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบันเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มยอดจำนวนคนที่ต้องการเที่ยววิถีชุมชนและให้ความสำคัญ
วิถีธรรมชาติมากขึ้น โคนการบูรณาการหน่วยงาน/องค์กร/เครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 8,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
เชื่อมโยงข้อมูล ด้านผลิตภัณฑ์ และการท่องเที่ยว ชุมชนโดยใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศที่ ทันสมัย	รวบรวมข้อมูล จัดแยกประเภท เพื่อ สะดวกในการจัดทำ ข้อมูล	300,000				/			พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	จัดทำเว็บไซต์ให้ นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้ หาข้อมูลในการ ท่องเที่ยวให้ง่ายต่อ การค้นหามากที่สุด	1,500,000					/		พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 8,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
	ให้คนในชุมชนได้เข้าไปใช้งานในเวปไซต์ และสามารถอัปโหลดข้อมูลได้เอง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและบอกต่อมากที่สุด	600,000					/		พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	สามารถจำหน่ายสินค้าออนไลน์ได้ภายในเวปไซต์ เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายมากขึ้น	2,200,000					/		พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุตรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

โครงการ / กิจกรรม	การประชาสัมพันธ์	จำนวน งบประมาณต่อ ปี 8,000,000 / งบพัฒนา จังหวัด	ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563						พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			พ.ศ.2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563			
			ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.	ม.ค.- มิ.ย.	ก.ค. - ธ.ค.		
	สามารถดูออนไลน์ ในเรื่องยอดขาย ผลิตภัณฑ์ เพื่อจัดการ ทำสถิติและหาแนว ทางแก้ไขปัญหาได้ ต่อไป	2,500,000					/		พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุดรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
	จัดระบบ แบบสอบถามพร้อม ประเมินผลต่างๆ เพื่อ หาข้อปัญหาที่เกิดขึ้น และนำเข้าสู่ กระบวนการปรับ และแก้ไขต่อไป	900,000					/		พิษณุโลก , เพชรบูรณ์ , สุโขทัย , อุดรดิตถ์ ,ตาก	มหาวิทยาลัย นเรศวร , การ ท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย

หลักเกณฑ์การติดตามและประเมินผล

Monitoring and Evaluation

1. สารสนเทศ (Information)

ความสำคัญและจำเป็นของการติดตามและประเมินผล คือ ให้ได้สารสนเทศ (information) เพื่อ

- 1) ประกอบการตัดสินใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 2) ใช้ศึกษาเรียนรู้ความสำเร็จ อุปสรรค และความล้มเหลวของโครงการ

ตัวอย่างของการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ เช่น

- * ติดตามการใช้ทรัพยากรและงบประมาณเพื่อปรับปรุงการจัดสรรและกระจายทรัพยากรให้โครงการสามารถดำเนินไปได้ตามเป้าหมายและตามกรอบงบประมาณที่กำหนด
- * ศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหา/อุปสรรคเพื่อดำเนินการแก้ไขได้ตรงจุดตรงเวลา
- * ติดตามความครอบคลุมและประโยชน์ที่กลุ่มเป้าหมายพึงได้รับอย่างทั่วถึง ไม่กระจุกตัวอยู่ที่กลุ่มใดหรือ พื้นที่ใดเป็นพิเศษ
- * ตรวจสอบว่าประชากรกลุ่มเป้าหมายให้การยอมรับและใช้ประโยชน์จากโครงการมากน้อยเพียงใด
- * ประเมินผลกระทบระยะยาวที่เกิดขึ้นกับประชาชน โดยเฉพาะ การยกระดับคุณภาพชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรายได้ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และความเข้มแข็งของประชาชน
- * แสดงความรับผิดชอบของผู้จัดทำโครงการที่จะต้องรายงานผลงานผลเงินให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบ

2. ระยะของโครงการและข้อมูลที่ต้องการ (Project Stages and Information Needs)

การจัดทำข้อมูลและสารสนเทศ ไม่จำกัดว่าจะต้องมีขึ้นเมื่อโครงการได้ดำเนินการไปแล้ว ผู้จัดทำโครงการสามารถเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการจนแม้เมื่อโครงการได้สิ้นสุดไปแล้ว

หลายปี ทั้งนี้อาจแบ่งโครงการออกเป็น 6 ระยะ ได้แก่ 1) ก่อนเริ่มโครงการ 2) เริ่มโครงการ 3) ระยะดำเนินการ 4) ระยะกลางทอม 5) สิ้นสุดโครงการ และ 6) ภายหลังโครงการสิ้นสุด โดยข้อมูลที่ได้มาจะมีลักษณะและการใช้ประโยชน์แตกต่างกันขึ้นอยู่กับระยะเวลาดังกล่าว ดังแสดงในตารางที่ 1

เอกสารอ้างอิง :

1. Guidelines to Monitoring and Evaluation. How are we doing? By Tom Barton for CARE Uganda, January 1997 ค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารฉบับสมบูรณ์ที่ www.care.ca/libraries/dmc/

2. Handbook on Monitoring and Evaluating for Results. Evaluation Office, UNDP, 2002

ค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารฉบับสมบูรณ์ที่

<http://stone.undp.org/undpweb/eo/evalnet/docstore3/yellowbook/>

ตารางที่ 1 ระยะโครงการและข้อมูลที่ต้องการ (Project Stages and Information Needs)

ระยะโครงการ	ข้อมูลที่ต้องการ
ก่อนเริ่มโครงการ Before Project	ปัญหา ปัจจัยที่ก่อปัญหา ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทรัพยากรที่จำเป็น ข้อมูลเหล่านี้นำไปสู่การวางรูปแบบหรือออกแบบโครงการ
เริ่มโครงการ Project Start-up	สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเป็น baseline data ก่อนลงมือปฏิบัติการ
ดำเนินการ Implementation	การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนหรือไม่
กลางเทอม Mid-term	กลยุทธ์ใช้ได้ผลหรือไม่ ระบบบริหารจัดการและการประสานภาคีเป็นอย่างไร มีสิ่งใดบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการ
สิ้นสุดโครงการ End of Project	ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
ภายหลังโครงการสิ้นสุด After Project	ประโยชน์หรือผลกระทบที่ประชาชนได้รับจากโครงการและความยั่งยืนของประโยชน์นั้น

3. ลำดับชั้นของวัตถุประสงค์โครงการ (Hierarchy of objectives)

นอกจากจะขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่เก็บ ข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของโครงการที่มีการจัดแบ่งไว้เป็นลำดับชั้น (Hierarchy of objectives) การติดตามประเมินผลจึงไม่ควรมองเพียงภาพรวมหรือมองมิติใดมิติเดียวโดยละเอียดรายละเอียด เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพ ไม่เห็นภาพการแทรกแซงของโครงการ (Project interventions) ว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตอบสนอง จุดมุ่งหมาย (goals) หรือวัตถุประสงค์ (objectives) โครงการแต่ละระดับหรือไม่เพียงใด

ประเด็นสำคัญในระบบสารสนเทศ

ในการจัดทำระบบสารสนเทศ นอกจากจะคุณภาพของข้อมูลในแง่ ความถูกต้อง (accuracy) ตรงประเด็น (relevance) ทันเวลา (timeliness) และเชื่อถือได้ (credibility) ยังต้องให้ความสำคัญกับเรื่องต่อไปนี้

1) อิทธิพลของโครงการ (Attribution)

เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าผลที่เกิดขึ้นมาจากการแทรกแซงของโครงการมิใช่จากปัจจัยอื่น ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนเก็บข้อมูลตั้งแต่เริ่มโครงการ โดยมีวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลดังนี้

* เปรียบเทียบระหว่างการมีและไม่มีโครงการ (the 'with/without' scenario) เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีการแทรกแซงของโครงการและกลุ่มที่ไม่มี ทั้งสองกลุ่มต้องมีคุณสมบัติที่เท่าเทียมกันหรือคล้ายกัน หากกลุ่มทั้งสองไม่เหมือนกันจะเป็นจุดอ่อนของข้อมูลที่ได้มา

* เปรียบเทียบก่อน-หลัง (the 'before and after' scenario) การประเมินด้วยวิธีนี้ ก่อนเริ่มโครงการต้องมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานตามตัวชี้วัดที่กำหนดและเก็บอีกครั้งเมื่อโครงการสิ้นสุด (final evaluation) อย่างไรก็ตามวิธีนี้ยังมีจุดอ่อนตรงไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นมาจากการแทรกแซงของโครงการโดยตรง หรือมาจากปัจจัยอื่นด้วย และไม่สามารถบอกได้ว่าผลการพัฒนานั้นจะยั่งยืนต่อไป

2) ประสิทธิภาพโครงการ (Effectiveness)

การประเมินประสิทธิภาพโครงการอาจทำในระดับผลผลิตหรือผลที่โครงการควบคุมได้ แต่มักจะมีจุดอ่อนที่เน้นจำนวนมากกว่าคุณภาพ

3) ความสำคัญ (Significance)

ประเมินเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคีและกลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนการวางแผน การบริหารจัดการ และการประเมินผล , ประเมินขนาดความครอบคลุมประชากร (scale) และประเมินการนำไปใช้ต่อ (replicability) เพื่อดูว่ารูปแบบโครงการสามารถนำไปใช้ในโครงการอื่นกับชุมชนอื่นได้หรือไม่

4) ความยั่งยืน (Sustainability)

เพื่อดูว่ากิจกรรมโครงการยังคงดำเนินต่อไปหรือไม่แม้โครงการจะสิ้นสุดแล้วก็ตาม ซึ่งความต่อเนื่องนี้อาจอาศัยงบประมาณของชุมชนหรือจากการสนับสนุนขององค์กรปกครองท้องถิ่น ในกรณีที่มีการมอบหมายหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบดำเนินงานต่อ การประเมินความยั่งยืนจะรวมถึงความยั่งยืนของหน่วยงานนั้นด้วย เช่น ความมั่นคงขององค์กร ศักยภาพ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน และสถานภาพทางการเงิน เป็นต้น อีกมุมมองหนึ่งของการประเมินความยั่งยืน คือ ประเมินผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติ

ตัวอย่างการประเมินความยั่งยืน เช่น

- * แม้โครงการสิ้นสุดไปแล้วแต่ในพื้นที่ยังคงมีความต่อเนื่องของกิจกรรม แสดงว่าชุมชนยังต้องการกิจกรรมนั้นๆและยินดีออกทุนสนับสนุน
- * การยอมรับและนำเทคโนโลยีที่ได้จากโครงการไปประยุกต์ใช้ แสดงความยั่งยืนของการใช้ประโยชน์ระดับบุคคล
- * การขยายผลการพัฒนาทำให้เกิดเทคโนโลยีใหม่
- * ผลผลิตที่ได้จากการพัฒนา
- * ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- * ผลกระทบที่มีต่อความเป็นอยู่ของครัวเรือน/ชุมชน

ตัวชี้วัด (Indicators)

การกำหนดตัวชี้วัดจะอิงกับลำดับชั้นของวัตถุประสงค์ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกิจกรรม จะแสดงผ่านตัวชี้วัดกระบวนการ ส่วนตัวชี้วัดผลผลิตจะช่วยให้ผู้บริหารรู้ว่าโครงการอยู่ห่าง/ใกล้เป้าหมายเพียงใด แนวโน้มและจุดที่เป็นอุปสรรคมีอะไรบ้าง ดังแสดงในตาราง

ตาราง ประเภทของตัวชี้วัดจำแนกตามลำดับของวัตถุประสงค์

ลำดับของ วัตถุประสงค์	ประเภทตัวชี้วัด	ลักษณะตัวชี้วัด	ตัวอย่าง
จุดมุ่งหมาย สุดท้าย	ผลกระทบ ระยะยาวระดับ Impact	วัดความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และความยั่งยืน	ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ฯลฯ
จุดมุ่งหมายระยะ กลาง	ผลกระทบระดับ Effect	บ่งชี้การตอบรับของ กลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลผลิต โครงการ เช่น พฤติกรรมและ การรับรู้ที่เปลี่ยนไปเนื่องจาก กิจกรรมให้ประชาสัมพันธ์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็น ระบบในระดับองค์กร	ร้อยละของครัวเรือนในพื้นที่ ดำเนินการใช้รับรู้ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ
ผลผลิต	ผลผลิต	แสดงถึงผลผลิตโครงการ หรือ สิ่งที่ได้จากการจัดทำกิจกรรม	จำนวนคนในจังหวัดที่ สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น
กิจกรรม	กระบวนการ	แสดงถึงกิจกรรม หรือ กระบวนการดำเนินงานโครงการ	จำนวนหลักสูตรการอบรมที่ จัดขึ้น
ปัจจัยนำเข้า	ปัจจัยนำเข้า	แสดงถึงทรัพยากรที่ใช้ใน โครงการ	จำนวนถุงรับขวัญเด็กแรกเกิด จำนวนบุคลากรในโครงการ

สรุปและข้อเสนอแนะและผลที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดการโครงการประชาสัมพันธ์แต่ละโครงการที่ดั่งขึ้น เพื่อเป็นโครงการที่ให้ประชาชนรับรู้ และเกิดความร่วมมือจะมีการวางแผนว่าจะทำอะไรบ้าง และยังมีกระบวนการประชาสัมพันธ์ภายในผ่าน บุคคลหรืออาสาสมัครที่มีอยู่ในแหล่งชุมชนต่าง ๆ ให้เป็นกระบอกเสียงในการเผยแพร่ข่าวสารโครงการฯ โดยจะมีการจัดเตรียมเนื้อหาข่าวสารโครงการฯ โดยกำหนดสื่อที่จะเผยแพร่ จัดลำดับ ให้มีความสำคัญกับ โครงการใหญ่ โดยจะใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ ตามกำหนดงบประมาณ นอกจากนี้ รูปแบบของการจัด โครงการประชาสัมพันธ์จะต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้เพิ่มมากขึ้น และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานที่จะให้ความสนับสนุนการดำเนินโครงการฯ ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การเป็นที่ปรึกษา การเผยแพร่ข่าวสาร การเพิ่มศักยภาพบุคลากรและงบประมาณ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ซึ่งจะเป็นการสร้างพันธมิตรและเครือข่ายสำหรับการดำเนินงานของหน่วยงานและการประชาสัมพันธ์ได้อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการจัดการโครงการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน ราชการเป็นเรื่องของงบประมาณที่ต้องมีการบริหารจัดการงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด โดยการหาช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารด้วยวิธีการใหม่ ๆ และได้มีการพัฒนาในเรื่องบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในงานด้านการประชาสัมพันธ์มากขึ้นเพื่อจะได้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ประกอบการในแหล่งชุมชนได้รับความรู้ไปพัฒนาผลิตภัณฑ์และแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละชุมชนให้ เกิดประสิทธิภาพและคงไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน รวมถึงสามารถเพิ่มปริมาณรายได้ให้แก่ชุมชน และ จังหวัดเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 10% ต่อปี